....

ლელა მეტრეველი

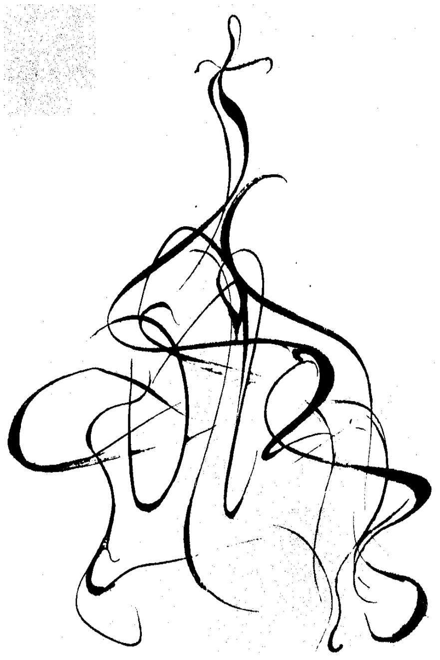

ხედვის კუთხეები

თოზალისი

თბილისი

2007

....

UDC 894. 631 _ 1
მ 596

მხატვარი
ჯონი გოგაბერიშვილი

კომპიუტერული უზრუნველყოფა

კობა მეტრეველი

ISBN 978-99940-938-2-3

ყველა უფლება დაცულია
© ლელა მეტრეველი 2007

წიგნი გამოვიდა ავტორის ხარჯით

……………………………………………………

* * *

ისევ გულგრილად, ისევ უნდილად
იწონებოდა ცოდვა და მადლი,
ქარი იყო და წვას ხელს უშლიდა
და გროვდებოდა თვალებში ჭვარტლი.

მაგრამ ვერავის ვუთხარი: კმარა!
ვერ მივიტანე სული წყარომდე,
გიშრის ტბას _ არა, გიშრის ტბას _ არა,
მელნად ჭვარტლიან ცრემლებს ვხმარობდი.

ასე ყოფილა ოდითგან ჭრელი
და უნდო სოფლის თავი და ბოლო:
ვინ დაინახა ჭვარტლი და ცრემლი,_
გარედან ალი მოჩანდა მხოლოდ.

* * *

ჩემს ძველ სახლში ვართ. ჟამი ჩავლილი
საკუთარ თარგზე სიყვარულს ლამბავს...
ღია ფანჯრიდან ვაშლის ყვავილი
ჩემი ბავშვობის გიყვება ამბავს.

ისე საყვარლად არის გაშლილი,
როგორც ოდესღაც, დიდი ხნის წინათ,
მოვარდისფერო შუქით ავსილი,
თვალის გუგებში მზესავით ბრწყინავს.

ეს საოცარი სურნელი გათრობს
და ათას ზღაპარს ერთად იგონებ,
ლექსთან შორსა ხარ, გულთან კი _ ახლოს
და პროზად მაწვდი ლექსის სტრიქონებს.

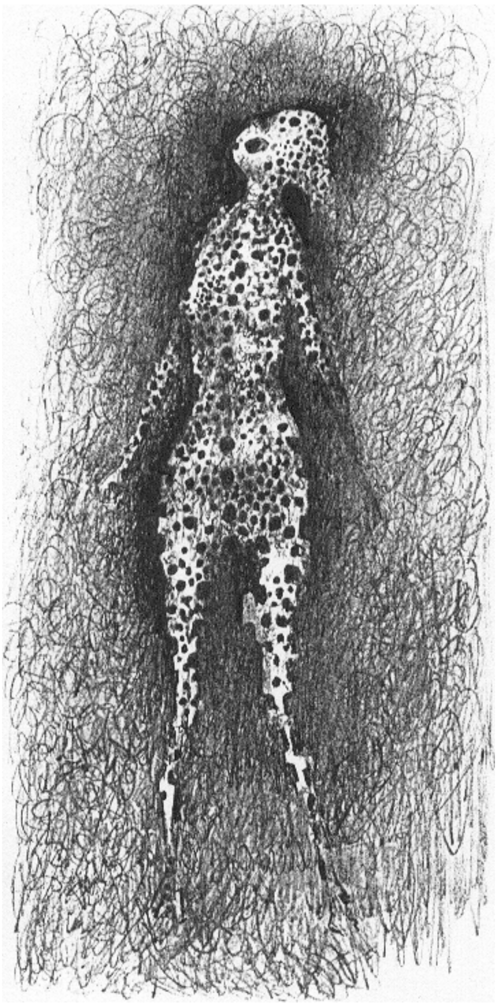

…………………………………………………

* * *

მარტია.
ფანჯრის გისოსებზე ჩამომსხდარნი,
თოვლნარევ წვიმას ემალებიან ჩიტები.
მე სულში ავდარს სად დავემალო?

დაღლილი გრძნობა

მას ჩაეძინა. სიზმარშიაც ხედავდა კოშმარს,
რომ არ შეეძლო სიყვარული, სიცოცხლით ტკბობა
და განშორებამ, ვით ქუხილმა, გამოაღვიძა
დაღლილი გრძნობა.

შეკრთა. შეშინდა. მერე მიხვდა, რომ გვიანაა,
რომ ამაოა წუხილი და ვნებათაღელვა,
რომ განშორება სულში მოხდა თავდაპირველად, ჯერ იყო ელვა.

* * *

ზაფხული იყო. დაგყურებდა კრიალა ზეცა.
უხვ და უხინჯო შემოდგომას გითქვამდა გული,
მაგრამ უეცრად სიყვარული მოვიდა შენთან
და მშვიდ ყოფაში შეიტანა ქაოსი სრული.

გზა დაებნა თუ ერთად ახდა ყველა ოცნება?
ხელი ჩაგჭიდა, _ შეიცვალა სამყარო მყისვე
და, მწიფობისთვის მომლოდინე ვაშლის ტოტებმა,
ვით გაზაფხულზე, ყვავილობა დაიწყეს ისევ.

ვის რად უნდოდი ყველასაგან გამორჩეული?
რატომ გეგონა, შეგარჩენდნენ დღეებს დარიანს?
ვერ აგიტანეს უდროო დროს აყვავებული...
და თოვლის ფიფქში ყვავილები ქარმა არია.

....

უცნობი ქალბატონის ხსოვნას

სამოც წელს გადაცილებული
თქვენი შვილი,
ცოლ-შვილისა და
შვილიშვილების პატრონი,
მთვრალია და
ძლივსგასაგონად ბუტბუტებს:
"არაფერი არ მინდა,
დედა მინდაა!..."

* * *

შენი გამოჩენა:
ყოფის წყვდიადში შემოტანილი
მოზრიალე სანთელი,
ყველა კუნჭული
უშურველად რომ გაანათა.
ბევრ ვინმეს ეს ხელს არ აძლევდა
და მოგივლინეს ორპირი ქარი.

* * *

შუქი ისევ გამორთეს.
ფანჯრის წინ ორი ხე
ნელ-ნელა ბინდში იძირება.
სიბნელის თუ ქარის ბრალია,
არ ვიცი: მეჩვენება,
რომ ხეებს სცივათ.
ერთმანეთს ხან შორდებიან,
ხან ტოტებით ელამუნებიან, _
გააჩნია, რას მოისურვებს ქარი.
ვინ კითხულობს,
თვითონ ხეებს რა უნდათ...

………………………………………………

ერთგულება

ნეტავი გავჩენილიყავ
სიოდ, ნიავად, ზეფირად
და ყვავილიდან ყვავილზე
პეპელასავით მეფრინა.

მე კი ბულბული მქვია და
მკერდით ვარდის ბუჩქს ვეხლები,
რა ვქნა, ვერაფრით ვერ დავთმე
მისი პირბასრი ეკლები.

* * *

ისე მიყვარდა, სულს ვიმეტებდი,
მან კი რატომღაც
ეს მსუბუქი ტვირთი ვერ ზიდა
და, წაქცეულმა,
სიყვარულიც ქვეშ მოიყოლა.

* * *

მტვერი ეყრებათ, ათოვთ და აწვიმთ,
რაც ბაზრობების გახდნენ მკვიდრები,
გაღატაკებულ პატრონთა მიერ
გულს მოგლეჯილი ძველი წიგნები.

გადავფურცლავ და, რამდენსაც შევძლებ,
სახლში წავიღებ ფერადყდებიანს,
მე მიხარია, მაგრამ თან მათი
გამმეტებლები მეცოდებიან.

* * *

მოდიხარ. გადგას
ბედნიერების შარავანდედი
და თვალს ისე გჭრის,
სხვის ტკივილებს
ვეღარც კი ამჩნევ.

……………………………………………………

სუფრაზე გაცნობილ გოგონას

რა უნდა გითხრა? თექვსმეტი წლის ხარ,
არაფრის ეჭვი გაკრთობს სრულებით,
გგონია, მხოლოდ ვარდისფერია
ოცნების ცაზე ღრუბლის ქულები.

ჯერ გაიხარე! ჯერ არც კი იცი,
მემკვიდრეობად რომ გარგო ბედმა:
შორს გახიზნული შენივე ჯიში
და დაკუწული სამშობლოს სევდა;

აწმყოდ ქცეული თქმულება შორი:
ამბავს რომ ელის გურჯისტანიდან _
ქართველი ქალი _ მხევალიც აღარ,
მძევალი თათრის ჰარამხანისა;

კაცები _ ღვინით და არყით ვითომ
რომ იგრილებენ გულებს დარდიანს;
შემოსეული ქვეყანას ურდოდ
ათასნაირი ჯურის პარტია.

შენ კი… შენ ჯერაც თექვსმეტი წლის ხარ,
არაფრის ეჭვი გაკრთობს სრულებით,
გგონია, მხოლოდ ვარდისფერია
სამშობლოს ცაზე ღრუბლის ქულები.

გამოთხოვება

ოდნავღა ბჟუტავს ზეთი კანდელში,
ძარღვებში სისხლი აღარ ხმაურობს
და ჩნდება გულში კითხვა მტანჯველი:
როგორ ცხოვრობენ უსიყვარულოდ?

იქნებ შემინდო, გრძნობები მუნჯი
თუ ვერ გამოდგა საყრდენ-სათბურად,
თუ ჩემი სულის იები ლურჯი
მარტის ქარბუქმა გაანადგურა.

იქნებ ასწიო ჭიქა საფლავზე,
მოკლულ სიყვარულს სული უხსენო…
და ჩათავდება სიცოცხლე ასე,_
შენით სავსე და მაინც უშენო.

……………………………………………………

* * *

ღამით გაანდობ საბანს და გობანს,
რა უკუღმართი არის სოფელი,
გაკრთება გულში შიშველი გრძნობა,
სიტყვის ტანსაცმლით შეუმოსელი.

დილით კი, რაკი პოეტი გქვია,
ამოუმშრალებ ცრემლიან თვალებს,
ნაწნავს დაუწნავ, კაბას ჩააცვამ,
გამოპრანჭავ და გაუშვებ გარეთ.

* * *

აწმყო ყოველთვის უარესია,_
ოდითგან ასე ფიქრობს მრავალი...
უკეთესი კი, უკეთესი დრო
ან წარსულია, ან მომავალი.

* * *

ხომ დგება ჟამი, _ პარადოქსი უწოდე თუნდაც
(ბოლომდე არვის შეუცვნია კაცის ბუნება!), _
ერთად ყოფნა რომ ერთმანეთის
დაკარგვას ნიშნავს,
განშორება კი _ სიყვარულის შენარჩუნებას.

* * *

ყველას მსგავსი და ჩემთვის უცხო
რაღად მინდიხარ,_
გზა გამოჩნდება, ურემი რომ გადაბრუნდება?
და, რაკი ვიცი, საიდან და საით მიდიხარ,
შემეცოდები, მაგრამ შენი არ შემშურდება.

* * *

ო, უფლისწულო, ეს რამდენი წელი გასულა...
მორჭმით მბრძანებლობ და საფეთქლებს
გიმკობს ჭაღარა,
ოღონდ ეს არის, საოცნებო კონკიას ნაცვლად
ბედმა ავბედმა სულ სხვა ქალი შემოგაპარა.

....

* * *

გულამდე მაინც ვერ მოაღწიე,
ვერ დაეწიე მდინარეს ჩავლილს,
ეს შენთვის ხდება და მაპატიე,
თუ ჭრილობაზე დაგაყრი მარილს.

* * *

ვინ მიუხვდება? ღმერთმა პოეტი
იქნებ იმიტომ გამოიგონა,_
რასაც კი მწარეს არგუნებს ბედი
გადააქციოს ლექსის სტრიქონად.

* * *

მარტო დარაჯობ ამ ვრცელ სანახებს
და მხოლოდ შენთვის უბერავს ქარი...
ო, რა ამაყად დასცქერ ბალახებს
მარტოხე, ტრიალ მინდორზე მდგარი.

* * *

ამ ნაკადულით ვიკლავდი წყურვილს,
დღეს არყოფნისთვის რატომ გამწირე?
რა საცოდავად ფართხალებს სული,
ამოსროლილი ქვიან ნაპირზე.

* * *

როცა სიბერე ჩემთანაც მოვა
და გადამითვლის სიცოცხლის წამებს,
ვილოცებ: ყოფნით თუ ვერ გიშველე,
იქნებ არყოფნით გიშველო რამე...

………………………………………………………

* * *

ჩემი ლექსების ბოლო და თავი:
იქ უშენობის ტკივილი სახლობს.
მუდამ ასე შორს თუკი იყავი,
ნეტავ როდისღა იყავი ახლოს?

* * *

არა, არა ვარ შენი მიმგნები
ბედის ხომალდის ურიცხვ ნამსხვრევთან...
წავალ, ვარსკვლავებს შევეხიზნები
და, როცა მინდა, მაშინ დაგხედავ.

* * *

ამ ქვეყანაზე რაღა არ ხდება,
წაღმა-უკუღმა ბედი გვაბრუნებს...
ჩემი სიცოცხლე _ სასჯელთა წყება,
რომ ვერ გავიგე, რატომ მარგუნეს.

* * *

გულიდან გარეთ, ისევ გულამდე
მიმოიქცევა სახელი შენი...
მე მუდამ ვხსნიდი რთულ ამოცანებს,
მარტივი რატომ ვერ ამოვხსენი?

ჩიტები ფანჯარასთან

რა გაჟივჟივებთ განწირულ ხმაზე, _
ეგ ხმა ღმერთამდე მაინც არ მივა...
რაკი მე ჭერი მახურავს თავზე,
თქვენა გგონიათ, აქეთ არ ცივა?

სუფრასთან

კაცი როშავს სისულელეს
შეუვალი ტონით.
_ ღმერთო, ღმერთო, შენ უშველე!_
მეცოდება ცოლი.

……………………………………………….

ცხოვრება-სპირალი

1

ავტომანქანის სარკეში
ჩამავალ მზეს ვაკვირდები:
მთის წვერზე კოცონივით ენთო.
ფერდობზე დაგორდა,
მორბენალ ხეებში გაიხლართა და
თავი ძლივს დააღწია.
მინდორზე ირბინა,
მერე სულაც გადაიკარგა,
სანამ სხვა მწვერვალმა არ მოუხმო და
ისევ მაღლა არ აზიდა.
მერე ყველაფერი თავიდან დაიწყო...
ცხოვრებაც ხომ ასეთია _
სპირალზე მოძრავი….

2

ტყუილად გვგონია, მიწაზე ვცხოვრობთ.
აქ ჩვენი სხეულები დააბიჯებენ,
სულები კი უზარმაზარ სპირალზე
გამწკრივებულან.
სპირალი გარედან კონუსსა ჰგავს:
ხვიების დიამეტრი
ქვევიდან ზევით გადაადგილებისას
მცირდება.
ზემოთ ცოტანი არიან
და ბევრს ხედავენ,
ქვემოთ _ პირიქით.
ერთმა ღმერთმა იცის,
სადა სჯობს ყოფნა.

* * *

შენთან ყოფნისას საათი
წამში გადის,
უშენოდ _ მთელ საუკუნეს გრძელდება.
ხალხს კი ჰგონია,
საათში სამოცი წუთია...

……………………………………………….

* * *

რა ვუყოთ, ჩემთან თუ ვერ იხარე,
თუ სხვის მიწაში გაიდგი ფესვი,
მე დამიტოვე ცრემლის მარილი,
კოცნის ბადაგი უჩემოდ შესვი,
თუ ვერ მოაგენ ჩემს ფიცრულ ქოხს და
თვით სიცოცხლესთან მაშორიშორებ...

მე მაინც მჯერა, რომ ისევ მოხვალ,
სიყვარულო და... ლექსს მოიყოლებ!

* * *

სანამ ჩაქრება ბოლო სანთელი,
გიამბობ, რაც ვერ გითხრეს ლექსებმა,
მაგრამ მაბრმავებს შენი ნათელი
და ორთავ თვალი ცრემლით მევსება.

ვის სჯერა ჩემი ფიცი და მტკიცი,
როცა იდგმება ამდენი ფარსი...
ღმერთო, ამქვეყნად მხოლოდ შენ იცი
ცრემლში გახსნილი ტკივილის ფასი.

სიყვარულის ბოლო ფაზა

არა ბურუსი, ბანგი და ბინდი,
არა სიბრმავე, უგონო თრობა,
არამედ ზამთრის არილი მშვიდი,
ახლობლობა და უსაზღვრო ნდობა.

* * *

მიყვარხარო,
            ისე ადვილად ამბობ,
ყველაფერი
საწინააღმდეგოდ მესმის.

....

დაბადების დღე

ოთხი ერთნაირი ციფრი
ისე დაგროვდა,
ასე მგონია, რაღაც უნდა მოხდეს,
ოღონდ არ ვიცი,
კარგი თუ ცუდი.

საქართველო საუკუნეთა საზღვარზე

_ადამიანის სუნი მცემსო, _
აცხადებს დევი
და მადიანად ახრამუნებს
ყველას, ვისაც
ეს სუნი დაჰკრავს...
გადაიკარგნენ ცეროდენაც
და დევის ცოლიც...
ვაი, რომ მხოლოდ ის გადარჩება,
ვისაც ადამიანის სუნი არა აქვს.

გაუზავნელი წერილები

1

პირველად რომ გნახე,
ჭერში ჭაღს კიდებდი
და ისე საიმედო მომეჩვენე,
ის ჭაღი დღემდე მინათებს.

ცოტა გვიან, უცხო ქალაქში,
შენთან ერთად ისე მარტოსულად
ვიგრძენი თავი,
აქამდე მცივა.

_ რა დაგიშავე?

2

კვლავ მაწყენინე.
ვეღარ გისმენ,_
ყურები მტკივა.
ვეღარ გიყურებ,_

....

თვალები მტკივა.
გულზე აღარაფერს ვამბობ:
მტკივა... მტკივა... მტკივა...
არ ვტირი.
მხოლოდ სხეული იკუმშება,
სიტყვის მათრახი რომ გაიზუზუნებს.
ვიცი, დრო გავა
და ეს ტკივილი სასოწარკვეთილ
"ყველაფერი სულერთიად"
გადაიქცევა.
მაშინ კი სიცოცხლეს ისე დავშორდები,
ვინატრებ:
"ნეტავ ისევ მტკიოდეს,
ნეტავ ვტიროდე".

3

შენ მე გჭირდები?
ჰო, გჭირდები,
ოღონდ შენკენ მომართული
სიყვარულითა და
საკუთარი გულისაკენ
მიმართული ტკივილით.
ალბათ, ასე უფრო ადვილია,
დაიჯერო,
რომ ბედნიერი ვარ.
მე კი მგონია, გატყუებ,
როცა რაღაცას გიმალავ.

4

დამნაშავე ხარ, _
სიყვარული ვერ დაიცავი
და ჩემთან დავობ:
კამათში მაინც გამართლება
იპოვო იქნებ.

5

ო, არა ვარდს და
არც იასამანს, _
ჩუმად მომიტან
გადამალულს ჯიბეში იას
და გავიწყდება,
მისი სუნი
რომ მაინც გაგთქვამს.

....

6

ვტირი. მიმტკიცებ,
რომ ასეთი არის ცხოვრება...
არ გიჯერებ და შენეული

"არგუმენტი" _ მაღალი ტონი
ნელ-ნელა ცხრება.
მერე შენც ტირი._
მეტი დასტური ჩემს სიმართლეს
არა სჭირდება.

* * *

ნეტავ შემეძლოს,
ჯადოსნურ ჯოხის ერთი აქნევით
ბავშვად გაქციოთ ყველა თქვენგანი,
ვინც დიდობაში
უმიზეზოდ გული მატკინეთ.
მაშინ ხომ მაინც მომაპყრობდით
შეუმღვრევ მზერას,
მიენდობოდით
სიყვარულით გამოწვდილ ხელებს
და შეუცდომლად
გაარჩევდით
კარგს ავისაგან.

* * *

შენ სიყვარულად მონათლე ბანგი,_
გამოფხიზლებას ამაოდ ვცდილობ...
სულ დავიბენი და მინდა, ჰანგი
შევუწყო შენი სიმღერის კილოს.

იქ კი არა ჩანს ავი და კარგი
არც მომავლიდან, არც წარსულიდან
და მეჩვენება უცხო ეს ჰანგი,
რადგან არ მოდის ჩემი გულიდან.

………………………………………………………

ხედვის კუთხეები

ყველა სახლშია.
იფურცლება ძველი ალბომი...

გადააწყდება თავისივე
ბავშვობის სურათს
და კაცს სხეულში
სითბო ეღვრება.

კი, ქმარიც უყვარს,
მაგრამ ცოლს უფრო
შვილიშვილის სურათისკენ
გაურბის თვალი.

შვილს არ სცალია.
რომც ეცალოს,
სურათს ვერ იცნობს.
მის ბავშვობაში მამამისსაც
სულ საქმე ჰქონდა
და დაავიწყდა, რომ წარსული
გაეცნო მისთვის.

არ ენატრება ჯერაც ბავშვობა
და შვილიშვილი
ბაბუამისის ბავშვობის სურათს
გულგრილად უცქერს.
.
 კაცს გული სტკივა.
_დედა რომ ჰყავდეს... _
ეცოდება ბუთხუზა ბავშვი.
მერე გონება უნათდება და ახსენდება,
რომ ამ ქალაქში და სხვა ჭერქვეშ
ცხოვრობს სხვა ქალი,
სულ რომ ბავშვობის სურათს სთხოვდა,
როცა უყვარდა...და კაცი დგება,

სურათს იღებს,
სახლიდან გადის,
რომ იმ ერთადერთს
მიაბაროს თავის ბავშვობა,
ვინც სიყვარულის სახელით და
სიყვარულისთვის
გაცრეცილ ფოტოს
დედასავით მიუალერსებს.

....

* * *

რა დაგეკარგა მაინც მიწაზე?-
გახედე ზეცის ცისფერ მინანქარს...
მთელი სიცოცხლე რომ არ იტანჯო,
წასვლისას გეტყვი: ისევ მიყვარხარ!

მაგრამ ესეც არ შეცვლის არაფერს
და სულ სხვის გზაზე ივლი მარტვილი,
შენ, შესაძლებლის შეუძლებლობით
სამარადისოდ გულში დაჭრილი.

* * *

როცა რაიმე არ იცი,
უხერხულობას ისე საყვარლად გამოხატავ,
დარწმუნებული ვარ,
თავის დროზე ვერც ერთი მასწავლებელი
ორიანისათვის ვერ გაგიმეტებდა.

"გამოღმით მე ვარ..."

მე აქ დამტოვეს... ალბათ, იზრუნეს,
რომ დავმალვოდი ჭინკებს, მაცილებს,
სიყვარული კი გაღმა ნაპირზე დგას,
მავედრებელ თვალს არ მაცილებს.

ცხოვრება

მეც ვერაფერს გეტყვი ისეთს,
რაც არავის უთქვამს:
დარდის მათოვს, დარდის მაწვიმს,
დარდის ჰაერს ვსუნთქავ.

დარდი მათრობს ყრმობის ცისფერ
ოცნებათა ნაცვლად,
ავი თვალით ბედი მიცქერს,
გულიც გაიბასრა.

კი, სადღაც შენც მეგულები
ცრემლის მოზიარედ...

....

ჟღურტულებენ ბეღურები,
მარტი მიმტვრევს კარებს,

თავს ვიტყუებ და მგონია,
ვეღირსები დარებს,
მაგრამ ღრუბლებს გაჰყოლიან
ჩემი მზე და მთვარე.

მონათხრობები

1

მიწისძვრამ სახლი რომ შეაზანზარა,
ერთადერთი რამ გავიფიქრე:
"უჩემოდ დარჩა..."

2

რაკი დამჩემდა ხელის კანკალი,
ოქროს თევზი არ მოჰყვება ბადეს,
ცას გაუშლია თალხი თავშალი
და თავსხმა წვიმის მოლოდინს ბადებს.
შენ მოგაშურებ, რომ შეგეფარო,
ადევნებული წარსულის ლანდებს,
რას იზამ, _ იტევს დედა-სამყარო
წყლისა და ცეცხლის უცნაურ ტანდემს.

3

ვიცი, გახსოვარ და მელოდები,
თან წყვილი ცრემლი თვალებზე ბრწყინავს...
ჩვენი მფარველი ანგელოზები
სხვასთან წასულან დიდი ხნის წინათ.

ო, როგორ მინდა, უგონო წყურვილს
მიკლავდეს შენი ხელები თბილი.

....
_ არ დაგაძინებ! _ ჩავძახი ყურმილს
და ჩემთან ერთად გიტყდება ძილი.

ჯანღს დაუფარავს ზეცა უძირო,
არც ინთებიან კელაპტარები, _
მეც მეტი რა ვქნა და ამ უძილო
ღამეს ვამოკლებ ხშირი ზარებით.

4

ნუ გამიწყრები, ლოდინით მოღლილს,
თუ ვერ მოგიძღვნი რითმის ალმასებს,
უშენობისგან შენს კაბებს ვკოცნი
და კარადაში ფრთხილად ვალაგებ.

აღარ ციმციმებს ჩემთვის არილი,
ოთახი იქცა ნივთების გროვად,
გავალ და დაღმართს ცალად ჩავივლი,
არავის ველი... არავინ მოვა...

მახსოვს შავ თმებში ნავარდი ქარის
და წამწამების უღონო დახრა,
ვგრძნობ: დაუწერელ კანონის ძალით,
შენ უნდა იყო ჩემს გვერდით ახლა.

ტანს იბერტყავენ სველი რტოები,
ისმის ხეების ნეტარი ოხვრა,
მე კი უშენოდ, თუნდაც დროებით,
თვით სამოთხეში არ მიღირს ყოფნა.

5

შუბლიდან იყრი კულულებს ურჩებს,
გაურბი გუნდებს, შენკენ გასროლილს
და გალურჯებულს ყინვისგან ტუჩებს
აკვდება თოვლის ცივი ამბორი.

თუნდ უსასრულოდ გაგრძელდეს თოვა
და დღეს წაებას დღე უამინდო,
მე გაზაფხულის მზესავით მოვალ,
გათოშილ სულს და სხეულს გაგითბობ.

…………………………………………………

6

ღამეს ველი და იმ სიზმარს ველი,
შენ რომ ჩემს ჭერქვეშ ისევ მოგიყვანს,
მიცინი... თვალებს მოვიფშვნეტ ხელით
და ... კვლავ მარტო ვარ ამ ჩემს ლოდინთან.

სად ხარ? შენი ხმა სიზმარს მიჰყვება,
გარეთ კი წვიმის ხმები გაისმის
და მაინც მჯერა, სადღაც უჩემოდ
ცრემლით სველდება შენი ბალიში.

7

უმწიფარ გრძნობის ზვირთებს და ჩქერებს
ვიხსენებ, მაგრამ აღარა მჯერა...
შენ სიყვარული მასწავლე, მერე
დამაწყებინე ლექსების წერა.

სად ის გზაშარა, სად ეს გზაწვრილი...
რამდენი უნდა მეთრია ბარგი...
შენ გედგა ციხე, ცამდე აწვდილი,
მე კი გაუწვრთნელ მეომარს ვგავდი.

მეჩვენებოდა ოცნებად შორად,
შეღწევა შენი სევდის ციხეში
და როცა სული სულს დაეტოლა,
ერთ მთელად მხოლოდ მაშინ ვიქეცით.

8

ღამეა. უკვე შესრულდა სამი.
შენით სავსეა ყოველი წამი
ფიქრის, რომ მოდის უწყვეტ ნაკადად,
რომ არ მორჩა და აღარ გათავდა.
ისევ ვიხსენებ, რა იყო გუშინ,
რაზეც ვფიქრობდით და რაზეც ვწუხდით,_

შეცდომა იყო თუ ბედისწერა?
ჰო, ვიცი, აზრი არა აქვს წერას
და არც ლაპარაკს ახლა რამეზე.
მოდი, ვიფიქრებ ისევ ღამეზე,
როცა წარსული ავსებს ჩემს ბინას.
მე შენ გიგონებ, შენ მშვიდად გძინავს
და, თუმც ცხოვრება წინაა ჯერაც,
არც ერთი ზღაპრის აღარა გჯერა.

....
მეც, სანამ დილა ღამესთან გამყრის,
შევეფარები მბჟუტავ ალს სანთლის
და მოგწერ წერილს, ამდენი წელი
კიდეც რომ ელი და აღარც ელი.
რა დააშორებს ბულბულს ვარდისგან?_
მეც ისევ ისე ძველი დარდის ვარ.
ვინ დაგიდგება იმის თავდებად,
რომ ყველაფერი აქ გათავდება?
ისევ მოვშალოთ იქნებ სამნები,
აყვავდნენ ჩვენი იასამნები...
მაგრამ, თუ ესეც აღარ იქნება,
ნუ დაღონდები, ნუ გეფიქრება:
უარყოფილიც როგორმე შევძლებ,
ვილოცო შენთვის, ვილოცო შენზე.
რაც უნდა იყოს ამ ამბის ბოლო,
ბედნიერებას გისურვებ მხოლოდ.

9

ხანდახან ვფიქრობ: ვის სჭირდებოდა
ამ ქვეყანაზე ჩემი გაჩენა,
თუკი ნაბიჯსაც ვერ გადავდგამდი
სულში სინათლის გადასარჩენად.
ვერ მოვერიე ამ მღვრიე ტალღებს,
იქნებ მესროლო რგოლი საშველად
და, გამართლებად ჩემი სიცოცხლის,
შენს ლექსში მაინც შევძლო დარჩენა.

10

ბედი უკუღმა მიფარცხავს ნახნავს,
არ ხდება ისე, როგორც მე მსურდა
და ეჭვის მახრა სანამ გულს დახრავს,
მითხარი რამე, საწყენი თუნდაც.

გემუდარები, ნუ დუმხარ მარტო,
ერთად გავჩუმდეთ, ანდა ვიყვიროთ,
წელიწადში რომ ყველა თვე მარტობს,
დავსხდეთ და ერთად გამოვიტიროთ.

გული შავ ფიქრებს ყორნებად ისევს,
უკან მიხედვას ვეღარა ვბედავ
და სიცოცხლესთან მაბრუნებს ისევ
შენს დიდ თვალებში ჩამდგარი სევდა.

....

სანამ იქნები ნაღველით სავსე,
კვლავაც მადლობას შევწირავ უფალს,
რამეთუ ასე არ წუხან მასზე,
ვინც აღარ უნდათ და აღარ უყვართ.

11

დავდივარ. ვუცქერ ფოთლებს გაფრენილს.
ვნატრობ: ღვთის მადლი ნეტავ მცხებოდა
და, ერთადერთი ნიჭის სახელით,
სხვა ყველაფერი დამვიწყებოდა.

რას დავკარგავდით მე ან ქვეყანა, _
მცოდნოდა მხოლოდ გზა მაგ გულამდე,
რწმენად, იმედად, თავშესაფარად
მყოლოდი ბოლო გაზაფხულამდე.

12. სევდიანი სონეტი

მივდივარ, ბილიკს მივუყვები მგზავრი ეული,
ლოდს არ მივათრევ, თორემ რით არ ვგავარ
სიზიფეს,
ხოლო ხეები, ქარიშხლებით გადარწეული,
გზას მიღობავენ ამ ისედაც კლდოვან ბილიკზე.

ვგონებ, შენსავით გამწყრალია თვითონ ბუნებაც:
ჯერ დილაა და მაინც არ ჩანს ცისკრის ნათება,
ან რად ველოდო სასიკეთო შემობრუნებას, _
დაღამდება და უარესი დამემართება.

ახია ჩემზე, რომ არ ვუცდი მზიან ამინდებს...
და მაინც ვიცი: ამ მწვერვალზე უნდა ავიდე _
ეს შენი პოვნის უპირობო არის პირობა,

ან ოცნებაა, ახდენა რომ აღარ ეღირსა.
თუ ვერ მოგწვდები, ჩამეთვლება მაინც
გმირობად
უგონო ტრფობა მარადიულ მყინვარებისსა.

13

შენი გულის ფიცართან
სულს საბრალოდ ვღაფავ...

....
მენატრები, მიყვარხარ,
ნეტავ როდის გნახავ?

ხომ მინდივით შეგწირე
წუთისოფლის წისქვილს,
ხომ არვინ მყავს მეწილე
ღამეული ფიქრის,

ხომ მაწვიმდა მარადის
განშორების წვიმა, _
მაინც ამ ჩემს ტაძარში
შენი ხატი ბრწყინავს.

14

მერე მიხვდები... მაგრამ ვის უნდა
მიდევნებული უკან ლამპარი,
ამ სიყვარულის თუ არა გჯერა,
მაშინ რაღაა ქვეყნად მართალი?

***

ვიცი, როგორღაც უნდა ვიცხოვრო
და მოლოდინებს ბოლო არ უჩანს...
ყველას ჩვენ-ჩვენი სამყარო დაგვაქვს:
ოთახი, სახლი, ეზო და ქუჩა.

ვიცი, ყველანი სცენაზე ვდგავართ
და ნაირ-ნაირ როლებს ვასრულებთ,
მერე კი ერთი ან ბევრი როლით
გაგვიხსენებენ უკვე წასულებს.

მაგრამ ხანდახან გაკრთება ოქრო,
საგულდაგულოდ გადამალული
და ფართოვდება სამყარო უცებ:
ფანჯარა,
ზეცა,
ვარსკვლავი...
გული.

მაშინ კი მესმის წკრიალი სიმთა
და ნედლი ლექსით მეწვება ყელი...
აქ მაინც ვიყო, როგორიც მინდა, _
არ შემიშალოთ, რითმებო, ხელი!

……………………………………………………

* * *

ზოგს მოწისფერი უფრო უყვარდა,
ზოგსაც მოსწონდა ზურმუხტის ბრწყინვა,
მაგრამ სუყველა მჯდარა ბუხართან,
გამოქცეული ქარსა და ყინვას.

და ზუსტად ასე, და სწორედ მაშინ,
როს ქვეყანაზე ცივა და ბნელა,
მეფე თუ მონა, დიდი თუ ბავშვი,
შეჰფარებია სიყვარულს ყველა.

ჰო, სულმა უფრო სითბო ინდომა
და არა ცივი ციალი ლალის...
ღმერთო, მოხედე, ვინც ვერ იპოვა
თავისი წილი ცეცხლი და კვამლი.

* * *

ფარი უფრო დამჭირდება, _
ვერ გამოვდექ მოისარად,
ნუთუ, რაც კი დარდი არის,
ყველამ ჩემთვის მოიცალა?

რა გამაშრობს, თუ ამ გზაზე
სულ იწვიმა და ითოვა...
ნუთუ, რაც კი ცრემლი იყო,
ღმერთმა ჩემთვის მოიტოვა?

ვინ გამწირა სიმწრის წილად
და სიმშვიდე არ მეღირსა,
მაგრამ იქნებ ჯერ წინაა
ბოლო ბგერა სიმღერისა?

* * *

ისე ყვაოდნენ ყაყაჩოები,
თითქოს პირველად მოესწრნენ ზაფხულს,
ისევ ვისხედით განმარტოებით
და მერამდენედ ვნანობდით წარსულს.

ფიქრმა ნაღველი ხმაში გარია
და ორი ცრემლი შეერთდა ნასკვად...
ჭრელ კაბას ჭრელი ჭიამარია
გულსაბნევივით მიწიდან აჰყვა.

....

* * *

როგორ შეიძლება ასე მოხდეს,
მაგრამ, რომ გშორდები,
ჩემს წილ ჰაერს
ჟანგბადი აკლდება.

* * *

სანთელი თითქოს იმიტომ ენთო,
არ შეჩვეოდა სიბნელეს თვალი...
შანდალი ჰგავდა გადაშლილ ტიტას,
მტვრიანებს ჰგავდა ყვითელი ალი.

ჰაერში თითქოს ეკიდა კითხვა:
სად იყავ ახლა, სად და ვის გვერდით?
შორიდან მაინც ვგრძნობდი შენს სუნთქვას
და სანთლის შუქზე ა ამ ლექსს ვწერდი,_

არა იმიტომ, თავი გამერთო,
მომერეოდა სანამდე რული,
არამედ მისთვის, რომ გამღვარიყო,
არ შეჩვეოდა სიჩუმეს გული.

* * *

ვერც მოვასწარით კარვების გაშლა,
რომ გულს სამუმმა გადაუარა...
არ ვიცი, ამბებს რომ ვყვები ახლა,
სახელად ლექსი ჰქვია თუ არა.

და მაინც ვხედავ: წინათ და შემდეგ,
აქეთ და იქით _ მრავალი წელი _
მე ჩემი ცრემლის დღიურს მივფურცლავ
და ჩემი ლექსის წამკითხველს ველი.

* * *

ისე მოხშირდა თმაში ჭაღარა,
სარკესთან გავლას ვეღარა ბედავ,
სამაგიეროდ, სამაგიეროდ,
გულის თვალებით მშვენივრად ხედავ,
შენი ბავშვობისდროინდელ კულულს
რატომ ინახავს აქამდე დედა.

....

* * *

ო, არ უწერია სიცოცხლე მარადისი
ზაფხულის ხალიჩას, დაფენილს ყვავილებად,
რაგინდ ცხელი იყოს სექტემბრის დასაწყისი,
სულ მალე ფოთლები ჰაერში აირევა.

არვის შეაშფოთებს მათი ღაღადისი,
ვიფრენთო ფერებად ნაირ-ნაირებად...
რაგინდ თბილი იყოს დეკემბრის დასაწყისი,
სულ მალე ფიფქები ჰაერში აირევა.

ჩანახატები

1

ხელს ვკიდებ კალამს ისე, უაზროდ,
რაკი ვერ ვხატავ, იქნება ვწერო.
ფანჯარასთან დგას ცხელი ზაფხული,
ეზოში მწვანედ ღაღანებს მდელო.

ახლოა მთები. აქაურ ნიავს
სხვანაირი აქვს სუნი და გემო,
ნელა ირხევა გულაბი მსხალი
მეზობლის სახლის სახურავს ზემოთ.

მთელი წლის სამყოფ სითბოს და იმედს
სულ ერთადერთი მზის სხივი იტევს
და ლაჟვარდ ცაზე ღრუბლის ქულები
რატომღაც აღარ აშინებთ ჩიტებს.

2

გადმოაბრუნეს თითქოს ყველა ტბა:
წვიმად, ელვად და მეხად
ჩაიგრიალა დედამიწაზე,
ცა ჩამოვიდა ფეხად.

გადაიკარგნენ სადღაც ჩიტები,
ვერაფრით ვერ ვთმობ ლოგინს,
ღამე ვარსკვლავთა ძებნას ეძღვნება,
დღე _ თაკარა მზის ლოდინს.

....

წვიმს მთელი კვირა. აღარც კი მახსოვს:
ოდესმე იყო დარი?
არც წიგნი მინდა, არც ლექსი მინდა, _
ცოცხალი ვარ თუ მკვდარი?

3

საღამოს ხედი ჩემი ფანჯრიდან:
თუმცა ამინდი სულაც არ ავობს,
მაინც თანდათან გივიწროვდება
დიდი ცისფერი თვალები, ცაო,
რომ მიყურებდნენ თეთრი ღრუბლიდან.
იმ თეთრ ღრუბელსაც ეფრქვევა ფერფლი.
მთვარე არ მოჩანს, როგორც ნამგალი,
ან სულაც დიდი მონეტა ვერცხლის.
გადამალულა ღრუბლების მიღმა,
გადაკარგულა მნათობი შორი
და მაინც ამხელს მის ყოფნას ცაზე
განათებული კლაკნილი ზოლი.

* * *

მიერეკება ვიღაცის ხელი
შენი ბავშვობის ხარებს წიქარებს,
არ გამოჩნდება, ალბათ, ის ჭერიც,
გზააბნეულ მგზავრს რომ შეგიფარებს.

მზე დასავლისკენ დაქანებულა,
ჩამორეკილან მწუხრის ზარები,
მხოლოდ გული არ დაცალებულა,
იცი _ უყვარხარ და ეყვარები.

ამიტომ შეკრებ დაისის ფერებს
და ფურცელ-ფურცელ ჩამოარიგებ...
ერთი ლექსიც და... რა მოხდა მერე,
მზე იმის მზეა, უნდა ჩავიდეს.

……………………………………………………

* * *

სულ მიუწვდომელს რომ ეტანები,
გულო, სანამ უნდა ითავხედო?
არც ისე შორს ჩანან ვარსკვლავები,
გინდოდეს, გაფრენა ვერ გაბედო.

მერე რა, რომ ზოგჯერ ინისლები,
ცაო, მომნუსხველო, გულწამტანო...
არც ისე შორსაა გაზაფხული,
ზამთარი რომ ვერ გაიტანო.

იქნებ შეეწყვილო მარტოსული
ახლად აყვავებულ ტყემლის რტოებს...
არც ისე ძნელია სიყვარული,
ვერ შეძლო, თუკი მოინდომებ.

* * *

ახლა ჩვენს შორის კილომეტრები,
ასე მგონია, გადიან გულზე,
მაგრამ ამ მთვარეს და ამ ვარსკვლავებს
ხომ ერთდროულად ორივე ვუცქერთ...

იქ სულ სხვა არის ათვლის სისტემა.
იმ ვარსკვლავისთვის, ცაზე რომ ყვავის,
თვით დედამიწაც წერტილად მოჩანს
და, რა თქმა უნდა, ერთად ვართ მაინც.

გვაახლოებენ ასე მნათობნი,
ყვებიან ამბებს მიწისას, ცისას...
მოწყვეტილ ვარსკვლავს ჩავუთქვამ სურვილს
და ასრულებას დავუცდი მისას.

* * *

მეტკინა-თქო,
რომ გეუბნებოდი
და წამალს შენვე გთხოვდი,
ხომ უნდა მცოდნოდა,
ტკივილის მომყენებელი
წამალს რომ ვერ გამოიმეტებდა.

………………………………………………

* * *

ცისფერ ეკრანზე მექსიკური სერიალია.
სავარძელში ვერჩატეული შუახნის ქალი
ცრემლის ღვარღვარით უთანაგრძნობს
შეყვარებულ წყვილს,
რომლის "ბედნიერებას",
ერთად ან ცალ-ცალკე,
ხელს უშლიან:
ცოლი (ქმარი),
შვილები,
დედა (მამა),
სიმდიდრე (სიღარიბე),
ასაკი,
სოციალური მდგომარეობა და ა.შ.
ცხოვრებაში კი...
აბა, გაბედე და
დაწესებულ ჩარჩოებს ოდნავ გასცდი,_
იგივე ქალი, თუნდაც სულ არ გიცნობდეს,
მეძავს დაგარქმევს და
სიამოვნებით ჩაგქოლავს.

* * *

სადა ხართ, ჩემო რვეულებო,
ჩემო ლექსებო _
ხან ლამაზად ჩაწიკწიკებულნო,
ხან გაკრული ხელით ნაწერებო...
თქვენ ჩემს ცხოვრებას ირეკლავდით,
იმახსოვრებდით _
სულ მახსენებდით,
როგორ ხასიათზე ვიყავი თქვენი წერისას,
რა ფერის კალამი მეჭირა,
სად ვიყავი,
ვინ ან რამ გამოიწვია თქვენი გაჩენა...
ახლა კი...
კომპიუტერმა შეცვალა რვეულიც და კალამიც.
დავჯდები და ლექსები თავიდან
პირდაპირ მონიტორზე გადაინაცვლებენ,
აციმციმდებიან,
მერე ფურცელზეც ამოიბეჭდებიან.
ეგ არის, ყველა ერთმანეთს ჰგავს:
ერთნაირი შრიფტი,

……………………………………………….

ერთნაირი ფერი,
შეცდომასაც ისე გავასწორებ,
ვერავინ გაიგებს.
სიტყვები და თარიღებიც კი ერთნაირი მეჩვენება.
რაღაც ლოდივით მაწვება გულზე.
რაღაც აუნაზღაურებელი იკარგება.
იქნებ ხელნაწერი წიგნი გამოვუშვა?

* * *

მე არასოდეს მყვარებიხარ.
მაინც მადლობა,
საკუთარ თავს რომ
დღემდე შენი თვალებით ვუმზერ.

* * *

თინიკო რუსიეშვილს

სულ ნერვიულობ:
ერთმა შვილმა ქიმია
მთლად შენსავით არ იცის,
მეორე, დროს იხელთებს თუ არა,
მეგობრებთან სასეირნოდ გარბის,
დისერტაციის ბეჭდვისას
მბეჭდავმა შეცდომები დაუშვა,
ოპონენტმა შენიშვნა მოგცა,
ხელფასი იგვიანებს,
ვიღაცას შენი შურს და
უსამართლოდ გექცევა...
ნეტავ თუ ხვდები, თინიკო,
ბედნიერების ფერებს რომ აფრქვევს
შენი "უბედურებების" სპექტრი!

* * *

რა ხშირად იმშვენებს მარგალიტებს
შენი წამწამების მუქი ტევრი
და სევდას, ოდესღაც უმიზეზოს,
ახლა მიზეზი აქვს ბევრზე ბევრი.

როგორ შეეჩვიე ფოთოლცვენას
და მზის მისუსტებულ სხივთა კრთომას,
ქარს, წვიმას, ღამეს უსასრულოს,_

....
როგორ შეეჩვიე შემოდგომას,

როცა არც სიცოცხლე შეიძლება,
როცა არც სიკვდილი შეიძლება...
წელიწადის დრონი იცვლებიან, _
შენს გულში რამე შეიცვლება?

* * *

ევედრებოდი, ამ კარ-მიდამოს
ნუ მიიჩნევდა მხოლოდ ფართობად...
კუნელის ბუჩქთან ერთად ეზოში
ამოიძირკვა შენი ბავშვობა.

ევედრებოდი და არწმუნებდი:
გამხმარი ტოტი არ იყო შეშა
და რომ ეს ტოტი მაშინდელ ფოთოლს,
მაშინდელ ყვავილს ისხამდა დღესაც.

ევედრებოდი... მაგრამ _ უსულომ _
არ ისმინა და არ გაიგონა
და კუდიანებს ვერ აფრთხობს უკვე
იმდროინდელი ჭიაკოკონა.

* * *

სადღაც ვიღაცამ ჩვენს უკითხავად
მოხაზა ვრცელი მოთხრობის ქარგა...
ვერ შევამჩნიეთ დასასრული და
ცოტ-ცოტაობით, ნელ-ნელა გკარგავ.

აინთო, ჩაქრა,
                აინთო, ჩაქრა
ყაყაჩოსავით ბრიალა ცეცხლი
და აღარ ისმის უკვე გულიდან
გაუბზარავი წკრიალი ვერცხლის.

მე მაინც ვცხოვრობ და ფურცლის მიღმა
არ დამცდენია ოხვრა და კვნესა...
ბედის მწერალო,
                ასე უნიჭოდ
ნუ დაასრულებ მოთხრობას ჩემსას!

....

* * *

სულ იმას თხზავდნენ, რაც არ ყოფილა,_
ცივი გულით და ცხელი გონებით
და მე კი არა, შენც რომ მოგბეზრდა
გაბოროტებულ ქალთა ჭორები,

"რომ არ გაგთვალონ!" _ მაჯაზე გაჩნდა
გიშრის მძივები, ძაფზე აცმული.
მაინც გამთვალეს: დღემდე შენს გულთან
ამ სამაჯურით ვარ მიჯაჭვული.

* * *

წლების ინტერვალით,
ორჯერ დაგისვი
ერთი და იგივე შეკითხვა და
ორივეჯერ მიპასუხე:
ყველაზე უფრო ძაღლს ვუყვარვარო.
მეც ორივეჯერ ვიტირე...

* * *

რა ცეცხლი უნდა გწვავდეს შიგნიდან,
იანვრის დილას
თბილი ოთახი რომ მიატოვო
და ცივ მდინარეს
ჩასაქრობად ანდო სხეული.

* * *

იქნება იცი, რატომ ბორგავს გულში ვულკანი,
მიწა მერყევა და საშველზე ფიქრს ვერა ვბედავ,
იქნება ნანობ, უბედური რომ გამაჩინე,
ჰოდა, მისურვე ბედნიერი ცხოვრება, დედა!

……………………………………………

გაზაფხულის გზა

რაჭას

თუ მოგენატრო, ნუ დაღონდები,
ბოლოს და ბოლოს, ხომ მოვალ გაისს,
რიკოთზე ისევ შევეფეთები
კესანეებით მოჩითულ მაისს.

თერჯოლის ახლოს გზად კვლავ გაკრთება
პატარა ბიჭი, მოწნულ კალათით,
ნისლის ფთილებში ჩაიკარგება
ნაქერალასთან მწვანე ბალახი.

ჯერ არ ეცლება, _ ვერას გაიგებს
რიონის ტალღა _ ცივი და ურჩი,
დამორცხვებული თვალს მომარიდებს
უკვე ჩამქრალი იელის ბუჩქი.

და ბარაკონის თეთრი გუმბათის
სინათლეს სევდა შეცვლის მაშინვე,_
რომ ხიდიკარის სათოფურები
მოყვრად მოსულ მტერს ვეღარ აშინებს.

ირგვლივ კი მაინც ირიალებენ
მერცხლის ფრთები და ცისკრის ჰანგები
და სხვა გოგონებს ეცმევათ უკვე
ჩემი ბავშვობის ჭრელი კაბები.

* * *

შენ მუდამ მცვლიდი
რაღაც უფრო მნიშვნელოვანზე
და მუდამ გწყინდა,
თუ ამითვე გიპასუხებდი.

* * *

რა უდროო დროს გამოგეცხადე,
მშვიდად ცხოვრება არ დაგაცალე,_
მაგ სულის ფსკერზე მსხვილ მარგალიტებს
ქვიშა და ლამი გადავაცალე.

....

შეგამჩნიეს და ატყდა კამათი _
ვინ რა მოიმკო, ვინ რა დათესა...
და ჩემთვის ყველას ისე შეშურდი,
მე არ გაქციე თითქოს ასეთად.

* * *

ქარი არ ქროდა. არ ირხეოდა
შეუფოთლავი ბუჩქების ფარდა.
იის მშვიდი და ლურჯი ნათება
დაგვიანებულ სიყვარულს ჰგავდა,
რადგან ორივეს წილად ხანმოკლე
და მშვენიერი სიცოცხლე ერგოთ.
არა ჰყვაოდა უკვე ენძელა,
არც ყოჩივარდა შვენოდა ფერდობს.
ეს _ მე ვდარდობდი იების ბედზე,
მე მივტიროდი წამებს ჩავლილებს,
თორემ ფერდობი წინასწარ გრძნობდა
მკერდზე ამოსულ სულ სხვა ყვავილებს.

* * *

როგორ მესიზმრები, იცი?
ჩემს სახლში კი არა,
შენს სახლში კი არა,
ჩვენს სახლში კი არა, _
ჩემი ერთი ან მეორე
ბაბუის სახლში,
სადაც ბავშვობა გავატარე.

* * *

ჩამავალი მზის სხივებზე თბება
კაცი, ქცეული უკვე აჩრდილად.
"ახლა აქ ჩემი სხეული კვდება,
სული კი შენთან ერთად დაფრინავს.

რას შეგადარო: ატმის ყვავილს თუ
ლერწდამძიმებულ ვაზს მსხმოიარეს...
შენი გზა ასცდა ჩემს ქოხს ღარიბულს,
ვერ შეგაჩერე, ვერ მოგიარე

და ვისმენ ბედის დამცინავ ხარხარს,

....
მზისგულზე ვზივარ და ყინვა მაზრობს..." –
ასე იგონებს შორეულ ამბავს,
ასე იხსენებს სხვა მზეს და სხვა დროს.

რიგითი ქართველი _ სამშობლოს

სულ ეს მაოცებს: შენს თბილ მიწაზე
რატომ არ არის ჩემი ადგილი?
შენს სიყვარულზე უფრო მართალი,
უფრო ძნელი და უფრო ადვილი
არც რამ მქონია, მაგრამ რად გინდა,
შენ მაინც დედინაცვალს მაგონებ...
სისხლის წვიმაში, ცრემლის წვიმაში
რა ამწვანებს მაგ შენს მთა-გორებს?
ქარიშხლით წელში გადამტვრეული
თან მიმათრევ და ცეცხლში შედიხარ,
მაგრამ რა გიყო: ჩემი მიწა ხარ,
ჩემი ენა ხარ, ჩემი ბედი ხარ
და უნდა მოგყვე, საითაც წახვალ
და უნდა გავძლო უფსკრულის პირას...
მაინც ვოცნებობ შენს მომავალზე,
შენთვის ვლოცულობ და შენთვის ვწირავ.

ძველმოდური ქართველი –
ინგლისურენოვან თბილისს

ვერ გადავლახე შენი საზღვრები,
ლადოს ჭადრისას ვერ მოვწყდი ფესვებს
და, შენს ქუჩებში მოხეტიალე,
ზოგჯერ ხმამაღლა ვყვებოდი ლექსებს,
რომელთაც ჰქონდათ ქართული სუნი,
რომელთაც ჰქონდათ ქართული გემო,
ახლაც, ქართულად რომ ვამბობ სათქმელს,
გთხოვ მაპატიო, ძვირფასო ჩემო!
გთხოვ მაპატიო, რომ დროშად დამაქვს
მე სიყვარული ვერდაფარული:
"მამული, ენა, სარწმუნოება...
სარწმუნოება, ენა, მამული.."
შენ კი ეტრფოდი სენას და ვოლგას,
დღეს მისისიპმაც გასხურა წყალი.
მოვლენ და წავლენ... აქ კი, შენს გვერდით,
მარადიულად იდინებს მტკვარი,
შეგინდობს მორიგ ბრმა სიყვარულსაც,

....

დაგეფინება მკერდზე ზვირთებად,
ვიღაც იფიქრებს ისევ მტკვრის პირას
და ეს ქართულად ფიქრი იქნება.

სხვა ცხოვრებაში

მაშინაც იყო ალბათ მამრი და
მაშინაც იყო უთუოდ მდედრი.
მე კენკრას ვკრეფდი. გამოქვაბულში
არ მიქრებოდა კერაზე ცეცხლი.

შენ ნადირობდი და სისხამ დილით
ირმებს ეძებდი ოქროსრქიანებს...
ნეტავი ვისი სული ჩასახლდა
ჩემში, ასე რომ მანაღვლიანებს?

* * *

ვინ დაუჯერებს ლექსებს და ლოცვებს, _
ცხადში ერთმანეთს შეგვაჯერებენ...
სიტყვებით ვხატავ საკუთარ პორტრეტს
და შენა გჩუქნი მერამდენეჯერ,
რომ მიხვდე: მე არც მტრედი ვყოფილვარ,
არც განაბული ყანაში მწყერი,
მე აწეწილი სულის ქრონიკას
არ ვალამაზებ და იმ დღეს ველი,
როს მტრედი წერილს დაკარგავს გზაში,
გაგიფრინდება მწყერი მწყაზარი, _
მე გზას გავიკვლევ ნისლიან ცაშიც
და მეყვარება შენი ზამთარი.
რომ არ დამესხას შიმშილით რეტი,
საკენკს დამიყრი კვლავინდებურად,
გაგახსენდება ჩემი პორტრეტი
და მიმამსგავსებ ერთგულ ბეღურას.

* * *

ნოდარ ადეიშვილს

"გაზაფხულია, რამე ინატრე..." _
გადავწერე და მინის ქვეშ დავდე
და იფრქვეოდა ლურჯი სინათლე
იის კონიდან აპრილის ცამდე.

....

თითქოს ეს ლექსი დაწერეთ ჩემთვის,
თითქოს მაჩუქეთ მასზე უფლება,
ოღონდ ეს არის, არავის ესმის
ჩემი ნატვრა და არც მისრულდება.

* * *

დილით რომ გავახელ თვალებს,
სევდა სასთუმალთან მიზის...
ვატყობ, წუხანდელი მთვარეც,
დიდხანს ღრუბლებმა რომ მალეს,
სულაც არ ყოფილა მშვიდი.

ვხედავ: მთვარეს, სხივთა მფენი,
ყლაპავს მზის ვარვარა დისკო,
ცას რომ გულსაბნევად შვენის...
ბოლო გაზაფხული ჩემი
ბოლო პაემანზე გიხმობს.

* * *

ასე რად ხდება, _ არავინ გხვდება
გულის ტკივილის უხმოდ გამგები...
დაიყვავილეს იასამნებმა,
გამოიკოკრნენ უკვე ვარდები.

ირმებშებმული ფიქრის მარხილი
გარშემო უვლის გრძედებს, განედებს...
ხომ გვიანაა, _ ამდენ ყვავილში
ისევ ლურჯთვალა იას დაეძებ.

* * *

განა არ ვიცი, ვარდს ყოველთვის ეკალი ახლავს,
წლებს და ცხოვრებას გაქცევია, აბა, რომელი?
უწინდებურად ბინდისფერი არის სოფელი,
რაც უნდა სცადო, ამაოა ყველა მცდელობა...
აღდგომა მოდის. მოდი, რამეს გიყიდი ახალს,_
იქნებ დაბრუნდეს ბავშვობა და უშფოთველობა.

....

* * *

რამდენი წყალი ჩაივლის,
ცხელი ცრემლების მეწილე...

შენ, მინდვრის ნაზი ყვავილი,
ღეროში გადატეხილი,
არც ცოცხალი და არც მკვდარი,
მიტოვებული საყდარი,
ჩუქურთმით, ქვაზე კვეთილით,_

წინასწარ გულს ნუ გაიტეხ,
ელვას და მეხს ნუ დაიტეხ,
ბოლოს იქნება კეთილი!

წერილი ქალაქიდან

პარასკევია. გათენდება მალე შაბათი.
როგორც ყოველთვის, მას ფეხდაფეხ მოჰყვება
კვირა.
ერთი სული მაქვს, მოგაწვდინო ხმა ან ბარათი,
მშურს, უჩემოდ რომ დასეირნობ მდინარის პირას.

ვიცი, ჩემსავით გულს გიძიძგნის ყვითელი სევდა
და წუთებს ითვლი, ისე როგორც მუდამ
ითვლიდი...
სალამს მოგიტანს რომელიმე მერცხალი ჩემგან
და ზეცის ლაჟვარდს შეერევა შენზე ფიქრივით.

……………………………………………………

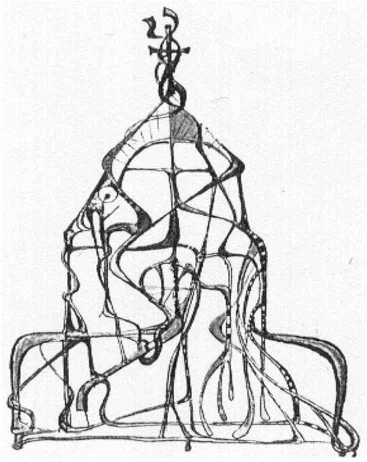

ტირიფი და მდინარე

შენ აქა დგახარ, ის კი მოდის, ახალი მარად,
იმდენი რამე უნახავს და იმდენი იცის,
რომ არაერთი სიცოცხლისთვის საგზალად კმარა...
ხან იქუფრება, ხანაც გაფრქვევს კენჭების სიცილს.

გელამუნება ხან ფესვებზე მისი შხეფები, _
თითქოს ჩიტები ჭიკჭიკებენ გულის კარებთან,
შეგეშინდება ხანაც ცივი ტალღის შეხების,
ატირდები და ელოდები გამოდარებას.

"ერთ მდინარეში ორჯერ შესვლა არ შეიძლება",
წავა, სხვა ხეებს შეახვედრებს ჟამი ფრთამალი,
შენ მაინც გიყვარს, რადგან მასში აირეკლება,
რა ლამაზია ჩამოშლილი შენი დალალი.

....

დედოფლის მონოლოგი

მე სულ მეგონა, იმისათვის გაჩენილი ვარ,
ცად ვიფრინო და მერცხალივით შევკრა კამარა.
... გამადედოფლეს და ამქვეყნად დარჩენილი ვარ
ხან ჭკვიანი და ხან უჭკუო მეფის ამარა.

კარის პოეტთა მე ვარ მუზა და შთაგონება,
გარს მეხვევიან რაინდები, სეფექალები,
გულს მაინც მაწევს კაეშანი და მაგონდება
ჩემი რჩეულის ღამესავით შავი თვალები.

დედოფალი და ბედნიერი? _ არ დაიჯეროთ,
ოქროს გვირგვინქვეშ იფერფლება ჩემი სინაზე,
სხვებს შეუძლიათ, სიყვარულით გული იჯერონ,
მე _ ვალი მადევს სამშობლოს და მეფის წინაშე.

ირგვლივ ირევა უამრავი ცრუ და ორპირი,
თავს ვიიმედებ, რომ იქნება ბოლო კეთილი,
ზოგჯერ სიცოცხლეს ვეთხოვები უარყოფილი
და მიყრუებულ მონასტერში გამოკეტილი.

....

აქ, სასახლეში, დაუნდობლად იღვრება სისხლი,
სანატრელია გამოწვდილი ხელი მეგობრის,
ქვეყნად დედოფლის გვირგვინისკენ მრავალი ილტვის
და ცოტამ იცის, რა მძიმეა ტვირთი დედოფლის.

* * *

გათენებას ჩიტები ჭიკჭიკით ხვდებიან,
მე _ შიშით:
_ დღეს რომელ ეკალს წამოვეგები?

* * *

არ იგონებ ზოგჯერ დღეებს
დავიწყებულს, წაშლილს,
დაუბერავს უცებ ქარი,
მოგონებებს აშლის.

გამოკრთება ერთი წამი,
უმნიშვნელო თუნდაც
და შენივე სულის ნამსხვრევს
დაგიბრუნებს ხურდად.

გადასწვდება წარსულს მზერა
სინანულით სავსე:
"ნეტავ მაშინ რად არ ვიყავ
გამოცდილი ასე".

რას გახდები? მხოლოდ დარდი
ცუდუბრალოდ დაგღლის,_
იმ ტილოზე საღებავებს
ვერ შეუცვლი ადგილს.

* * *

თაროზე იდე _წყნარად და მშვიდად _
ულამაზესი შანდალი ბროლის,
ბრწყინავდი, მაგრამ კიდეც ყინავდი,
ვერ მოგეძებნა ტოლი და სწორი

და, შენი ყოფნის გასამართლებლად,
მე ვგროვდებოდი სკების წიაღში,
რადგან ვიცოდი, სულს შთაგბერავდა
სულ პაწაწინა სანთლის ციაგი.

………………………………………………………

* * *

მიდის ცხოვრება _ ხან ბობოქარი,
ხანაც მშვიდი და წყნარი.
შემოდგომაა. მიწაზე დაყრილ
ფოთლებს იტაცებს ქარი.

ვითავისებ და ვისრუტავ სევდას
გაშიშვლებული ტოტის,
რაღაც მუსიკა სულში ხმიანობს
და მე ძლივს ვარჩევ მოტივს.

მერე თანდათან ხმა ძლიერდება,
უკვე სიტყვებიც მესმის.
... ხანდახან ასე, ხანდახან ასე,
ასედაც ჩნდება ლექსი.

ქალს

მარტო თუ დარჩი,
შეგიძლია მოგონებებით იცხოვრო,
რაღაც შეთხზა,
თუნდაც შიოლა გამოიგონო,
მაგრამ თუ ქმარი გყავს,
რაღას იზამ?
უკვე ყველასათვის ნათელია შენი ფასი,
რომელიც ამ ერთი კაცით განისაზღვრება.
თავი რით ინუგეშო?
ობიექტური რეალობა _ კონკრეტული ფასი
ზოგს ეძვირება, ზოგს ეიაფება.
ყოფნა-არყოფნის ტოლფასია პასუხი კითხვაზე:
შენ საით, ვისკენ?!

* * *

მოიზლაზნება ტყიდან საღამო,
თან აფახულებს ბინდისფერ თვალებს
და ფანჯარასთან ფიჭვების ფერხულს
გაშლილ მკლავებქვეშ უძვრება მთვარე.

დაფარფატებენ მარმაშის ფარდად

....

ჩრდილები მთვარის ვერცხლისფერ შუქზე,
ვზივართ და შენი ცხოვრების ამბავს
ცრემლგარეული ღიმილით ვუსმენ.

მიხარია, რომ გამიხსენ გული,
ჩემი მგონია მთელი ქვეყანა,
მაგრამ არ მიყვარს არც ერთი ქალი,
ვისთანაც სადმე ბედმა შეგყარა.

მოსაფერებლად გვიწვდიან ხელებს
ხეები მთვარის ვერცხლისფერ შუქზე
და შენს საყვარელ სისულელეებს
ცრემლგარეული ღიმილით ვუსმენ.

* * *

არ გვანებივრებს ხშირად ცხოვრება,
სულაც არ ვგავართ ედემში მტრედებს...
გაჭრილი ვაშლის ნახევარი ვარ
და ჩემს ნახევარს სიზმრებში ვეძებ.

ცხადში კი მარყევს ცხოვრების პროზა
პოეტად, თანაც ქალად გაჩენილს
და ევედრება უფალს შენდობას
ხსოვნის ტაძარში თაფლის სანთელი.

ვინღა მაღირსებს მწველ სხივებს მზისას,
მკრთალი ნათელი მერგება მთვარის,
დარჩენილია უფსკრულის მიღმა
ჩვეულებრივი ცხოვრება ქალის.

მაინც, არ ძალმიძს რადგან სხვაგვარად,
სულსაც, სხეულსაც სიყვარულს ვწირავ
და დავაბიჯებ მთელი სიცოცხლე
ოცნების ღია სამარის პირას.

შემოდგომა

ერთგულ მსმენელად მაინც გამიხდი
და შემოდგომის გიამბობ ამბავს:
ეჭვის და ვნების სამოსს გავიხდი,
მშვიდი სინაზის ჩავიცვამ კაბას;

....

არც სიცხით დაგწვავ, არც შეგაცივებ,
გამოგარიდებ ქარს, გულის მმუსრავს;
ჭრელი ფოთლების ფარდაგს დაგიგებ,
მწიფე ნაყოფით აგივსებ სუფრას;

კუნელის ბუჩქებს ცეცხლად აგინთებ,
თრიმლის ფოთლების დაგადგამ გვირგვინს,
ჩაგკიდებ ხელს და დაისის მზისკენ
ჰორიზონტამდე შენს გვერდით ვივლი.

...მაინც ზუზუნებს ფიქრი ისრებად:
ვიცი, ოდესმე დადგები, წამო,
როს ჩემი ოქრო ვერცხლად იქცევა
ჩასაფრებული დეკემბრის გამო.

* * *

გერმანე თალაკვაძის ხსოვნას

ოცდამეერთე საუკუნეა _
სულაც არ ველით ამინდებს მზიანს...
თქვენ მეოცეში მეუბნებოდით,
რომ დავიბადე ძალიან გვიან.

ვერა ვგუობდი სამყაროს შეშლილს,
შიგ "გულში მჭირდა" ყველა ჭრილობა
და გაოცებას იწვევდა თქვენში
ჩემი ბავშვური გულუბრყვილობა.

არ მექცეოდა ბედი შვილივით,
მისთვის ყოველთვის ვიყავი გერი,
მაინც მინდოდა, ზღაპრის ქვეყანას
არ დაეკარგა სუნი და ფერი.

ოცნებებს ჩემსას ითმენდა თქვენი
თბილი და ბევრის მნახველი მზერა...
მე აღარ მჯერა დღეს ბევრი რამის,
მაგრამ სიკეთის თქვენს გამო მჯერა

და, სამუდამო ძილის მხარეში,
ჩემი ფიქრების დაგდევთ ამალა.
"ღვთის, სიყვარულის, ცრემლის გარეშე",
გაურანდავი ლექსის ამარა,

....

მე ვეგებები ოცდამეერთეს,
რომ არ გვპირდება ამინდებს მზიანს...
თქვენ დაიბადეთ ძალიან ადრე,
მე დავიბადე ძალიან გვიან.

სიყვარულის ფრაგმენტები

"ნუ გადაჰყევი სამსახურს, გეყო,
იკითხე, თარგმნე, ლექსები წერე!
მწარედ ინანებ... წარსულის ექოდ
გაგახსენდები დიდი ხნის მერე".

"სხვისთვის ნუ ცხოვრობ, იცხოვრე შენთვის,
ვისაც როგორ სურს, ისე იაროს!"
"მინდა (თუ ამას სურვილი ეთქმის!)
ავად გახდე და მე მოგიარო".

"მე მენანება ყოველი წელი,
რაც კი უშენოდ წარსულში დარჩა".
"ზოგჯერ სიცოცხლის დასასრულს ელი
და გაზაფხული მოდგება კართან".

"შეხედე, თოვლი უკვე დამდნარა,
ყური მიუგდე იების სიცილს!"
ო, სიყვარულის ახსნა ამგვარად
ამქვეყნად მხოლოდ შენ ერთმა იცი.

ოქტომბერი

მოწყდება უპეს ცრემლი ობოლი
და გამოიხმობს გულიდან სტრიქონს,
გაეკიდება ფოთოლს ფოთოლი,
რომ სიკვდილშიაც მის გვერდით იყოს.

მოიგონებენ ძვირფას სახელებს
ადევნებული ფოთლებს რითმები,
ფერთა კვდომა კი მწარედ გახსენებს:
მიწა იყავ და მიწად იქცევი!

…………………………………………………

საყვედური

მე ისეთი რა ვარ? _
ტემპერატურის მკვეთრ და
მუდმივ ცვალებადობას
ლითონებიც კი ვერ უძლებენ.

ქართველები

დამოუკიდებლობაში ისე შევაბიჯეთ,
როგორც განსაწმენდელში,
აღმოვჩნდით კი უზარმაზარ
სარეცხ მანქანაში,
რომელშიც არც წყალია, არც საპონი,
მხოლოდ ძრავა ტრიალებს
და ჩვენც კედლებს ვეხლებით,
საკუთარ და სხვის ჭუჭყში აზელილები.
ყველაფერს უთავბოლო დიასახლისს
ვაბრალებთ,
ველით, იქნებ რომელიმე მეზობელმა
შემოიაროს
და ძრავა გამორთოს,
რომ როგორმე მაღლა ამოვბობღდეთ,
ან უკეთესი _
თბილი წყალი და სარეცხი ფხვნილი
გამოიმეტოს,
მანქანა კი ავტომატურ რეჟიმში ჩართოს,
რომ ცოტა ხანში
გასუფთავებულ-გატკიცინებულნი
მოვევლინოთ ქვეყნიერებას.
როგორ არ გავიხსენო:
"ნეტარ არიან მორწმუნენი "...

პატარა გოგოს სიყვარული

რას გააწყობ? გაუყვები
ბილიკს, უკვე გათელილს,
თავში ერთი სახელია,
გულშიც _ ერთი სახელი,

....

მაგრამ გრძნობას როგორ გათქვამ
იმ "სულელის" წინაშე,
მწარე სიტყვით ჩაანაცვლებ
დაგუბებულ სინაზეს,

როლს მოირგებ _ თავნებას და
ცოტა შარახვეტიას,
ვერ მიხვდები, სევდა ნისლად
რატომ შემოგეხვია,

გამოარღვევს გულის ფიცარს
დაგროვილი სინაზე
და ცრემლებად დაიღვრები
იმ "სულელის" წინაშე.

ხელოსან პოეტს

მაგ უნაკლოდ ნაგებ
ყინულოვან სასახლეს
სამხრეთის ქოხი მირჩევნია:
იქ მზე აცხუნებს,
ბალახი მწვანეა და
ყაყაჩო _ წითელი.

ერთი ლექსის გამო

"...ჰოი, ცხოვრებავ,
ხან ბრილიანტივით ბრწყინავ,
მაგრამ ნახშირი ხარ..."
თამარ გაბროშვილი

იბადები _ იმედები
გენიოსებს გატოლებს,
მერე აწყობთ შენ და ღმერთი
ნახშირბადის ატომებს.

ტეტრაედრი აიგება? _
მიიღება ალმასი,
ბრილიანტად გაშლიფული
იკაშკაშებს მარადის.

მაგრამ თუკი ვერ გათვალე
ოთხივ კუთხით მანძილი,

....

სამწუხაროდ, შემოგრჩება
ხელში მხოლოდ ნახშირი.

ვისაც უნდა, გაუხარდეს,
ვისაც უნდა, ეწყინოს,
მე გისურვებ, შენს სტრიქონებს
ბრილიანტად ებრწყინოს.

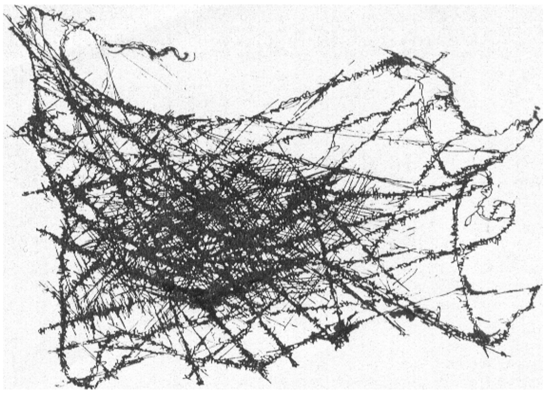

კახეთი

სიცხით დაბუგულ მინდორზე
მაინც ღაღანებს გვირილა.
თუ ჩემთან ყოფნას ინდომებ,
გადაგეშლები ღიმილად.

აგემოვნებენ მზის ქარვას
ზვრები ალაზნის ნაპირზე.
სიყვარულს ვეღარ დავმალავ,
რასაც არ უნდა დამპირდნენ.

შევიფრთხიალებ ხოხბისებრ
შავი თვალების მახეში,
ბროწეულების კოცონებს
როცა დაანთებს კახეთი.

....

უკანასკნელი სიმღერა

ვაჟა- ფშაველას

აღარც ქალი ჩანს მზისფერი,
აღარც იმედი ხვალის,
სულიღა დავრჩი შიშველი,
შეწყვილებული ზალიშს.
ტანზე მაყრია სირსველი
სოფლის _ ტკბილის და მწარის,
ახლა თუ რამე მიშველის,_
სუნი ბალახის მწვანის.
...რას დარდობს ხმელი წიფელი,
შორს, ფშავის ტყეში მდგარი?

* * *

ახლა მანდ, შენთან, ნეტავ იგრძნობა
ოქტომბრის ბოლოს სუსხი?
თუ ამქვეყნიურ უამინდობას
ხარკს აღარაფრით უხდი?

ახლა შენამდე ნეტავ თუ აღწევს
ჩემი ცრემლები ცხელი,
გულზე ლოდივით მძიმედ თუ გაწევს
ეს ღამეები ბნელი?

ხედავ? ირხევა ქარში რტოები,
ჩემო ტკივილო ძველო...
არ გენატრება ყაყაჩოებით
გადაჩითული მდელო?

თუ ამჩნევ ფოთლებს, ყვითლად შეფერილს,
ცად ვარსკვლავების ციმციმს? _
მივხვდები, როცა ისევ შევხვდებით,
დღეს კი გიშველო რითი?

....

* * *

ცხოვრებისეული გამოცდილება:
ბედნიერებას ყოველთვის აქვს დასასრული,
უბედურებას დასასრული არა აქვს.

* * *

რა უდროო დროს შემოგაღამდა,
ჩემი ცხოვრების აღმართ-დაღმართო...
მე უსხეულო სული მიყვარდა
და ლექსებს ვწერდი უმისამართოს.

მე ქარსაფარი ზოლი ვიყავი
და ვუჩრდილავდი ბაღს ზამბახიანს,
თუნდაც ტკივილით სხვებზე მეტობა
ქვეყანამ მაინც არ მაპატია.

ყინვამ დაუზრო კვირტები სტრიქონს
და არსათქმელი ითქვა რამდენი...
რატომ კისრულობს, მსაჯული იყოს
თვითონ ათასი ცოდვის ჩამდენი?

დუმალას

დუმალავ, დუმდი თუ იდუმალი
ამბების თხრობას ცდილობდი მუდამ?
ვერ გაიკვლიე ზღვისკენ გზა-კვალი,
თუ ამ მხარეში დარჩენა გსურდა?

თუ შეგირთავს და შეგიწოვია
ნაკადულები, ნაჟური მთიდან?
ხანდახან მაინც თუ გიშფოთია
ადიდებული არაგვივითა?

გგონია, ახლა სიჩუმის დროა,
ხევში ჩაკარგულ-გადამალულო,
თუ მდინარე ხარ, საშიში როა
სწორედ იმიტომ, რომ არ ხმაურობს?

....

* * *

ცისკიდურს კენტი ვარსკვლავი შვენის...
ამხელა ღამეს რა გაათენებს?
გაუცინარი ხელმწიფე ჩემი
მოვა, მომაყრის სევდის ფანტელებს.

სიზმარში მოვა, უღვთოდ ლამაზი,
შემხედავს, მკითხავს: ისევ გაწვიმდა?
გულში ჩამიკრავს და კოცნით აკრეფს
ცრემლების მძივებს ჩემი სახიდან.

ისაუბრებენ დიდხანს სულები _
სხვაგვარად ღამეს რა გაათენებს?
დილით ის წავა და დამიტოვებს
თმაში ნაადრევ თოვლის ფანტელებს.

* * *

ხან მზე ბრწყინავდა ცაზე, ხან _ მთვარე
და ავდრებს ცვლიდნენ ზოგჯერ დარები...
კვერცხის კი არა, გულის გულიდან
იჩეკებოდნენ ლექსის პწკარები
და იზრდებოდნენ (როგორ მინდოდა,
არ შეხებოდათ ქარი უხეში!)
ძუით კი არა, თიხით კი არა,
შიშველ ნერვებით ნაქსოვ ბუდეში.
საითკენ წავლენ? როდის შეძლებენ,
შემოუფრინონ ლურჯი ცის ტატნობს?
ლექსებს _ ჯერ შეუბუმბლავ მართვეებს _
მე მკითხველსა და მომავალს ვანდობ.

* * *

ჩემი ცრემლის ხმის აღქმაზე რომ
მიდგება საქმე,
შენ გენიოსი მუსიკოსის
სმენა გიჩნდება.

....

გზა

ვაკეზე შევხვდით.
მწვერვალისაკენ მივცოცავდით,
უფსკრულისაკენ მივექანებით.

* * *

რაკი არ ვგავარ უმრავლესობას,
ხალხი არაფერს არ მომიწონებს,
ბრბოს სამსჯავროდან გამოქცეული,
თავს შევაფარებ ლექსის სტრიქონებს.

რომ არ გაგთვალონ, რომ არ გაგთვალონ,
დაგინთებ რითმის ჭიაკოკონას,
ტკივილის ფესვზე აღმოცენებულ
ლამაზ ყვავილებს შეგიკრავ კონად.

ჩაიქროლებენ წლები წამივით,
კვალს დააჩნევენ გულსა და სახეს...
რომ არ დაბერდე, რომ არ დაბერდე,
მე სიყვარულის ნათელში გაგხვევ,

სულს კი საყრდენად შემოგაშველებ,
რომ ფრენა გახდეს უფრო ადვილი,
რომ ჩემი გრძნობის ძალით გაზომო
ცასა და მიწას შორის მანძილი.

* * *

შენ აუარე გვერდი დასაწყისს,
ყველაფერს იწყებ ახლა ბოლოდან...
რა იქნებოდა, ეს სიყვარული
როცა მინდოდა, მაშინ მქონოდა.

....

* * *

დღეს მაშინდელი წვიმებიც მათბობს
და შემოდგომის დილა-ბინდები,
ვინ იცის, ახლაც გველოდებიან
ჩვენი ლოდები, ჩვენი შინდები.

იქნება გვნატრობს მიმკრთალი მთვარე,
იქნება ახსოვთ ხეებს ირიბებს,
თუ ხეტიალით დაღლილნი როგორ
მივუყვებოდით ვიწრო ბილიკებს.

იქნებ გვიგონებს ზეცის ლაჟვარდი
გულს მიბნეული ღრუბლის ქულებით,
როგორ ვცხოვრობდით ერთმანეთთან და
მთელ სამყაროსთან შენივთულები.

ამიტომ გვიხმობს ალბათ აქამდე
იმ შემოდგომის დილა-ბინდები
და სიყვარულით სუნთქავენ კვლავაც
ჩვენი ლოდები, ჩვენი შინდები.

* * *

რა გაოცებს? _ ხეში წყალი ჩადგა უკვე,
კიდევ ერთხელ შემობრძანდა გაზაფხული...
თავდახრილი მიუყვება ქუჩას ქალი,
შენი, მაგრამ სამუდამოდ დაკარგული.

ნუში ტყემალს სითეთრეში ეჯიბრება,
მზემ ატმები საბოლოოდ გადარია,
შენ კი გცივა, იანვარი იყოს თითქოს,
რადგან სულში უსასრულო ზამთარია.

რა გაგიქრობს, რა გაფანტავს ამ კაეშანს?_
ყველა ტკივილს როდი კურნავს გაზაფხული...
ცრემლებს ყლაპავს და მიჰყვება ქუჩას ქალი,
შენი, მაგრამ სამუდამოდ დაკარგული.

....

* * *

ტყუილად გაცდნენ შენი მაყრები:
ვერ გაუყევი გზას ჰაიჰარად
და, სიყვარულზე უფრო ნაკლები,
გულმა არარა არ გაიკარა.

ოცნების ძალაც აღარ გაქვს ეულს
და მზის ჩასვლამდე მორჩილად იცდი,
ბეღურასავით მობუზულ სხეულს
რაში სჭირდება ზედმეტი ტვირთი?

სული კი მაინც ფრთხიალებს ცეტად,
შვიდივე სიმით კვნესის გიტარა...
ვის რა ბრალი აქვს, თუ ლექსზე მეტად
გულმა ვერარა ვერ შეიყვარა?

ზღაპარი

ბუხართან სარწეველა სავარძელში ზიხარ.
მე ცომსა ვზელ,_
"ნაპოლეონი" უნდა გამოგიცხო.
საოცარია: შენი ხათრით
ჩემს საძულველ "ნაპოლეონსაც" კი შევები.
მომავალზე მესაუბრები.
თბილა. შუქიც წამდაუწუმ აღარ ქრება.
დროდადრო ჩემთან მოდიხარ და,
ვითომ მეხმარები, რაიმეს აფუჭებ.
ესეც კი მიხარია.
ცომიანი ხელებით გეფერები და ვხვდები,
რა მარტივია ბედნიერება.

* * *

გამივლია გაუკვალავ გზაზე,
კაბის კალთას მოსდებია ეკალი,
სიყვარული სასოებით ვზარდე,
უპასუხოდ ნეტა არ მოგეკალი.

ვუსეტყვივარ ყვავილების სეტყვას,
თოვლის ფიფქთა დამიგია ზეწარი,
მიცოცხლია, რათა შენთვის მეთქვა,

....
რომ ხარ ჩემი უფსკრულიც და ზეკარიც.

გავლუმპულვარ გაზაფხულის წვიმით,
მთის ბილიკებს გავყოლივარ გვიმრიანს
და შიგ გულში მოცახცახე სიმით
შენი სევდის ლაბირინთში მივლია.

დამეწევა შეღამება გზაზე,
შიშველ ხელებს დამიკაწრავს ეკალი,
რაც მე შენთვის ია-ვარდი ვზარდე,
მარტოობით ნეტა არ მოგეკალი.

რაჭა

1. კიდევ ერთი გაზაფხული

აქ, რაჭის გზაზე თითქოს წამიც არ გასულიყოს,
ატმის ხეები ისევ ისე ვარდისფერია,
ფურისულებმა დამინიშნეს შარშან შეხვედრა
და ძველ ადგილზე პაემანზე ისევ მელიან.

არ დაუკარგავს ლორთქო ბალახს ძველი
სურნელი
და მზის სხივები ისევ ათბობს მთებს
გვირგვინიანს,
მე მეშინია, არ მოაკლდეს გულს სიყვარული,
ხოლო სიკვდილის ოდნავაც კი არ მეშინია.

ერთხელაც მოვა გაზაფხული _ მე არ ვიქნები
(ნეტავ მომავალს წარსულივით დღეს რად
ვიგონებ?),
დამენანება, შენ რომ ველარ მოგეფერები,
ვერ წავიკითხავ ჯერ არშექმნილ ლექსთა
სტრიქონებს.

შენ გაზაფხულზე იმოსები თეთრით, ტყემალო,
მე თმაში ფიფქი ზამთრის გამო შემომერია ...
შარშანდელს აქეთ თითქოს წამიც არ გასულიყოს,
ყოჩივარდები პაემანზე ისე მელიან.

2. ზაფხული

კაკლის ხეები ვეება,
ოდა სახლები მწვანეში,
მზესუმზირები მზეებად

………………………………………………
დგანან სიმინდის ყანებში.

ცა ეფერება მთის მწვერვალს,
წვავს სიყვარული უთქმელი,

აბრეშუმივით ლივლივებს
მზეზე ფოთლები ურთხელის.

წამოვა წვიმა შხაპუნით,
დაალბობს მიწას აყალოს.
...მაინც რატომღაც ვეღარ ვცნობ
ჩემი ბავშვობის სამყაროს.

3. შემოდგომა

ფოთოლთ ფარფატით მომეგებები,
რიონის ჩქერთა აშადრევნებით...
გამოკიდულან გზაზე ლამაზად
ძაღლყურძენების შავი მტევნები,

დგას ქრიზანთემა აყვავებული
და შემოდგომის პირველ თრთვილს უფრთხის,
ეზოში მამლის ბიბილოსავით
გაწითლებულა ძახველის ბუჩქი.

შემოკლებიათ სიცოცხლე დღეებს,
ბინდბუნდი დგება უკვე ადრიან
და შემოდგომის ოქროსფერ ხეებს
ჩამავალი მზის ცვარი აყრიათ.

როგორ მიყვარხარ... და, როცა გიცქერ,
გულს სიამაყე მოიცავს უხმო,
თან მენანება ეს სილამაზე,
მიტოვებული კაცთაგან უღვთოდ.

4. ზამთარი

წინ ნაქერალას აღმართებია,
დაზამთრებია წალკოტს და ედემს
და თოვლი _ ქურქი სიასამურის
ხეებს მსუბუქად მოუსხამთ მხრებზე.

გზის პირას მაინც წანწკარებს წყარო,
მოაწკრიალებს ყინულის ზარებს,
მანქანის ბორბლებს ადევნებული,
ურმისთვალივით მიგორავს მთვარე.

....

ირგვლივ (და სულშიც) სიმშვიდე მეფობს,
ირევა ვერცხლი თოვლის და მთვარის
და დღეს რატომღაც გაყუჩებულა,
გარინდებულა დეკემბრის ქარიც.

5

დანგრეულ სახლის ჭიშკართან ვდგავარ,
ხოლო თვალები გზას გასცქერიან,
ო, რა ნაცნობი ხედია, მაგრამ,
მის გარდა, უკვე არაფერია.

6. წარსულის გამოხმობა

მაშინაც იდგნენ სალი კლდეები,
ლაჟვარდი ზეცა ეხურათ ქუდად
და ფარახეთში ერაძეები
ტყუილ-მართლისას ზერავდნენ გუდას.

საიდუმლოთა იყო განდობა,
სიყვარულების ოხვრა და ელდა
და ბებიების ახალგაზრდობა
რკინით შეჭედილ ზანდუკში თვლემდა.

ითესებოდა ხოდაბუნები,
ბუხარში ღველფში ცხვებოდა კვერი,
დაჭრიალებდნენ გზებზე ურმები
და მაღლდებოდა "ქვედრულით" ჭერი.

იჭედებოდა ცელი, ნამგალი
და მონადირის პირბასრი დანა.
...ვგონებ, წარსულთან არ ვართ მართალი,
ჩემო კუთხევ და ჩემო ქვეყანავ!

……………………………………………

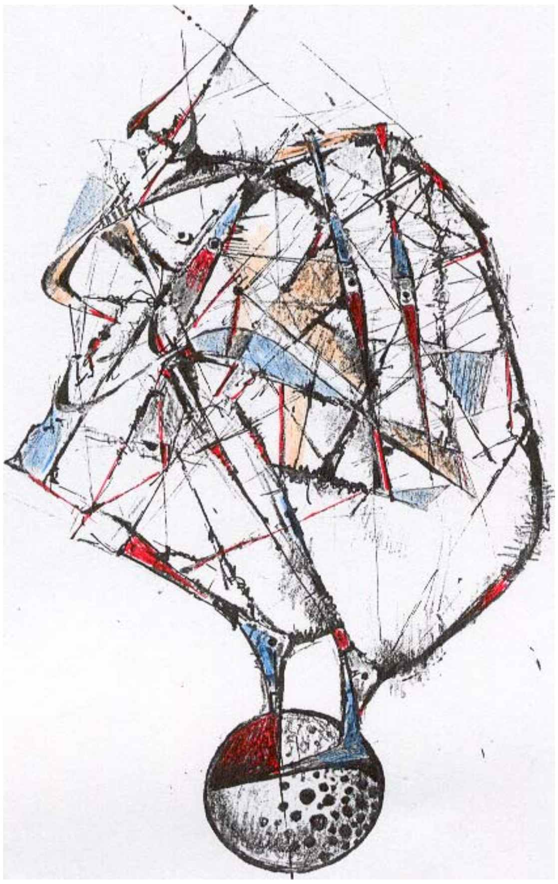

* * *

უძილო ღამე ისევ შენთან დიალოგში
მიიზლაზნება,
ოღონდ ეს არის _ ორივეს ნაცვლად
მე ვლაპარაკობ.
_ მე რომ ეს მეთქვა, შენ რას მეტყოდი?
_ შენ რომ ეს გეთქვა, მე რას გეტყოდი? _
დაუსრულებლად ვდავობ, ვკამათობ,

თუმცა ვიცი, რომ ეს სიტყვები
არასოდეს ითქმის ხმამაღლა.
ფიქრმა დამღალა. დამღალა შენი საქციელის
შელამაზებამ
საკუთარ თვალში და სხვათა თვალში.
ვერ ამოგიღე მაინც გულიდან
და მეშინია სიყვარულის,
რომელიც არის და აღარც არის.
იყოს სიცოცხლე ან სიკვდილი,
ყველაფერი ან არაფერი,
ოღონდ ეს არა _
უფერული ყოფნა-არყოფნა,

....

მაგრამ ვაი, რომ არც ერთისთვის
ძალა არ მყოფნის.
რა მეშველება?
რა იქნება, დაწყნარდეს გული,
როცა იცის, რომ არაფერი არ შეიცვლება.
... და მახსენდება
ერთხელ სადღაც ამოკითხული:
“ _ ღმერთო! მომეცი ძალა, ვებრძოლო მას,
რის შეცვლაც შემიძლია,
მომეცი მოთმინება, შევურიგდე მას,
რის შეცვლაც არ შემიძლია
და მომეცი ნიჭი,
გავარჩიო ერთი მეორისაგან”.

* * *

სულ უსუსური მეჩვენებოდი,
პატარა, ლურჯი, კოხტა და ტურფა,
ასე გხატავდნენ, ასე გხედავდი
და უთვალავჯერ ამგვარად უთქვამთ:

რომ თვალებს ნაბავ შენ ბუჩქის ძირში,
რომ იმალები ფოთლების ჩრდილში,
რომ ხარ დღემოკლე, სუსტი და ნაზი,
მაგრამ, ერთხელაც, ლეჩხუმის გზაზე,
მე სულ სხვაგვარი გიხილე, იავ.
დღემდე არ ვიცი, ამას რა ჰქვია,
დღესაც კი ვხედავ, თვალებს რომ ვხუჭავ:
ჟანგისფერ კლდეზე იები ბღუჯად,
იები გროვად, იები ბუჩქად
სიცოცხლის მარად სიმბოლოდ ჩანდნენ
და უკვდავების წყაროს წყალს სვამდნენ.
შიშველ კლდეს ლურჯი სხივი ეყარა,
ცად მაღლდებოდა მთელი ქვეყანა,
მონუსხულივით ვუცქერდი იებს
და არაფრისთვის აღარ მეცალა.

სულ ბუჩქის ძირას მეგულებოდი
პატარა, კოხტა, ტურფა და ნაზი,
მაგრამ, ერთხელაც, მე სულ სხვაგვარი
გიხილე, იავ, ლეჩხუმის გზაზე.

....

* * *

მომენატრები,
სიგიჟემდე მომენატრები,
შენზე ოცნება ნაირფერად სურათებს ხატავს...
და, ავტობუსის ფანჯარაზე
ცხვირმიჭყლეტილი,
შენს შესახვედრად ვიჩქარი, რაჭა!

ყვავილებს

ო, ყვავილებო, როგორ მშურს თქვენი,
ეგ სინარნარე და თვალთა ნაზვა,
ნეტავი მეცვას, ნეტავი მეცვას
ყაყაჩოსავით წითელი კაბა.

ნეტავი მომცა სინაზე იის,
მინდვრის გვირილას სინათლე, სითბო,
მიხაკებივით, მიხაკებივით
შეუცვლელი და ამაყი ვიყო.

მწვავდეს ტიტების ალი გიზგიზა,
კოცონად ვენთო გულგადაშლილი,
ვფლობდე ათასგვარ ფერსა და სურნელს,
როგორც ვარდები, მზისკენ აწვდილი.

ნეტავ ვშვენოდე ჩემს დროს და ადგილს,
როგორც გაზაფხულს ენძელა შვენის,
მაგრამ ოცნება ოცნებად რჩება
და, ყვავილებო, ისე მშურს თქვენი...

დაეჭვების ჟამს

იქნებ, ორივე მართალი იყო:
ქეთევან, შაჰსაც რომ არ დანებდა,
გათათრებული ქართველი მეფეც,
მკერდზე რომ ჩუმად ჯვარს ატარებდა.

რამდენი გვახსოვს: სხვადასხვაგვარად
და მაინც ერთი მიზნისთვის მკვდარი.
არა ხერხი და არა შედეგი,
მთავარი მაინც მოტივი არის.

....

1992

ისევ გაგაწითლა, საქართველოვ,
შენივე სისხლ-ხორცის “გმირობამ”,
გულზე იანვარი დაგაჩნია,
როგორც სამარცხვინო ჭრილობა.

სისხლის მორევმაც ვერ შეაერთა
ორი გათიშული ნაპირი,
აპრილს სანატრელი რა ჰქონდა და
მაინც მენატრება აპრილი,

როცა სიძულვილი არ გვათრობდა,
როგორც დარდიან კაცს _ ჰაშიში.
თქვენი მეშინია, ქართველებო,
თორემ უცხოს რა აქვს საშიში.

თქვენი მეშინია, ქართველებო,
თორემ რას მიქვია წუწუნი.
... ღმერთმა დაგიფაროს, საქართველოვ,
ღამე გაგითენოს უკუნი.

რაჭიდან იმერეთისაკენ

გზა, სპირალად დახვეული,
გასწორებას ცდილობს,
არ გამოსდის არაფერი,
ეწვალება, ფრთხილობს,
წინ იშლება პეიზაჟი _
კაკაბაძის ტილო...
გზა მთებიდან ეშვება და
გავაკებას ცდილობს.

* * *

ირგვლივ ახლა სიუხვეა
წითლის, ყვითლის, ოქროსფრის...
გადამალეთ განძეული,
ნეკერჩხლებო ოქტომბრის,
თორემ ქარი-ქარაშოტი

....

თქვენს სიტურფეს გაიგებს
და მაგ სამოსს ოქროცურვილს
სულ ქარდაქარ წაიღებს.
ცად ატყორცნის, მიწას მოჰფენს,
ფიანდაზად დააგებს,
გაშიშვლებულ რტოთა კვნესას
ჩირადაც არ ჩააგდებს.
დაგაღონებთ მონატრება
წითლის, ყვითლის, ოქროსფრის _
ასეთია ეს ცხოვრება,
ნეკერჩხლებო ოქტომბრის!

* * *

გზა დასავლეთის, გზა ვერხვებს შორის,
შორს, მთის კალთებზე _ფთილები თოვლის,
კიდევ უფრო შორს _ ფთილები ღრუბლის
და წამოშლილი ფიქრების გუნდი.

მზით სავსე კორდზე _ მეჩხრად ხეები,
ყავისფერი და ლურჯი ტყეები
(ეს _ გააჩნია დროსა და მანძილს!),
მწვანე ერევა ახლა ყავისფერს,
ტყემლის სითეთრე _ ატმის ვარდისფერს,
ფუნჯი კი ხელში უჭირავს აპრილს.

ქვის ნაპრალებში ამოსულები
იპრანჭებიან ფურისულები,
ტყიდან მოისმის ”კაფე” და “თესე”,
ლოყაწითელი ყოჩივარდები
და ენძელები ფერწასულები
ჩემი ბავშვობის ზარებად რეკენ.

ციხის გოდოლებს გვანან კლდეები
და მენატრება სულ სხვა დღეები,
როდესაც თურმე მტერს მტერს ვეძახდით,
კვლავ შეარკინე მომხდურს დამხვდური,
გადამირჩინე, ღმერთო, მამული,
მისი ყანა და მისი ვენახი.

ნურავინ მეტყვის: _ რა დროს ეგ არის,
როს გაზაფხული დაუდეგარი
შუქსა და სითბოს უხვად არიგებს.

……………………………………………

დე, მშვიდად იწვნენ ბორცვზე ლოდები,
მე სხვა გაზაფხულს დაველოდები,
ამ ქვეყანასთან რომ შემარიგებს....

გზა ვერხვებს შორის, გზა შორზე შორი,
ტყემლების თქეში, ატმების თქორი,
ცის დასავალზე _ ფთილები ღრუბლის,
სინათლე იის, სიწმინდე თოვლის.

თბილისი, 1998

გააჩნია, ვისთვის როგორ ბრწყინავს
სხივი _ დღისით მზის და ღამით _ მთვარის...
"ყველაფერი არის ძლიერ კარგად,
ყველაფერი ძლიერ ცუდად არის".

ყაჩაღიც და ქურდიც ხალხზე "ზრუნავს",
ბიზნესმენობს ერიცა და ბერიც,
მოზიმზიმე კარუსელი ბრუნავს,
აირია მოყვარე და მტერი.

უცხო სიტყვა სეტყვასავით ცვივა,
რეკლამა ნთქავს ქუჩებს ვაკის, ვერის...
თბილისი ხარ, მაგრამ მაინც გცივა,
ითმენ, იცდი და გაზაფხულს ელი.

* * *

უღვთოდ გაყიდულს, საოცრად გიჭირს,
არვინ გიშუშებს დაჭრილს იარებს,
ნეტავ, სადმე თუ იზრდება ბიჭი,
საქართველოს რომ გაამთლიანებს?

არც ჩვენი ნებით, არც მთლად უჩვენოდ,
სხვას რჩება შენი მწვანე ქედები,
იქნებ ზევრს ძალუძს ყოფნა უშენოდ,
მე კი სამშობლოდ მეიმედები.

....

სიყვარული

მე სულ მაოცებს,
რამდენნაირი სიყვარული არსებობს:
სიყვარული _ თავგანწირვა, თაყვანისცემა,
სიყვარული _ ამაღლება, განწმენდა,
სიყვარული _ სიბრმავე,
სიყვარული _ ნათელხილვა,
სიყვარული _ სიხარული,
სიყვარული _ ტკივილი,
სიყვარული _ აღმაფრენა,
სიყვარული _ ბორკილი,
სიყვარული _ თავდავიწყება,
სიყვარული _ გამოფხიზლება,
სიყვარული _ მსხვერპლის გაღება,
სიყვარული _ მსხვერპლის მიღება,
სიყვარული _ როცა იცი, რატომ გიყვარს,
სიყვარული _ როცა არ იცი, რატომ გიყვარს...
იმდენნაირი სიყვარული არსებობს,
რამდენი ადამიანიცაა,
რამდენჯერაც გიყვარს,
რამდენჯერაც შეიცვლები.
ან, იქნებ, სიყვარული ერთი მთელია
და ჩვენ ვშლით
სიბრმავედ და ნათელხილვად,
თავდავიწყებად და გამოფხიზლებად,
სიხარულად და ტკივილად...
თეთრი სინათლეც ხომ იშლება
სპექტრის ფერებად
და ჩვენ საგნებს სხვადასხვა ფერად ვხედავთ
იმის მიხედვით, თუ სპექტრის რომელ ნაწილს
შთანთქავენ, აირეკლავენ, გაატარებენ...
ადამიანებიც ასევე ექცევიან სიყვარულს:
ყველას უნდა, მისი სიყვარული
სხვისას არ ჰგავდეს

და ავიწყდებათ, რომ თუ სპექტრს
ერთი ნაწილიც მოაკელი,
უკვე აღარ გექნება ის სინათლე.
ამიტომაც ჯერ არავის უნახავს
სიყვარული ნამდვილი სახით.
იქნებ, არცაა ეს საჭირო?

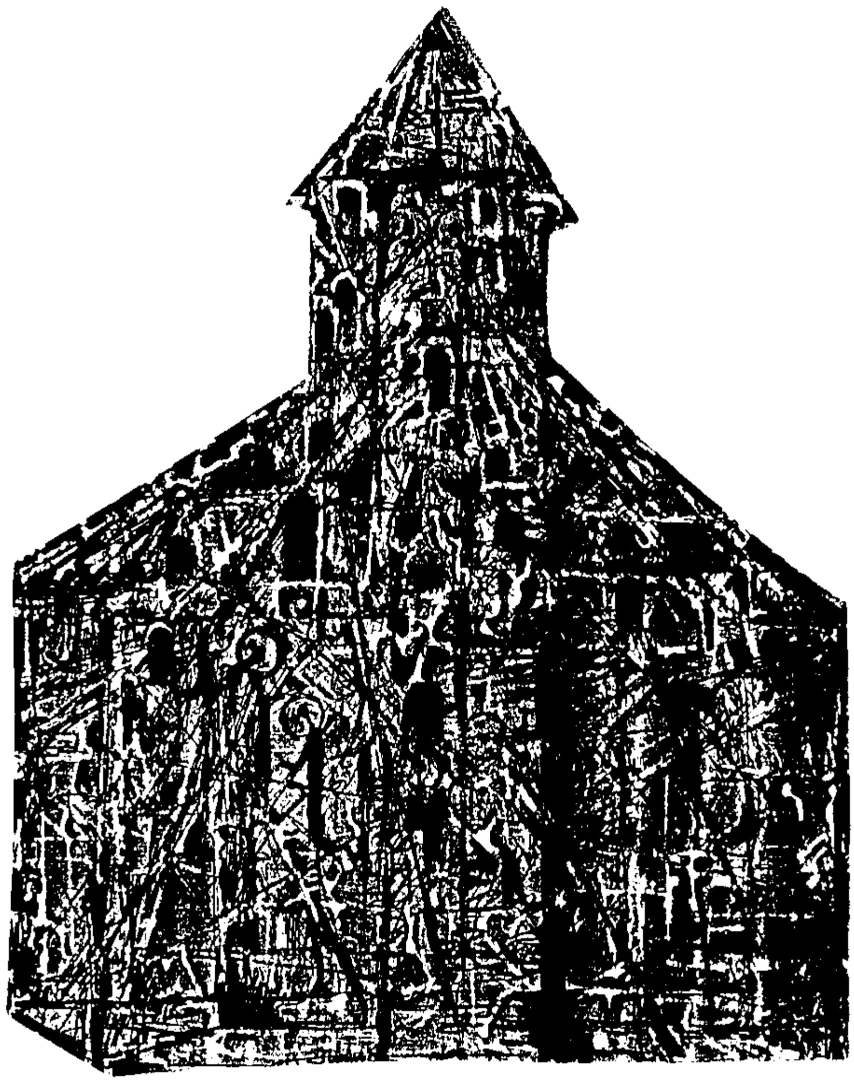

....

ზამთარს

შენთან ერთად მახსენდება
ციგა, თხილამურები,
“_რად დასველდი, გაცივდები.”_
დედის საყვედურები.

“შატალოზე”_ ვაკის პარკი
და გუნდების ტრიალი,
გამოცდები, გამოცდები _
სესიები იანვრის,
ამის შემდეგ, რა თქმა უნდა,
თეთრი ბაკურიანი.

მერე თითქმის არაფერი –
არც ასე და არც ისე.
ნეტავ, ისევ გელოდე და
ნეტავ, ისევ გიცდიდე.

სამწუხაროდ, ახლა გქვია
სიცივე და სიბნელე.
მართლა აღარ მენატრები,
თუ თავს ძალით ვიზერებ?
არც ქალაქი აღარ მღერის
პირველ თოვლზე სიმღერებს.

აპრილს ელის მოუთმენლად
და მზის სხივებს დილისას. _
მეტი რა ქნას გაყინულმა,
გათოშილმა თბილისმა?

…………………………………………………

თბილისის ქუჩებში

გავიწროებენ, ენავ ქართულო,
თან გადიდებენ თითქოს,
მომკლა ამდენმა "ტოპმა", "სერვისმა",
"სუპერმარკეტმა", "ზისტრომ".

თვრება ქალაქი უცხო სიტყვებით,
შნაპსით, პუნშით და ვისკით
და მინიმალურ მოგებას ვიღებთ
მაქსიმალური რისკით.

სიტყვით გიცავენ, შენს მზეს ფიცავენ,
საქმით _ გღუპავენ, ვხედავ,
ვინ გაგაძევა, ჩემო ქართულო,
ვის ეცოტავე, ნეტავ?

ახლა კი უნდა შევცვალო რიტმი
და გავიხსენო მეფე-მგოსანი,
რომელს სპარსული ენის სიტკბომან
ასურვა, თურმე, მუსიკობანი.
რა ბედენაა, თუ დღეს სხვა ენას
ემონებიან სხვა ჩინოსანნი,
ხომ სულერთია, ვინ გადაგვყლაპავს _
ჩალმოსანი თუ ცილინდროსანი!

* * *

სიკვდილო! ისე ნუ მაქცევ მიწად,
ნუ გამიმეტებ ისე საშენოდ,
რომ ერთხელ მაინც არ შემიყვარდეს
და ერთი ლექსიც კი არ დავწერო!

....

შემოდგომა რიონთან

მზეზე ელვარებს ათასი ფერი,
ბაძავს ფარჩას და ატლასს,
მოჰგავს რიონის შემოგარენი
პუანტილისტის ნახატს.

გასაგებია, რომ შემოდგომამ
ნარინჯისფერად გღებოთ,
მაგრამ იისფერს, იასამნისფერს
სადღა პოულობთ, მთებო?

იქნებ წიფლები, იქნებ თელები
შორს კანტიკუნტად ჩანან,
წიწვოვან ტყეში შეხიზნულები
მზესუმზირებად დგანან.

უფრო ახლოს კი ჭალაა ჭრელი,
ბაძავს ფარჩას და ატლასს,
მოჰგავს რიონის შემოგარენი
პუანტილისტის ნახატს.

* * *

მარტოობა თუ მობეზრდა
ქანცგაწყვეტილს და დაღლილს,
სტრიქონი ეძებს მეწყვილეს,
დაბორიალებს თავში.
სანამ ბაგეებს მოწყდება
და ფრთებს საფრენად გაშლის,
შენ აპოვნინე, განგებავ,
თავის ტოლი და ფარდი!

* * *

რად გირჩევნია დაზღვევა თავის
სათქმელს _ ნათქვამს და გრძნობას _
გამხელილს?
მოდი, გაბედე და ერთხელ მაინც
დაარქვი საგნებს თავის სახელი.

მოყევი, მარტის არეულ ქარში
როგორ გიყვარდა განზე გადგომა,

……………………………………………………
მაინც რატომღაც არც ერთი წამით
არ გიფიქრია ჩემი დათმობა.

მოყევი, როგორ შევედით ჩიხში
და თვითონ ღმერთიც ვერაფერს შეცვლის,
სხვისია ახლა სურნელი იის,
სხვისთვის გაისმის ჭიკჭიკი მერცხლის.

ულმობელია ზოგჯერ სამყარო
და ბედს ტკივილი მოაქვს ურიცხვი,
მაინც არ მინდა, აქ დავამთავრო
და ნუ დამზრახავ ამ სურვილისთვის.

* * *

სულ მეოცნებე მახსოვხარ,
სულ სიყვარულით მთვრალი,
შეგხვდი ამდენი წლის შემდეგ,
ვერ გამისწორე თვალი.

უკვე წავიდა ბავშვობა _
კდემა, რიდი და შიში,
შენ მაშინ ხალხის გრცხვენოდა,
ახლა გრცხვენია ვისი?

თარგმნისას

ანა ახმატოვას

ანა! შენ ქალი იყავ, _ ეტყობა
ცრემლით გაჟღენთილ ამ შენს სტრიქონებს,
შენ მართლა ასე ხშირად გტოვებდნენ,
თუ ყველაფერი გამოიგონე?

ვინ გაგიგებდა... სახე ჯიუტად
ფარავდა სულის განწირულ კივილს
და, ღმერთმა იცის, რა რას კვებავდა:
ტკივილი _ მუზას, თუ მუზა – ტკივილს.

ნაცნობ ტკივილში შეგეზიარე,
გავინაწილე შენი ვარამი
და ციკლს შენეულ განშორებების
ფეხდაფეხ მიჰყვა ჩემი კალამი.

....

მიესადაგა ჩემი ქართული
შენი სიმღერის სევდიან მოტივს,
მაგრამ დავკარგე სტრიქონებს შუა
მოვერცხლისფერო ტირიფის ტოტი.

ასე ვერ ვიტყვი, როცა ჩიტები
საშემოდგომო ჰანგებს მღერიან,
თუ ჭრილობაა, ჭრილობა იყოს, _
ჩემი ხეები სისხლისფერია.

ამიტომ წვეთავს სისხლი და ცრემლი
ქართულად ნათარგმნ ამ შენს სტრიქონებს.
ანა! შენ მართლა ყველას კარგავდი,
თუ ლექსისათვის გამოიგონე?

საქართველო

გაეღვიძა ყინულოვან არტახებში მძინარეს,
აბობოქრდა, დაემსგავსა ადიდებულ მდინარეს.

ნაპირს გასცდა, გადაედო
ჩრდილოეთს და დასავლეთს,
არ დაფიქრდა, გაუტია, გზა საითაც ასწავლეს.

დაუნგრიათ ბუდეები, დაუხეთქათ გულები,
სადღაც სხვაგან გადაჰყარა ჩვენი ორაგულები.

იავარჰყო საკუთარი ჭალები და ხეობა
(ო, ნაპირო, ახლა გმართებს,
ახლა გმართებს მხნეობა!).

ოქრო-ვერცხლი ფსკერისაკენ ჩაიტანა სიმძიმემ,
ხავსი, ფიჩხი და ნაფოტი ზედაპირზე ტივტივებს.

მაგ ადგილას რომ არ დარჩეს
კალაპოტი შიშველი,
შენ, მდინარევ, ტირიფების სიყვარული გიშველის.

ტირიფებო! აღარ კმარა ჩუმად დგომა ნაპირთან,_
ახლა დროა სხვაგვარი და მოლოდინიც გაძვირდა.

……………………………………………………

* * *

რა მემართება? მე სულ ვიცინი
და მაშინ ვტირი, როდესაც მიყვარს.
რა მემართება? სავსე ვარ შენით,
მაგრამ ვერ მითქვამს ვერც ერთი სიტყვა.
რა მემართება? მე სულ ვიცინი
და მაშინ ვტირი, როდესაც მიყვარს.

* * *

მზე გარეთ უხმობს ხალხს,
კვირტებს აღვიძებს აპრილი,
ფანჯრებზე რკინის ცხაურს
შემოხვევია ასკილი,
ბიჭი უყურებს გოგოს,
ვატყობ, გულშია დაჭრილი.
... ასე ჩანს მინის მიღმა
თბილისის ერთი ნაწილი.

* * *

ქვეყანა თითქოს მუზეუმია:
როგორც საყვარელ ფერწერულ ტილოს,
მე შენ გიცქერი აღფრთოვანებით
და თან მანძილის შერჩევას ვცდილობ.
ხან ისე ახლოს მოვდივარ შენთან,
რომ ფუნჯის ყველა მონასვამს ვხედავ,
ხანაც გშორდები, ისე გშორდები,
რომ ვეღარც კი გცნობ და ველოდები,
იქნებ შემცირდეს კვლავაც მანძილი...
მე მაინც მჯერა, ისევ გიპოვი,
ოღონდ სურვილი იყოს ნამდვილი.
ხან დავიღლები ამდენი ძებნით
და აუხსნელი მიმონებს სევდა,
ხან თავს ვიმხნევებ, ხან კი მშურს იმის,
ვინც ჩემზე უკეთ ახლა შენ გხედავს.

მასწავლე: როგორ უნდა გიყურო,
რა მანძილიდან უნდა გიყურო,
რომ შენი აღქმა შევიძლო სრულად?

……………………………………………….

* * *

და როგორც თვალის დახამხამება,
უკვე რამდენი წელი გავიდა,
სულ არაფერი შემოგვრჩა ხელში,
უნდა დავიწყოთ ისევ თავიდან.
რა გემართება, რა გემართება _
განა სიცოცხლე უკვე წავიდა?
ნუ გენატრება სხვა გაზაფხული,
ნუ გელანდება დღით და ღამითა,
ნუ მოიგონებ წარსულს ტკივილით,
არ მოგენატრო ერთი წამითაც, _
სხვა ვინმე მოვა და ყველაფერი
განმეორდება ისევ თავიდან.

* * *

წვერგაბურდული ყმაწვილი ლომობს,
ქვეყნის ბედ-იღბალს ტყვიით განაგებს.
ვაი, ქართველი ქართველთან ომობს,
ქართველი ისევ ქართველს ამარცხებს.

ასე უცნაურ თავგამეტებით
მტერსაც ებრძოდნენ, არა მგონია,
ფარავს ხმას ღვთისას და სინდისისას
ტყვიამფრქვევების კაკაფონია.

რის მაქნისია ლამაზი მთები,
თუ ხალხი ისე გადაგვარდება?
"ჩემო სამშობლოვ, ჩემო სიცოცხლევ,
არ გეკადრება, არ გეკადრება!"

* * *

ტყეს ოქრო-ვერცხლი ეფრქვევა
და ფოთოლცვენაც გახშირდა,
მზე, ალვის ხეში გაჩრილი,
თვალს მიპაჭუნებს სარკმლიდან.

არ მინდა, ვთქვა, რომ დამნათის
ცა _ საფირონის სადარი,

....
არ მინდა, მოვიშველიო
ქარვა, ლალი და მარჯანი.

უფრო მეტი აქვს ფერები
სექტემბრის ბოლოს აკვარელს,
ვერ მიპოვია სიტყვები
და უღონობა მაწვალებს.

შეგხედავთ, გამიხარდება,
გულში ნათელი იალებს,
უბრალოდ გეტყვით: _ მიყვარხართ,
ტყეო, ველო და მდინარევ!

* * *

თუ არ გინახავს, ვერც კი წარმოიდგენ,
როგორ ეფარება მთებს
ტყვიისფერ ღრუბლებში
წითელი ალამივით
შეჭრილი
ჩამავალი მზე.

* * *

როგორ აირია მონასტერი,
როგორ დაიხლართა ყველაფერი,
ვაი, როგორ ხარობს ჩვენი მტერი!

სად – შვიდი სამთავროს შვიდი ფერი,
მეფეთა სამოსი – შინდისფერი
და სად _ საქართველო დღევანდელი!

ჟამი მოგვეწია სავალალო,
მაგრამ ვის რა უნდა დავაბრალოთ,
ან კვეხნა წარსულით – რას გვიშველის?

დავითი ხომ მიწას აბარია,
აღარც გიორგი და თამარია,
მხოლოდ დროშებია – შინდისფერი.

მზეს ისევ ღრუბლები აფარია,
დაუსრულებელი ზამთარია,
ხმამაღლა ხარხარებს ჩვენი მტერი.

ქვეყანა მხოლოდ ღმერთს აბარია –

....

ყველა ერთბაშად რამ გადარია,
რატომ აირია მონასტერი?

თუ ცოტა ხელი არ გავანძრიეთ,
სისხლი და ოფლი არ დავანთხიეთ,
ღმერთი – მარტო ღმერთი –
არ გვიშველის!

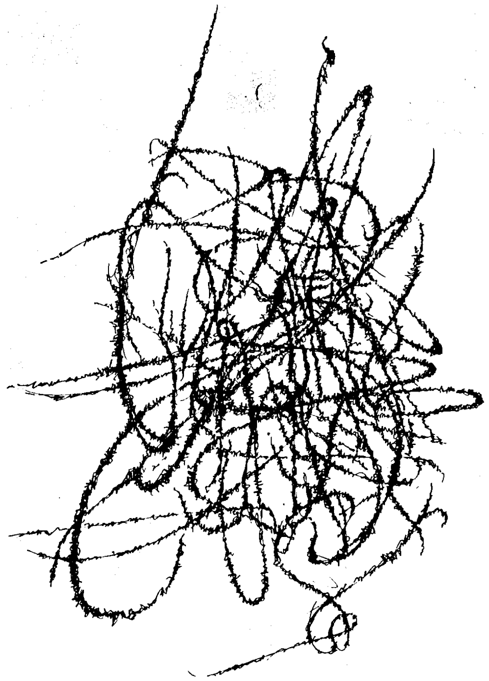

ზამთრის შიში

ეს სექტემბერი, ზურმუხტის ნაცვლად,
ქარვის და მარჯნის კოშკებს აგიგებს,
თავს გაიგიჟებს ოქტომბერი და
ზღაპრულ ხალიჩას ფეხქვეშ გაგიგებს,
ამას მოჰყვება თვე ნოემბრისა,
ყვითელ სევდას რომ ჩამოარიგებს...
მერე რა მოვა, მერე რა მოვა _
ბევრი ჩვენგანი ველარ გაიგებს.

……………………………………………………

* * *

მურმან ლებანიძეს

მე თქვენ მახსოვხართ იმ დროიდან,
როცა ლექსების
ყადრი და ფასი არ ვიცოდი,
ჯერ კიდევ ბავშვმა,
მაგრამ თქვენს წიგნში
მიზიდავდა ანდამატივით
ასე ნაცნობი, მშობლიური
სახელი: რაჭა.

მე ისიც მახსოვს, მოხიბლულმა
თქვენი ლექსებით
წავშალე წიგნის თავფურცელზე
სახელი მამის,
ბავშვური ხელით დავაწერე
ჩემი სახელი
და მერე იმ წიგნს ვერა ვთმობდი
ვერც ერთი წამით.

მაშინ ჯერ კიდევ არა მქონდა
მე შეცნობილი,
თუ რა ეკლიან ბილიკებით
გატარათ ბედმა,
რით საზრდოობდა თქვენი სული,
ესოდენ წრფელი,
თქვენი უსაზღვრო სიყვარული,
ნათელი სევდა.

გავიდა წლები, მე ვისწავლე
იმის გაგება,
რომ თქვენი სევდა _ ეს არ იყო
ბედზე ჩივილი,

რომ პოეზია ტკივილია უპირველესად,
ყველაზე მწარე
და ყველაზე
ტკბილი ტკივილი.
მივხვდი: ყოველ ლექსს თან მიჰქონდა
გულის ნაწილი,

....

რომ არ იყავით ნებიერი,
ბედის რჩეული,
სწორედ ამიტომ შეგიყვარეთ
მრავალთა შორის,
სულ სხვანაირად,
ყველასაგან გამორჩეულად.

კიდევ იმიტომ, რომ ეტევა
თქვენს სტრიქონებში
ცხოვრება თავის ავით, კარგით,
სიგრძით და განით,
მძაფრი წყურვილიც სიცოცხლისა,
უკმარისობაც
და სევდიანი ნაფიქრალიც
უძილო ღამის.

მომენატრებით, ხელში ვიღებ
პატარა კრებულს,
გადავიკითხავ სასოებით
და მოკრძალებით,
ყდიდან მიცქერის თქვენი სახე
განაწამები,
სიტყვებზე უფრო მეტყველებენ
თქვენი თვალები

და მე მგონია, რომ მთავარი
თქვენში ის არის,
რის მიღწევასაც უშედეგოდ
მრავალი ნატრობს,

რომ თქვენ შეძელით, არ გაგეყოთ
სიტყვისგან საქმე
და მსგავსებოდით საკუთარი
ლექსების ავტორს,
რომ არ ინდომეთ, არ დაგჭირდათ
თქვენ გაორება,
აურაცხელი სულიერი
სიმდიდრის პატრონს.

* * *

მახსოვს, ერთხელ
საკუთარი თავის მისამართით
რაღაც მწარე ვთქვი
და შენ მისაყვედურე:

………………………………………………

_ დაუნდობელი ნუ ხარ,
ხანდახან თავი მოიტყუე,
ზოგი რამ წარმოიდგინეო...
ახლა გპასუხობ:
_ მე შემიძლია, წარმოვიდგინო,
რომ ლამაზი ვარ
და მართლა ლამაზი ვიყო;
მე შემიძლია, წარმოვიდგინო,
რომ ჭკვიანი ვარ
და მართლა ჭკვიანი ვიყო;
მე შემიძლია, წარმოვიდგინო,
რომ შეუცვლელი ვარ
და მართლა შეუცვლელი ვიყო;
ბევრი მსგავსი რამ შემიძლია წარმოვიდგინო,
როცა გიყვარვარ,
მაგრამ არ შემიძლია, წარმოვიდგინო,
რომ გიყვარვარ,
როცა არ გიყვარვარ.
სწორედ ეს იქნებოდა დაუნდობლობა
საკუთარი თავისადმი.

* * *

თვითონ არ ვიცი, რა მიხარია:
დღე ითვლის ბოლო წამებს,
მიახლოვდება სიზმრის სამეფო,
მიახლოვდება ღამე.

როგორც ყოველთვის, როგორც ყოველთვის,
შენზე ოცნებას ვიწყებ...
ამაღამ, ალბათ, სიზმარში გნახავ,
როგორსაც გნატრობ, ისეთს.

* * *

ნიკოლოზ ბარათაშვილს

ტატო!
რამდენმა ჩვენგანმა იცის
ოცდაცამეტი ასო ანბანის,
რამდენი ვინმე არსებობს ქვეყნად
ლექსის საწერად მოცლილ-დამჯდარი,
რამდენი ეძებს სიტყვას და რითმას
და რა ცოტაა შენი ბადალი!

....

* * *

თუ ბედმა ერთად აღარ შეგვყარა
და თუ უშენოდ სიკვდილი მიწევს,
მე დაგიტოვებ, როგორც სახსოვარს,
ხმარებისაგან გაცვეთილ სიტყვებს,
რადგანაც მხოლოდ მათ ძალუძთ, გითხრან,
რასაც აქამდე შენგან ვმალავდი:
_ გფარავდეს ღმერთი და ჩემი ლოცვა,
ბედნიერ იყავ აწ და მარადის!

"მწერალთა კავშირი"

იკრიბებიან, კვლავაც ქვეყნის
ბედზე მსჯელობენ,
ბჭობენ, წინ უდევთ საქართველოს
რუკა გაშლილი:
წყვილად ილია და აკაკი,
ეულად _ ვაჟა,
სამეფო ტახტზე რუსთაველის
მოჩანს აჩრდილი,
ვით სიცოცხლეში, ახლაც განზე
გამდგარა მორცხვად
ჩემი პირველი სიყვარული –
ბარათაშვილი.
დროში აერთებს ამ საოცარ
"მწერალთა კავშირს"
ყველა კავშირზე უმტკიცესი –
სულთა კავშირი.

* * *

შენამდე ისე შორია,
იმდენი ქვაა გზაზე,
ნუ გაიკვირვებ, ძვირფასო,
თუ ჩავიმუხლო სადმე,
თუ ვინმეს ვთხოვო გზადაგზა
ლუკმა პური და წყალი,
თუ თმები გამომიხუნოს

……………………………………………………

წვიმამ, თოვლმა და ქარმა,
თუ კაბა მეცვას მტვრიანი,
შემოხეული ქობით, _
ეს გზად შემომხვდა ცხოვრება
თავის ეკლიან ღობით.

დაგვიანებული წარწერა წიგნზე

ნოდარ ადეიშვილს

წყალგაღმა _ კოშკი ბროლისა,
მინდვრად _ პეპელა ჭრელი,
დარდი ხელმწიფის ასულზე
და სიყვარული მწველი.

ცაზე _ ვარსკვლავთა ციალი,
ქოხში _ ღადარი ცხელი,
თვალებში _ სევდა ტიალი,
გულში _ ქვეყანა მთელი.

როგორც ლოცვა და ვედრება,
ერთი სახელი: _ ლელი!
ასე მძიმე და მსუბუქი
წიგნი _ ცრემლისგან სველი.

უკვდავი რითმები

ვიცი, ეს აზრი აღმოჩენად არ ჩამეთვლება,
დაადასტურებს პოეტური ყველა კრებული,
რომ “სიყვარული” ერითმება მუდამ “სიხარულს”
და, ამავე დროს, “ტანჯვას” არის შეწყვილებული.

მუდამ იქნება “ვტირი” “სტვირის” ტოლი
და ფარდი,
ვინ გამოძებნოს ღირსეული მათი შემცვლელი?
იმეზობლებენ ძველებურად “დარდი” და “ვარდი”.
...და უკვდავ წყვილებს ბევრი რითმა შურით
შეცქერის.

………………………………………………………

* * *

მურმან ლებანიძეს

გალაკტიონი _ ზეცაში,
გოგლა _ ცხოვრების დელგმაში,
ანა _ ტაძარში მლოცველი, _
ასე გვაბრუნებს სოფელი.

გალაკტიონი _ მუსიკა,
გოგლა _ კაშკაშა ფერები,
ანა _ ისეთი სათუთი,
მიხვალ და მიეფერები.

ყველას თავისი ხმა აქვს და
ყველას თავისი სურნელი,
ცრემლიც კი სხვისას არა ჰგავს
და დარდი განუკურნელი.

ლექსი – ამ საუკუნეში –
რამდენიც გინდათ, გვქონია
და მაინც, ჩემი პოეტი,
თქვენც იცით, ვინა მგონია.

* * *

ნუ მოგატყუებს ღიმილი,
განურჩევლობა სრული,
გულში სათქმელი დაგროვდა,
ლამის გახეთქოს გული.

ლამის დავანთო სანთელი,
ვიწამო, ღმერთი მისმენს:
_ გაიგე ჩემი სათქმელი,
ნუ მათქმევინებ, ისე.

....

გალაკტიონი, მე და ნაადრევი
თოვლი მესტიაში

მთის მწვერვალებს თოვლი ფარავს,
ცას _ ღრუბლები სველი,
დღე ისეთი მწუხარეა,
მახსენდება "მერი".
ბურუსია, გზას გავცქერი,
გზას, ოცნებით მოვლილს,
რაღას ელის სული, სავსე
შენეული "თოვლით"?
თუ არ არის, თვითონ ვეძებ
განშორების სევდას
და ვაცილებ ბრძოლის ველზე
არარსებულ მხედარს.
ასე შვენის ამ მთებს ზვიადს,
მრავალჭირგამოვლილს...
ტირის გული, გაყინული
იისფერი თოვლით.
ვეთხოვები თეთრ იმედებს _
მოფარფატე მტრედებს,
სიზმრად ვხედავ ცისფერ ტბაზე
ფრთამოტეხილ გედებს.
მენატრება სიხარული
და ვარდების თოვა,
არ მოხდება არაფერი,
არც არავინ მოვა.
სულ ახლახან მზე ათბობდა
გზას, ოცნებით მოვლილს...
ეს მე, თოვლში დაბადებულს,
თან დამყვება თოვლი.

* * *

....

რამდენიმე ტელეფონი
და ფურცელი ასოზით,
ტონი სადღაც რაიკომში,
აღმასკომში ნაწრთოზი.

დამირეკა, ზრალი დამდო,
საყვედურით ამავსო,
რაც ვუთხარი, არ ისმინა, _
ლამის ზოღმამ დამახრჩო.

უცებ გვერდზე გავიხედე,
სულში რაღაც განათდა,
ეს – კედლიდან შენმა სახემ,
ტატო, შემომანათა.

გამახსენდა: შენც იყავი
სახელმწიფო მოხელე,
სადღაც განჯას გადაგკარგეს,
ზალახივით მოგცელეს.

ალზათ, შენაც გამცირეზდნენ,
დაგცქეროდნენ ზემოდან,
მაგრამ მხოლოდ შენი ხათრით
ისტორიას შემორჩა

მეცხრამეტე საუკუნის
საქაღალდე მრავალი,
გოროდნიჩი ტრიროგოვი
და განჯური ტრამალი.

მე რა მეთქმის – შენც იყავი
სახელმწიფო მოხელე,
არ დაგინდეს, არ დაგიცვეს,
ზალახივით მოგცელეს.

....

ჩემი პირველი წიგნი

ო, რამდენ წიგნთან რამდენი ღამე
მითენებია თეთრად,
მაგრამ არსებობს პირველი წიგნი,
რომელიც მახსოვს მკვეთრად.

ვეტანებოდი წიგნს წითელყდიანს,
გადავფურცლავდი კრძალვით:
იქ დავითი და თამარი იყვნენ,
თეიმურაზიც _ ჩალმით.

სწორედ იქიდან დამამახსოვრდა
ოშკი, ხახული, ტბეთი...
არმაზისხევის ოქროც იქ იყო
და თასიც თრიალეთის.

სულ ვკითხულობდი: _ ეს რა ასოა,
ეს რომელია სიტყვა?
“ეს იყო მაშინ, ეს იყო მაშინ,
როცა მე ბავშვი ვიყავ”.

ახლაც ვიგონებ _ “დედაენამდე”
გულში ფესვებად გადგმულს...
იმ ისტორიის წითელ წიგნისთვის
დიდი მადლობა _ წარსულს!

....

გალაკტიონი

მთაწმინდის თავზე ღამე ჩამოწვა
ჯოჯოხეთივით კრული,
ო, როგორ მტკივა,
ო, როგორ მტკივა,
ო, როგორ მტკივა
გული!

ცოცხლობენ ჩემი სიტყვა და სული,
სხეულს მოედო ზანგი,
ისევ ისე ჟღერს,
ისევ ისე ჟღერს,
ისევ ისე ჟღერს
ჩანგი!

ცად ავიჭრები, უკვდავებისკენ
გზებს შევიმოკლებ სავალს,
თქვენზე ვილოცებ,
თქვენზე ვილოცებ,
თქვენზე ვილოცებ
კვლავაც.

მერე რა, თუკი ვეღარა გხედავთ,
სხეულს მოედო ზანგი,
ისევ ისე ჟღერს,
ისევ ისე ჟღერს,
ისევ ისე ჟღერს
ჩანგი!

....

გოდერძი ჩოხელს

1

“ადამიანთა სევდა”

ღამით ძილსაც არ გვანებებს,
გვახრჩობს და გვართმევს ძალ-ღონეს,
სიცოცხლეს აღარ გვაცლის:
დარდი ნომერი პირველი,
დარდი ნომერი ათასი
და N ნომერი დარდი.

დღეს რაღაცაზე იცინი,
ხვალ არ აგცდება ტირილი, _
შხამი ერევა ნექტარს,
სიცოცხლე ყოფნის სევდაა,
სიკვდილი _ სევდა არყოფნის,
სად გაექცევი სევდას?

აქეთ თუ წახვალ, ინანებ,
იქით თუ წახვალ, ინანებ
და გზებს არა აქვს ბოლო.
ყოფნაც დარდია, არყოფნაც
ჩვენი ხვედრია ორთავე,
ჯერ კი ვდარდობთ და ... ვცხოვრობთ.

2

“ ადგილის დედა”

სულ მარტო რჩები დღეიდან
უტყვი კოშკების პირისპირ,
გული ვერ უძლებს ელდას _
რაღაც საშინელს გადაწყვეტ,
მზეზე გაყინულ ბერიკაცს
ვერ გააყოლებ ცრემლსაც.

შეიფრთხიალებს ჩიტუნა,
გაიშრიალებს ფოთოლი,

....

სადღაც იბღავლებს ფური, _
თვალს გაახელ და გონს მოხვალ,
გადაივიწყებ იმწამსვე
იმქვეყნად წასვლის სურვილს.

ცოდვაა ამის ჩადენა,
სანამ რაღაცა მოელის
შენი ხელების სითბოს,
სანამ ვიღაცას სჭირდები,
უნდა ითმინო ტკივილი,
ცოცხალი უნდა იყო.

დედას

ვეღარ მიფარავ, მიფარავდი როგორც ოდესღაც
(ო, როგორ მინდა, ყოვლისშემძლედ
კვლავაც გიხილო!),
ახლა მე დღისით გმირობანას თამაშს ვუნდები
და ღამეს ვუცდი, რომ ბავშვივით
მწარედ ვიტირო.

მაგრამ, ბავშვისგან განსხვავებით, მე ცრემლებს
ვმალავ.
უნდა გავუძლო... გამოსავალს ვერსაით ვხედავ...
უკვე დიდი ვარ, სამწუხაროდ, უკვე დიდი ვარ
და ძველებურად ვეღარ ვამბობ: მიშველე, დედა!

მურმან ლებანიძეს

1

"ლექსი შენდება არცრით,
უპირველესად-გრძნობით!"

ვერ დაგპირდებით,
რომ მარცვლებს დავთვლი,
სიტყვებს _ გავზომავ,
რითმებს _ დავგეგმავ,
მაგრამ თუ გრძნობის
საწყაულს დაცლილს
ისევ ამივსებს

....

        რამით განგება,
მოვა ტკივილი
        ან სიხარული
და ლექსს ხერხემლად
        გამოადგება,
იქნება შევძლო
        (თუ ღმერთი მაცლის!)
“ცისკენ მიმავალ
        კიბის” აგება.

2

ისევ იმაზე ვკამათობთ,
რაც ყველამ ვიცით თითქოს,
რითმა _ რკალურიც, კიბურიც _
მსხვერპლის გაღებას ითხოვს.

მიაგნებ რითმას ჯვარედინს,
ვით უნატიფეს ყვავილს,
აზრი კი საით წავიდეს,
“სად მიიდრიკოს თავი?”

და ებრძვის ფორმა შინაარსს...
თუნდ ბევრის იყოს მნდომი,
ყველას არ ძალუძს, მოიგოს
დიდგორზე დიდი ომი.

კი, პოეზიის დიდგორზე
კიპარისებიც დგანან,
ზოგს ვარდის ბაღი ერგება,
ზოგს _ მხოლოდ პურის ყანა,

ზოგსაც _ გვირილა მზისფერი,
ყაყაჩოს თბილი სუნთქვა
და _ ერთად ეს ყველაფერი,
გალაკტიონი თუ ხარ!

* * *

ყველას რაღაცა უჭირდა ირგვლივ
და გაოცებდა, ვინ იცის, როგორ, _
გადაეყარე მოულოდნელად
ასე უზრუნველ, მხიარულ გოგოს.

....

სულ მიყურებდი, როგორც პატარას,
გადმომცქეროდი თითქოს მაღლიდან,
თან თამაშობდი და უნებურად
რაღაც იმგვარი ჟინიც გაგიჩნდა,

როგორც უჩნდებათ ბავშვებს სურვილი
ბრჭყვიალა მძივის ხელით შეხების...
შენ ეს სიბრმავე გეპატიება _
არ წაგიკითხავს ჩემი ლექსები.

* * *

ბესიკის სევდის ბაღიდან
გამოპარული ვარდები,
ვარდზე მყეფარი ბულბული,
სიცოცხლის მსხვერპლად გამღები.
ბარათაშვილის სუმბული,
ვაჟას ლურჯთვალა იები,
იქ ტიციანის მიხაკი,
აქ ანას მაგნოლიები,
კიზესთან _ იასამანი,
დარდისგან გულზე გამსკდარი,
უფლისციხესთან, კრწანისთან _
ყაყაჩოების ხანძარი.
ტანს შეიბერტყავს ატმის ხე,
ვარდისფერ ფიფქში დაგახრჩობს,
რა ენაღვლება _ მის სუნთქვას
გალაკტიონი დარაჯობს.
ბარბაცებს მთვრალი ყაყაჩო
(ისევ და ისევ ყაყაჩო!),
ისევ არ იშლის თავისას,
ისევ სიკვდილთან თამაშობს.

ალბათ, სამშობლო ეს არი:
პოეტის ჩანგი მკვნესარი,
ლექსშიც, მინდვრებზეც _ ყვავილი,
ლექსშიც, ყვავილშიც _ ნექტარი,
გულში ნუგეშად ჩაღვრილი...
ჰო, საქართველო ეს არი!

……………………………………………………………

* * *

რა კარგად იცნობ ადამიანებს:
რა კარგად იცი _ ვის რა ნაკლი აქვს,
რა ღირსება;
ვისგან რა არის მოსალოდნელი, _
რა ადვილია ყველაფერი,
როცა არ გიყვარს.

რა რთული ხდებით შენც და ისიც,
როგორ კარგავ განსჯის უნარს,
არ იცი, როდის რას გააკეთებ,
არც ის იცი, როგორ უყვარხარ. –
ო, რა ძნელია ყველაფერი,
როცა გიყვარს.

და პირიქით:
რა უინტერესონი არიან ადამიანები,
როგორ შემოსაზღვრულია შენი შესაძლებლობები,
როგორა ჰგავს ცხოვრება უნიჭო პროზას,
როგორ გენატრება, რაღაც შეიცვალოს, _
ო, რა ძნელია ყველაფერი,
როცა არ გიყვარს.

თურმე რამდენ სითბოს იტევდი,
სულის რა ხვეულებში წვდომა შეგძლებია,
რამდენი აღმოჩენა მოახდინე,
რა კარგია სიცოცხლე და
რა ადვილია ყველაფერი,
როცა გიყვარს.

ნიკო ლორთქიფანიძეს

სიტყვაზე ვთქვათ და, თქვენ რომ ახლა
ცოცხალი იყოთ,
რომ უყურებდეთ ჩვენი მტრების
ნატვრას ახდენილს,
როგორ დაწერდით ამ ჩვენს დროზე,
ბატონო ნიკო,
დღეს “იყიდება საქართველო”-ს
როგორ დაწერდით?

…………………………………………………

* * *

დღეს სიყვარულზე, აბა, რა გითხრა?
ვერ მოგიყვები ამბავს მოგონილს _
ვერ გაიხარებს ქვაზე ყვავილი,
ვერ აენთება ზღვაში კოცონი.

ვიცი და გულიც კი არა მწყდება _
ეს შემოდგომა სიკვდილს მიქადის.
ახსოვს გულსაც და ახსოვს სტრიქონსაც,
რომ უკან დარჩა ჟამი სიმწვანის.

შემომეხარჯა გრძნობა ნამდვილი,
ვერ ვეგუები ყალბს და მოგონილს...
და ნატვრის ხიდან ფოთოლი წყდება,
უკანასკნელი ხმელი ფოთოლი.

თემურ ჯიბლაძეს, 7 წლის შემდეგ

1

ხელს რას შეგიშლის დროის მსვლელობა,
საკუთარ თავის ერთგული დარჩე,
კვლავ იმას თვლიდე ბედის წყალობად,
თუკი საერთოდ არ დაიბადე.

მაგრამ თუ მაინც არსებობს რაღაც,
სანუკვარი და წმიდათაწმიდა
და ზოგჯერ დგება წუთი, რომლისთვის
ამქვეყნად მოსვლა ნამდვილად ღირდა,

თუ ოდნავ მაინც გვჯერა სიკეთის,
ვიცით გარჩევა კარგის და ცუდის,_
მხოლოდ და მხოლოდ მათი წყალობით,
ვისაც შენსავით სიცოცხლე უჭირს.

2

ვარაზისხევის ნათელი,
ლექსებთან ღამის თევა,
ჩამოღვენთილი სანთლები,

....
ილუზიების მსხვრევა,

ხანდახან _ კეთილ გულიდან
გადმოფრქვეული შუქი,
აზვირთებული ტალღები _
დღეები სიჭაბუკის.

მახსენებ ოთახს პატარას,
ლექსებთან ღამის თევას,
მაფრთხილებ: კვლავ მოგელისო
ილუზიების მსხვრევა,

მე კი გაგებებ ღიმილის
გაუმჭვირვალე ფარდას:
რა დაიმსხვრევა, თუ მთელი
აღარაფერი დარჩა.

* * *

თუ თანახმა ვარ, გამაკრან ჯვარზე
და ამ ფასადაც ვერაფერს გშველი,
მაშ, რისთვის გავჩნდი ამ ქვეყანაზე,
რის მაქნისია სიცოცხლე ჩემი?

სხვადასხვა მხარეზე მებრძოლ მეგობრებს

ნუ მეუბნებით, რომ ტყვიების
წვიმამ გაგვთიშა,
ნუ მარწმუნებთ, რომ დღეს არა და _
ხვალე ინათლებს,
უღრუბლო ზეცა ავტომატის
ჯერმა დაფლითა, _
ბნელი თუ ახლავს,
რაა სინათლე?

ცრემლით გაცილებთ, მაგრამ რწმენით
ვეღარ გაცილებთ,
ცრემლები სცვივა ჩემთან ერთად
თბილისს ნაომარს

....

და თვალებდათხრილ რუსთაველზე
თაობა მოდის,
ძმათა კვლისათვის განწირული
ჩემი თაობა.

* * *

არა წუთები, არა დღეები,
უკვე თვეები გადის უშენოდ.
მზადა ვარ, სული მივყიდო ეშმაკს,
ოღონდ შენს ტკივილს რამე უშველოს.

მაგრამ არავინ არის მშველელი,
ამ თავგანწირვას არად მითვლიან,
თვით საკუთარი სიცოცხლის ფასად,
არაფრის შეცვლა არ შემიძლია.

მახრჩობს ბრაზი და სასოწარკვეთა:
რატომ შემოგწყრა ბედი თუ ღმერთი?
მხოლოდ ზღაპარში არსებობს, ალბათ,
ნატვრისთვალი და ჯადოქრის კვერთხი.

მე მაინც მინდა, მჯეროდეს ზღაპრის,
მე მაინც ერთი იმედით ვცხოვრობ:
იქნებ შენთვისაც გათენდეს ისევ,
როგორც ზღაპარს აქვს კეთილი ბოლო.

ცივია მარტი

1

შენ მიკარნახე ამ ლექსის თემა:
ცივია მარტი და მაინც გვათბობს...
ჩვენ მარტზე ცივი აგვისტოც გვახსოვს,
როგორც გოლგოთა ან ანათემა.

დღეს კი მარტივით უეცრად დათბა
და მზის ნათელმა იფეთქა სულში,
ნუ გავიხსენებთ, რა იყო გუშინ,
ოღონდაც აღარ იჭინჭყლოს მარტმა...

2

ხეებს კვირტები გამოსდიოდა,
მარტი იყო და მაინც ციოდა,

....

რატომღაც აღარ გამომდიოდა,
რომ მეთქვა, თითქოს სულშიც ციოდა
და ძველებურად გული მტკიოდა.

რაღაც დაიწყო, რაღაც დამთავრდა,
ჩემთვის უცრემლოდ ეს დღე დაღამდა,
მე დავიჯერე, რომ შენ აქა ხარ, _
გადაიარა ჩვენმა ზამთარმა.
სულ სხვანაირად ეს დღე დაღამდა...

თუ მწარე სიტყვა მითქვამს ურიცხვი,
შენ კარგად იცი, რისი გულისთვის,
არა ხორცისთვის _ მხოლოდ სულისთვის,
აი, ამ მშვიდი სიყვარულისთვის,
უფაქიზესი სიყვარულისთვის.

ნეტავი, უფრო ლამაზად მეთქვა,
მაგრამ, რომ ვიყო მართალი ღმერთთან,
იქნებ არ ღირდეს ზარების რეკვა, _
უხმოდ მოვალ და დავრჩები შენთან.
იქნებ, ამდენიც არ უნდა მეთქვა...

* * *

მე რა შემიძლია გითხრა,
რა უნდა გირჩიო, რა,
თუკი არაფერი გინდა,
არაფრის წყურვილი გკლავს,
აღარც იანვარში გცივა,
აღარც ივლისის მზე გწვავს,
მე რა შემიძლია გითხრა,
როცა თვითონ ვეძებ ხსნას.

* * *

სულ ეკლის ჩხვლეტა უნდა ვიწვნიო,
თუ გაიშლება ვარდიც?
იქნებ, დუელში გამოვიწვიო
წლობით ნაგუბი დარდი?

ვიცინო, როცა არ მეცინება,
მოვედო ათას საქმეს,
ვამტკიცო, რომ სულ არ მეწყინება,
სხვასთან რომ გნახო სადმე.

………………………………………………

გავერთო იმით, რაც სულ არ მართობს,
შევქმნა ქაოსი სრული,
ბედმა, რაც უნდა, დაე, დამმართოს,
ოღონდ გატკინო გული.

მაგრამ რა ბავშვურ თამაშს ვთამაშობთ...
არ გათავდება დარდი
და, გათელილი გრძნობის სანაცვლოდ,
ღმერთი ორივეს დაგვსჯის.

* * *

ორი სიმართლე იბრძოდა,
გული ებრძოდა გონებას,
ჩემი სიმართლე ლექსმა შვა,
შენი სიმართლე _ ცხოვრებამ.

არ გეშლებოდა, იცოდი,
რა ღირდა ია, რა – ვარდი,
მაინც სიგიჟედ მონათლულ
ხასიათისთვის გიყვარდი.

თინათი დადიანიძეს

ჩვენ ვსაუბრობდით პოეზიაზე,
შენ ყურს გვიგდებდი დიდებს...
_ მეც შემიძლია, ლექსი დავწერო, _
გამოგვიცხადე მტკიცედ

და ჩაიკეტე მარტო ოთახში,
თავი ანებე თამაშს,
_ ლექსის წერაში ხელს ნუ მიშლიო, _
მკაცრად დატუქსე მამა.

ო, საოცრებავ, თოჯინებს გასცდა
შენი ბავშვური მზერა
და, "საქართველო აღორძინდაო"-ო,
ასე დაიწყე წერა.

სულ ერთი ციცქნა – საქართველოზე
ლექსის დაწერას ცდილობ.
ღმერთმა გისმინოს! შენც, შენს მიწასაც
ღმერთი გფარავდეთ, შვილო!

....

საღამო მესტიაში

მზე ჩამავალი მთის წვერზე
ბროწეულივით გაიპო,
წყალგაღმა კოშკის ნანგრევმა
ბინდი სასთუმლად დაიგო,

მდინარემ თვალი მომტაცა,
ნაკადი ორად გაიყო,
ლოდი ენგურში შეცურდა
და ჩემი გულიც წაიღო.

პოეტებს, რომლებიც სიბერეზე წერენ

წარწერა თ. ჭილაძის წიგნზე
"მზე დეკემბერში"

დეკემბერში რად ხუნდება
გრძნობა ნამაისარი,
ბუმერანგად რად ბრუნდება
გასროლილი ისარი?

კითხულობთ და ერთნაირად
გრძნობთ სიბერის მარწუხებს,
გაფრენილი სიჭაბუკე
ერთნაირად გაწუხებთ.

აღარ ფიქრობთ, ვინმე მოვა,
სიყვარულზე იმღერებს,
ნუთუ ასე საშიშია
ეს წყეული სიბერე?

თმაში თეთრი გემატებათ,
ხოლო გულში _ სინაზე,
მაგრამ ლექსი იკიაფებს
მაგ ჭაღარის ჯინაზე

და წლებით ვერ გახუნდება
გრძნობა ნამაისარი,
მზეს მისწვდება, ჩამოიღებს
გასროლილი ისარი.

....

* * *

ჩემზე ლამაზი, ჩემზე "ჭკვიანი"
და არცთუ ცუდი ადამიანი,
როგორც წესი და რიგია, ცხოვრობ,
მაგრამ სიყვარულს მარილი უნდა,
პილპილიც უნდა, ბოლოს და ბოლოს.

ქალთაგან უარს გადაჩვეული,
ვერაფრით გახდი ჩემი რჩეული,
მიზეზის პოვნას აქამდე ლამობ ...
რა უნდა გითხრა? ვერ შეგიყვარე
მხოლოდ ლამაზი თვალების გამო.

დაგიგვიანე, ვიცი, ბარათი,
ჭორებს მადევნებს შენი ქალაქი,
არ მივაჩნივარ შენს ღირსად ქალებს
და ვერ ხვდებიან – ათვლის სისტემის
სხვადასხვაობა კვლავ გაგვაწვალებს.

რა ვქნა, ვერაფრით ვერ გაგახარე,
გულით მინდოდა, ვერ დაგეხმარე –
დანაღვლიანდა მზერა ცისფერი ...
ო, მაპატიე, ჩემი უარი
თუ გასაგებად ვერ აგიხსენი.

ქალი

ბაზარი. სახლი. კერვა. სარეცხი.
სამზარეულო. ჭუჭყი და მტვერი.
და სამსახურიც _ კაცის თანაბრად.
გგონია, თავზე გექცევა ჭერი.
სულ გპირდებოდნენ ნათელ მომავალს,
მაგრამ ქვეყანა ყოფილა ჭრელი,
ოცნება ქრება, გრძნობები კვდება,
უხმო კივილით გეწვება ყელი.

....

საქართველოში _ ქალად გაჩენილს _
ტანჯვაც და ცრემლიც ორმაგი გელის
და გენატრება _ სიზმარშიც, ცხადშიც _
სითბო, ალერსი, მზრუნველი ხელი.

* * *

ყველაფერს, რაც წინათ მაცოცხლებდა,,
ვიგონებ შემწყნარებლურ ღიმილით,
თურმე, არ მქონია სიხარული,
თურმე, არ მქონია ტკივილი.

დრო _ როგორც უმკაცრესი მსაჯული,
მე _ ბრალდებულივით შემკრთალი,
დრომ გადამავიწყა სიხარული,
ტკივილიც დრომ გააფერმკრთალა.

ოდესმე, რაც ახლა მაცოცხლებს,
ნუთუ მოვიგონებ ღიმილით?
ვაითუ, კვლავ არა მაქვს სიხარული,
ვაითუ, კვლავ არა მაქვს ტკივილი.

წვიმიან დღეს

წვიმს, გადაუღებლად წვიმს,
ცა ცრემლებს საცერში ცრის
და მიწას აპკურებს სევდად.
მცივა, აუტანლად მცივა,
სული გამიყინა წვიმამ,
როდის გადაიღებს ნეტავ?

ცაო, შენთან ერთად ვწუხვარ,
რომ გაქვს სატანჯველი უხვად,
მესმის შენი გულის ძგერა,
მაგრამ რა აზრი აქვს ამას,
თუკი ვერ გიპოვი წამალს,
თუ არ შემიძლია შველა.

....

ნატვრა

ნუ, ნუ გამომფიტავ ასე,
დამინდე, თუ გქვია ღმერთი,
კვლავ განმაცდევინე რამე,
კვლავ დამაწერინე ლექსი.

გამათბე ცოტათი მაინც,
რომ გულში ყინული გადნეს,
ისე შემაყვარე ვინმე,
როგორც ეს შემეძლო ადრე.

ისევ მიწყალობე ცოდვილს
რამე უსაშველოდ დიდი,
რათა კვლავ ცოცხლობდეს ჩემში
შენით გაოცების ნიჭი.

არჩევანი

ყველა მზრუნველად რაღაცას მირჩევს
და გონზე მოსვლას არავინ მაცლის,
მე მაინც ვირჩევ, რასაც უცნაურს
და გაუგებარს უწოდებს ხალხი.

მე მირჩევნია ბედის ნებიერს
დაჩაგრული და ალერსს უჩვევი,
მე გაზაფხულზე ტყემლები მიყვარს,
ჰო, ტყემლები და არა ნუშები.

მე მობუზული ბეღურა მიყვარს,
ფრინველთა მეფე თუმც არწივს ჰქვია
და მირჩევნია ხასხასა ვარდებს
კდემამოსილი ლურჯთვალა ია.

მე განმწმენდელი ტკივილი მიყვარს,
სასაცილო კი, რა ვქნა, ვერ მართობს,
შენს სიყვარულსაც ტკივილი მოაქვს,
მაგრამ ამ ტკივილს ვერაფრით დავთმობ.

....

* * *

ისევ ნაცნობ მოტივს მახსენებს
შენგან გარანდული სტვირი,
ღამეს კოშმარებში ვათენებ,
გამეღვიძება და ვტირი.

ვტირი, რომ ხუნდება ყოველი:
ოცნება, სიცილი, ვნება...
წინ მხოლოდ ტკივილი მომელის,
რომელიც უცვლელი რჩება.

ნაცნობი ჰანგი

შემოდგომაა. დაგღალა წვიმამ.
სადღა იპოვი იებს სამფერებს.
გული კი გტკივა
და გაზაფხულის დღეებს გახსენებს.

წლები, ვით სეტყვა, გაცვივა ციდან,
გტოვებს უმზეოდ და უსინათლოდ.
საოცრად გინდა
ამ წინათგრძნობამ არ გაგიმართლოს.

ნუ გეშინია, შეხვდება მშვიდად
შემოდგომის ქარს წყვილი სანთელი.
მე ასე მინდა,
პირველიც იყო, უკანასკნელიც.

მზე ჩაიწვერა. აღარ სურთ მერცხლებს,
ვერცხლის წკრიალით ზეცა დასერონ...
ჩვენ მაინც შევძლებთ,
რომ სიყვარულის ვთქვათ სადღეგრძელო.

შემოდგომაა. ფოთლებსაც სცივათ.
ვინღა დამიკრეფს იებს სამფერებს.
ცრემლები მცვივა
და მიმობნეულ ფურცლებს ასველებს.

....

* * *

საოცარია: ჩვენ გულსა გვტკენს
მცირედი წყენაც
მათგან, ვინც გვიყვარს
და სულ არ გვახსოვს, რომ თვითონვე
გულგრილნი ვართ
იმათ მიმართ, ვისაც ვუყვარვართ.

ღამე

როგორც ნაჩქარევად გახდილი ტანსაცმელი,
ოთახში გაფანტულა ათასი წვრილმანი,
სულს რომ გიმძიმებდა დღისით:
პატივმოყვარეობა, თავმოყვარეობა,
“რას იტყვის ხალხი”-ს შიში.
წევხარ განაბული, ბალიშში თავჩარგული,
ოცნებას აუშვია აფრა...
ო, როგორ ელოდი, მთელი დღე ელოდი
შეხვედრას საკუთარ თავთან.
ახლა კი არ იცი, რა ჰქვია ამ წამებს _
მწარე სიხარული თუ ტკბილი ტკივილი _
როცა სულ მარტო ხარ, როცა ღამეა და
ნიღბებზე არავინ ფიქრობს,
როცა ყველა გრძნობას ეხსნება ბორკილი
და როცა სიცოცხლის უფლებას ითხოვს
მართალი სიყვარული, მართალი სიძულვილი.
არავინ გხედავს და არაფრის გრცხვენია,
ბალიშზე ცრემლებად იღვრება ტკივილი,
დღისით რომ უსიტყვოდ ითმენ,
ყველა თბილ სიტყვას და ყველა საყვედურს,
დღისით ვიღაცისთვის რომ უნდა გეთქვა,
ახლა ბალიშში ისმენს.
ახლა ღამეა და ისა ხარ, რაცა ხარ,
მაგრამ გათენდება, იცი
და, როგორც სიცხეში თბილი ტანსაცმელი,
კვლავ სულს შეგიხუთავს დღისით:
ათასი წვრილმანი, ათასი ნიღაბი,
“რას იტყვის ხალხი”-ს შიში.

....

სიცოცხლე

ჩემი ბილიკი, შენი ბილიკი,
ბეწვის ხიდი თუ შარაგზა ვრცელი,
ერთი დიდი გზის ნაწილი არის,
რომლის ბოლოში სიკვდილი გველის.

გზა მიდის და ჩვენ არ გვეკითხება
არც დასასრული, არც დასაწყისი,
სამართლიანად ან უსამართლოდ
ფასდება ყველა ჩვენი ნაბიჯი.

წილად გვერგება ან არ გვერგება
სითბო, სიკეთე და სილამაზე,
მაინც სიცოცხლეს ვებღაუჭებით,
მაინც ჯიუტად მივდივართ გზაზე.

გზადაგზა თეთრი გვერევა თმაში,
გზადაგზა ვფანტავთ რწმენას და იმედს,
გზადაგზა ვკარგავთ უშუალობას,
გამოცდილებას გზადაგზა ვიძენთ.

გზადაგზა ყველა ჩვენს სათქმელს ვამბობთ
და ბედნიერი მხოლოდ ის თუა,
ვინაც არ დარჩა დაუხარჯავი
დასაწყისსა და დასასრულს შუა.

* * *

ვერ ვიპოვე ჯერ თავი და ბოლო,
გზას მივიკვლევ მარტოობის მხარეში,
დაბლაგვებულ დანასავით ვცხოვრობ,
დაიკარგა მლესავიც და სალესიც.

სიყვარული სუფრასთან

1

როგორც დილის მზის სხივებმა
ან იმედმა ხვალისამ,
სიყვარულის სადღეგრძელომ
სუფრა გაახალისა.

....

ჩაითრია თითქმის ყველა,
აციმციმდა შუქივით...
ზოგი წარსულს იგონებს და
ზოგი აწმყოს უღიმის.

ზოგი ყალბად ენამზეობს,
სპილენძს ოქროდ ასაღებს,
ზოგი არც ამ სადღეგრძელოს
ანდობს გულის გასაღებს.

ზოგის მზერა იბინდება,
ზოგის სუნთქვა ხშირდება...
ვაი, როგორ გვაკლია და,
თურმე, როგორ გვჭირდება

სიყვარული – დამდაგველი,
დანთებული კოცონად,
ავი სულის განმდევნელი,
როგორც ჭიაკოკონა.

2

ჭკუასთანაც მწყრალად არის,
გამომთვრალი ზედმეტად,
თვლის, რომ ღმერთმა სიყვარული
ჩემთვის არ გაიმეტა.

ყველაფერი წესრიგში აქვს,
მარიგებს და მიცოდებს,
მე კი ვფიქრობ, ამ ასაკში
კაცმა უნდა იცოდეს:

ცხოვრებაში ასეც ხდება –
მტერი ჩემობს მოყვრობას
და ყოველთვის არ ემთხვევა
სიყვარული ცოლქმრობას.

3

ო, ნუ მკითხავთ, ვისზე ვყვები,
ვინ და როგორ უყვარდათ,
როდის მოხდა ეს ამბები,
სად და რომელ სუფრასთან.

გაიხსენეთ, თქვენც გექნებათ

....

უთვალავჯერ ნანახი
სიყვარულის პოლიედრის
ეს პატარა წახნაგი.

* * *

თუ ბედი რაღაც კარგს მპირდებოდა,
მე ვამუქებდი რატომღაც ფერებს
და, შეუცნობლად, აწმყოში ვწერდი,
რაც მოხდებოდა დიდი ხნის მერე.

როცა ვიწყებდი, დასასრულს ვჭვრეტდი
და განშორებას, როცა ვხვდებოდი,
ვინ და რა იყო ჩემთვის ძვირფასი,
დავკარგავდი და მერე ვხვდებოდი.

ვაითუ, ახლაც გაზაფხულია
და მე სიცოცხლის ვერ ვამჩნევ ფერებს...
მერე მივხვდები. მერე ვინანებ.
დიდი ხნის მერე. დიდი ხნის მერე.

* * *

რა ცოტას ამბობს უცხო თვალისთვის
ლექსში სიტყვების რთული გრეხილი...
მე მუდამ რაღაც მრჩება უთქმელი,
ამიტომ მიყვარს მრავალწერტილი.

სულ მეჩვენება ამოუხსნელი
ფერი იის და ფერი ენძელის,
ამიტომ ლექსში (და ცხოვრებაშიც!)
წერტილის დასმა მე ვერ შევძელი.

სულ მგონია, რომ რაღაც მაკლია
სანუკვარ ხატთან ახლოს მისვლამდე,
სულ მეშინია, გითხრა: "მიყვარხარ",
ალბათ, ოდესმე გეტყვი: "მიყვარდი".

მხოლოდ ერთი რამ არ მეეჭვება:
რაგინდ ურჩობდეს გული, გონება,
როცა და სადაც საჭიროდ ჩათვლის,
იქ წერტილს დასვამს თვითონ ცხოვრება.

....

* * *

ახლა ვედრება არის გვიანი:
როდის იყავი სამართლიანი?
მაინც, როდესაც ოცნება მომღლის,
მე ვუბრუნდები ძველებურ მოტივს:

ღმერთო მაღალო! რამე იღონე,
რომ ასატანი გახდეს სიცოცხლე,
თუნდაც მატკინე, ან მაწყენინე,
ოღონდაც რამე განმაცდევინე!

ოცდამეექვსე

"ოცდამეექვსე გაზაფხული წავიდა."
მ. გელოვანი

დაბადების დღე მოვიდა,
შემომეპარა უჩვევი
სევდა გაფრენილ წლებზე.
არ ვიცი, რა გავაკეთო,
არ ვიცი, რა გავაკეთო _
სული აწყდება კედლებს.

სულ არაფერი მახარებს,
სულ ვერაფერი მოვასწარ, _
რისთვის ვცხოვრობდი, რისთვის?
რაკი იმედი გამიქრა,
აუტანელი გამიხდა
ჩემი ნამცეცა ტვირთი.

შორით ბავშვობა მომძახის,
მამხნევებს და თან მახსენებს
იმ ჩვენს ოცნებებს ცისფერს...
ვერ ვუერთგულე ბოლომდე,
ვერ გავუმართლე იმედი
და საყვედურით მიმზერს.

....

* * *

თავზესაყრელი ქვეყანაზე
მხოლოდ სევდაა,
ბედნიერება ყველასათვის
არასდროს კმარა...
ირგვლივ ყველაფერს
წალეკავდა
ჩემი ცრემლები,
ლექსი რომ არა.

* * *

დიდი ხნის წინათ,
კაცობაში რომ შედგი ფეხი,
შენი ცხოვრება
ცივი გონებით დააპროგრამე
და, როგორც გველი სადმე გზაზე
მიაგდებს პერანგს,
ისე მიაგდე საყვარელი ქალი და საქმე.
ეს ყველაფერი "კაცად ქცევის"
შესწირე მიზანს
და, მართლაც, საათივით აეწყო
ოჯახი, მეგობრები, სამსახური...
მაინც გტკიოდა ზოგჯერ გული.
შენ ყურადღებას არ აქცევდი,
ყოველდღე იმდენი საქმე გქონდა,
ტკივილმა მაინც დაგაჩოქა
უკვე სიბერის ზღურბლთან მდგარი.
გტკივა ბავშვობა გარდასული,
ხანდახან ისევ გესიზმრება
შენი გასათელი ბილიკები,
რიონის ტალღა გენატრება
და ის გოგონა თვალხატულა,
უკვე სამუდამოდ დაკარგული.
დროს არა სცოდნია დანდობა...
მიყვები ნაღვლიან ისტორიას,
წილად თვითონვე რომ ირგუნე.
გისმენ და ერთდროულად გვახსენდება :
"ერთმა უგნურმა თაგუნამ..."

………………………………………………………

* * *

სუზსარქისი ზოზოქროზდა,
გარეთ ქარი წიოდა,
ყველაფერი ინგრეოდა,
მარტო ვიყავ, მციოდა.

ტელეფონმა დარეკა და,
პასუხიც არ მაცალა,
ვიღაც უცხომ სიყვარული
შიგ ყურმილში ჩაღვარა.

"სხვაგან მოხვდით". _
                        არ ისმინა,
ბოლომდე თქვა სათქმელი,
შემრცხვა, თითქოს სხვას მოვპარე
სიბნელეში სანთელი.

ქარო, თავი დაანებე
მავთულებს, ნუ ხმაურობ,
დღეს შენს გამო ერთი ქალი
დარჩა უსიყვარულოდ.

* * *

აღარაფერი იწერება,
აღარაფერი იკითხება,
აღარაფერი მიხარია,
სიკვდილი, ალბათ,
ამას ჰქვია.
შენგან არაფერი მეწყინება,
გული არასოდეს მეტკინება,
მაინც, დავდივარ და მეცინება _
ცხოვრება უცნაური თამაშია.

რჩევები კედლის კალენდრიდან

გაგიცრუვდა იმედი და დანაპირი,
მარტოობა გულზე ლოდად გხურავს?_
ადექი და ყველაფერი გულახდილად
მოუყევი რომელიმე სურას.

....

ან იტირე, ან იყვირე, როცა ქნარი
ტანჯვისას და ვაებისას უკრავს,
შეუძინე საკუთარ თავს საჩუქარი,
გაშალე და მიუჯექი სუფრას.

ფანჯარასთან მოწყენილი ნუღარ ზიხარ,
სანამ ღმერთი შენს ბედ-იღბალს არკვევს,
თავს უთხარი, რომ ყველაზე ლამაზი ხარ,
მოირთე და გაუღიმე სარკეს.

... რას მიშველის სურები და ლარნაკები,
თუნდ სახელად საქსონური ერქვას,
ნეტავ, იყო ჩემთვის ისე გასაგები,
გულახდილად ვისაუბრო შენთან.

* * *

მოინანია ყველა შეცდომა,
მოსისხლე მტერსაც უთხრა შენდობა,
გამოეთხოვა ყველა სიყვარულს,
გადაეჩვია სულ მთლად სიხარულს,
გამოიტირა ყველა ტკივილი,
გამოიგლოვა ბევრი სიკვდილი,
გული ცოცხალი მაინც გადარჩა...
წინ კი რა დარჩა? წინ კი რა დარჩა?

* * *

არავის უნდა უკვე ლექსი და სიყვარული,
სამყარო ახლა სულ სხვა ღერძის
ირგვლივ ტრიალებს,
მაინც მოდიხარ, სიყვარულო უკანასკნელო,
და ვერცხლის ეჟვნებს მოაწკრიალებ.

ნუ შეგაშინებს, რომ ახლოა ცივი ზამთარი,
რომ შენ მარტო ხარ, უღონო ხარ
და გარეთ ყინავს,
როგორმე შევძლებ, ამქვეყნიურ სუსხსა და
ქაოსს
გამოგარიდებ და შიგ გულში მიგიჩენ ბინას.

....

***

იყო დრო, ვგრძნობდი ზამთრის სუსხს
და გაზაფხულის სითბოს,
იყო ცრემლი და ტკივილი,
მაგრამ სიცოცხლეც იყო.

ჩამოდგა ჟამი სიმშვიდის,
შენელდა ბედის რისხვა,
გულიდან გაქრა დარდი და
მას სიხარულიც მიჰყვა.

როგორც საფლავში, არ მწვდება
სხივი მზისა და მთვარის,
არც ცრემლია და ტკივილი,
აღარც სიცოცხლე არის.

***

რად უნდა ზამთარს ლურჯი იები,
ანდა Eჭიკჭიკი მერცხლის,
თმაში ჭაღარა კი არ გვაბერებს,_
გულში ჩამქრალი ცეცხლი.

შენ კი ნაცარში ნაპერწკალს ეძებ,
მპირდები დღეებს მზიანს,
რა გვიანაა ეს ყველაფერი,
გაუმართლებლად გვიან.

რა ვუყო ნატვრას ახდენილს, თუკი
აღარაფერი მინდა,
თუ უკვე დამრჩით შენც და ცხოვრებაც
ყინულის ფარდის მიღმა.

***

მერამდენედ მეორდება:
აღარავინ მელოდება
და დღეები დარჩენილი,
ბილიკივით გათელილი,
უფერო და უღიმღამო _

....

მაინც უნდა დავაღამო.

რას ვიღებ და რასა ვტოვებ?
ოცნებაც კი მივატოვე.
არც მერცხლები მენატრება,
არც მაისში მევარდება...
ასეა თუ მეჩვენება:
არაფერი მეშველება?

* * *

გული რკინის მარწუხებში იწურება
და ღიმილით გაცილებ,
მზე ფანჯრებში მხიარულად იყურება,
მე კი რაღა მატირებს?

ჩემნაირებს ბედი რომ არ ანებივრებს,
იქნებ დროა, გავიგო,
იმედი და სიხარული, ასე მცირე,
შენთან ერთად გავიყო.

მაგრამ არა, ძველებურად სული ურჩობს,
ვერაფერი აწყნარებს,
უცნაურად გადაწნული სიშორე და
სიახლოვე აწვალებს.

აქეთ ორნი ვიტანჯებით, იქეთ კვდება
მეოთხე თუ მესამე,
ვერც ერთმა რომ ვერ ვიპოვეთ, გული მწყდება,
სული მონათესავე.

მზე ფანჯრებში მხიარულად იყურება,
გზას გინათებს, გაცილებს,
შენს ზურგს უკან კარი მჭიდროდ იხურება...
ნეტავი, რა მატირებს?

* * *

ერთ წიგნს სათაურს უნდა დავესესხო:
გამარჯობა, სევდავ!
გამარჯობა, სევდავ, –
თვალებში გაზნეულო,
გულებში გაზნეულო,
ლექსებში გაზნეულო,

....

სიმღერებში გაბნეულო!

შენ ყველა გიცნობს:
ქალი (ან კაცი),
უძვირფასეს ადამიანს რომ აცილებს;
დედა, შვილის თმებში
პირველ ჭაღარას რომ შენიშნავს;
ბავშვი, თანატოლებმა
საყვარელი სათამაშო რომ დაუმტვრიეს;
მოხუცი,
ახალგაზრდობას რომ იგონებს.
რაღა არ უთქვამთ შენზე:
ტკბილიო,
მწარეო,
მშვენიერიო,
უსახოო,
ნათელიო,
ყვითელიო,
ცისფერიო,
მაგრამ ქალივით
ბოლომდე გამოუცნობი დარჩენილხარ.
გამარჯობა, სევდავ!
მიყვარხარ, რადგან სული
მხოლოდ შენით არსებობს.
შენა ხარ ნისლში,
წვიმის წვეთებში,
შემოდგომის ყვითელ ფოთლებში,
მთვარის სხივებში,
ნამეხარ ხეებში,
ციხე-ტაძართა ნანგრევებში...
შენ ყველგანა ხარ, სადაც სიცოცხლეა
და შენს აბსტრაქტულ სამეფოში
(რომელიც მე რატომღაც ქართული მგონია)
უალტერნატივოდ
(ახლა გაზეთებს დავესესხები!)
ბარათაშვილი მეფობს.

……………………………………………………

პასუხი ოდესღაც გაგონილ ფრაზებზე

1. ოთხნი

შენ თქვი: ეს ქალი ჩემზე ტყუილად ეჭვიანობს,
მის ქმარს და ჩემს შორის არაფერიაო.
მჯერა, რადგან ვიცი, რასაც გულისხმობ.
მაგრამ ... ყველაფერზე მეტად მისი გამოჩენა
რომ გახარებს, თვალებში რომ უცქერ
და უხმოდ ეუბნები, როგორ გენატრება, არაფერია?
ისიც გეუბნება, რა ბედნიერია,
შენ რომ გიყურებს.
მერე რა, რომ ერთი სიტყვაც არ თქმულა.
მხოლოდ ის ლაპარაკობს: მისი ცოლი.
ცოლი ქალია, რომელიც აღარ უყვართ,
თანაც ქართველი და,
ისტერიკის გამართვის გარდა,
სხვა იარაღი ვერ მოუძებნია,
რომ სხვებს უმტკიცოს, რაც თვითონაც
აღარ სჯერა:
ჩემი ქმარი მე მეკუთვნისო.
შენი ქმარი კი... ისიც კაცია, რომელიც
აღარ უყვართ,
ისიც ქართველი და ჩუმად არის, რადგან იცის:
კაცს ისტერიკის გამართვა არ ეპატიება,
ხმა რომ ამოიღოს, რაღაც უნდა
გააკეთოს კიდეც...
ეს კი არ უნდა და არც შეუძლია.
თქვენ ორს კი გეშინიათ.
იცით, არაფერს შეცვლით
(რას იტყვის ხალხი?),
მაგრამ, იქნებ სრულიად გაუაზრებლად,
ორივეს სახეზე გაწერიათ, როგორ გიხარიათ,
რომ სიყვარულის არსებობა ისევ დაიჯერეთ.

2. "დედობრივი" სიყვარული

დრო ყველაფერს კლავს, სიყვარულსაც კი
(ნეტარი არის, ვისაც არ სჯერა!),
ამაღლებულს ცვლის ჩვეულებრივი,
ვნებიან მზერას _ გულგრილი მზერა.

....

გადაიქცევა ტანჯვად და თმენად
ერთად ცხოვრება ორი არსების,
მიზოზინებენ საოცრად ნელა
წლები, წუთები და საათები.

შენ თქვი, რომ ზოგჯერ სხვაა ფინალი,_
გულს ყვავილობის ჟამი გაუვლის
და ჩნდება გრძნობა ნაზი და მშვიდი,
დედობრივი და ნათესაური.

მიყვებით ორნი ცხოვრების შარას
ნდობით გულში და ჭაღარით _ თმაში,
ზოგჯერ გაივლის ასე სიცოცხლე,
მაგრამ ხანდახან უეცრად გზაში
ისევ სიყვარულს გადაეყრები...
რას იზამ მაშინ? რას იზამ მაშინ?

* * *

იქნებ ადრეა შეხვედრა შენთან,
მე კი მგონია, დაიგვიანე.
სიკვდილო! ისე ვოცნებობ შენზე,
როგორც საყვარელ ადამიანზე.

ამაოდ გელი... ვინ მკითხავს სიკვდილს,
როცა სიცოცხლე არავინ მკითხა,
შენ თუ მომძებნი, თორემ მე შენკენ
ერთი ნაბიჯიც ვერ გადმომიდგამს.

რატომ...

ამბობენ, ღმერთო, რომ წესი არის,
რასაც დათესავ, იმას იმკიდე,
მე კი რა ცოდვა მიმიძღვის, ნეტავ,
რომ არ მეღირსა წამით სიმშვიდე?

რატომ დამემსხვრა ყველა ოცნება
და, როცა ლექსის სათაურს ვარჩევ,
რად მაგონდება: “ნატვრა”, “ვედრება”,
რატომ სხვაგვარად ვერ ვამბობ სათქმელს?

რატომ მოჟონავს სევდის მდინარე
გაყინულ გულის ნაპრალებს შუა,

....

რად დავიბადე ლექსით სნეული
და ცხოვრებისთვის არ მეყო ჭკუა?

რატომ არ მომწონს ჩვეულებრივი
სიტყვა და აზრი, კაცი და ქალი?
რად ვდავობ შენთან მთელი სიცოცხლე
და სიყვარულით რატომ ვარ მთვრალი?

ასე ბევრს რად ვწერ განშორებაზე,
რატომ არ მახსოვს შეხვედრის წამი?
რისთვის ვუწყრები პასტელის ტონებს,
რად მიყვარს მხოლოდ თეთრი და შავი?

საყვედურს გკადრებ: რად დამაბედე
მუდმივი ცრემლი, ეჭვი და შიში?
და, თუ ტანჯვისთვის არ დაგენანე,
რად არ მომეცი პოეტის ნიჭი?

* * *

ო, სიყვარულო, შემომეშველე,
ჩემო მოყვარევ და ჩემო მტერო,
გათოშილისთვის ივლისის მზე ხარ,
დასიცხულისთვის – წყლისპირა ჩერო.
ხან ყველაფერი პირიქით არის
და აღარ მინდა, რომ შენზე ვწერო,
მაგრამ უშენოდ სიცოცხლე არ ღირს,
ცრემლივით წმინდავ, ცეცხლივით მწველო!

* * *

ისევ ამოვა მინდვრებზე ია,
ისევ იფეთქებს ყვავილი ნუშის,
მაგრამ სუყველას დაგვავიწყდება,
რისი გულისთვის ვცხოვრობდით გუშინ.

ის, რაც წავიდა, გამარტივდება,
ამოივსება ნაპრალი გულში
და ხვალ სულ აღარ გვემახსოვრება,
ვისი გულისთვის ვკვდებოდით გუშინ.

დღე ხვალინდელი თავისი დარდით
და სიხარულით შემოვა სულში,
სადღა გვეცლება გასახსენებლად,
ვისი იმედით ვცოცხლობდით გუშინ.

…………………………………………………

ვარიაციები თემაზე “ქალი და მამაკაცი”

1

ქალი

ღამდება. რიტმულად წიკწიკებს საათი.
გელი და ჯინაზე დრო გადის ტაატით,
გელი, სანთელივით ვიწვი.
სიყვარულს სცოდნია ეს ელეთ-მელეთი...
შეხება თბილი და ძლიერი ხელების
თავს გადამავიწყებს, ვიცი.

ჩემთან ხარ და მაინც შენი მკლავს წყურვილი,
თაფლისფერ თვალებში ჩამდგარი სურვილი _
კრიალი ოქროს და ვერცხლის...
ეს არც ოცნებაა და არც სიზმარია,
გიზგიზებს, მფერფლავს და მაინც მიხარია
სხეულს მოდებული ცეცხლი.

თენდება. მაღვიძებს წიკწიკი საათის,
დროც აღარ მიღოღავს კუსავით ტაატით,
დღე უცვლის კალაპოტს გრძნობებს.
უკვე ერთად ყოფნის დგება დასასრული...
ხალხი, ტელეფონი, საქმე, სამსახური
რატომღაც სიყვარულს მტრობენ.

ახლა მზის ჩასვლამდე სხვებს უნდა ვუყურო,
ვიცხოვრო უშენოდ, ვიცხოვრო უგულოდ,
ალბათ, მონატრება შემშლის...
მაგრამ დაბინდდება და კვლავ გამოჩნდება
სამყაროს ყველაზე დიდი საოცრება –
შენგან დანთებული ცეცხლი.

მამაკაცი

ღამე ახლოვდება და შენკენ ვიჩქარი,
ჩემი ხარ და მაინც მგონიხარ სიზმარი,
პატარა ბავშვივით ვღელავ.
მოლოდინს მოუცავს სული და სხეული,
თვალებში კაშკაშა ვარსკვლავი ეული _
შენი სიყვარული ელავს.

……………………………………………

გკოცნი და გეხვევი, ვითარცა შეშლილი,
მიყვარხარ ქალივით, მიყვარხარ ღმერთივით,
შენით ვარსებობ და ვსუნთქავ,
თბილი და დამყოლი, არავის არ გავხარ,
ღამეულ ზღაპარში სათუთად დამყავხარ,
გულის გასკდომამდე მსურხარ.

თენდება. მაღვიძებს შეგრძნება უჩვევი _
შეხება ნაკვერჩხლის თუ შენი ტუჩების
და გამოფხიზლებას ვუფრთხი...
გარეთ კი ტოროლა ცისკარს ეგებება.
ბურანში ვლოცულობ: შენ ნუ შეგეხება
ცხოვრების ჭუჭყი და სუსხი.

...უკვე მენატრება მე შენთან ბაასი.
როგორ მძულს საათი! როგორ მძულს საათი! _
ის ხომ ჩვენს სიყვარულს მართავს.
მსუბუქი ნაღველი გულს ნისლად ეხვევა
და ველი შეხვედრას, ხელახალ შეხვედრას
შენთან და საკუთარ თავთან.

2

მამაკაცი

თუმცა შორს დარჩა უკვე ბავშვობა,
ხსოვნას შემორჩა და დღემდე მათბობს
კლასში ყველაზე მაღალი გოგოს
ცხელი ხელი და წითელი პალტო.

მერე ის გოგო სადღაც წავიდა.
მერე გავიდა ცხოვრება მთელი.
ბევრი რამ მოხდა. ბოლოს ნუგეშად
ვიპოვე შენი პატარა ხელი

და არა მტოვებს მაინც ის გრძნობა:
ამოუცნობი, სათუთი, მწველი.

ქალი

ნეტავ ვიცოდე, როგორი იყო,
როგორ ტიროდა, როგორ ანცობდა
პატარა გოგო წითელ პალტოში,
შენ რომ აქამდე დაგამახსოვრდა.

....

სულელურია ეს განცდა, მაგრამ,
ნეტავ იცოდე, მაწუხებს როგორ,
რომ მე ამქვეყნად არც კი ვიყავი,
შენ კი მოგწონდა პატარა გოგო.
კლასში ყველაზე მაღალი გოგო.

* * *

წვიმს. მეტროში სხვებთან ერთად
გადაღებას ველით. მაგრამ...
_წამო! _ მიხმობს უხმოდ
გამოწვდილი ხელი.

_წამო! ცაზე შვიდი ფერით
ცისარტყელა ბრწყინავს,
წამო! დარდი და ნაღველი
გავატანოთ წვიმას._

და მივტოპავთ გუბეებში,
ნაბიჯს უსწრებს ფიქრი,
თან სახლამდე ორიოდ მეტრს
მოუთმენლად ვითვლით.

მერე ცვივა იატაკზე
ტანსაცმელი სველი,
მიშრობს თმებში წვიმის წვეთებს
შენი სუნთქვა ცხელი.

* * *

ვიცი, შემხვდები თითქოს შემთხვევით,
ვიცი, სულაც არ მოგეწონება
უსამკაულო ჩემი ლექსები
და არშემდგარი ჩემი ცხოვრება.

მეტყვი, რომ ღობე-ყორეს ვედები,
ძალსა და ღონეს ტყუილად ვხარჯავ...
თვითონაც ვიცი: თეთრი მტრედებით
ვერ ვეგებები უმკაცრეს ზამთარს.

დავდივარ ასე უკმაყოფილო
საკუთარ თავით, ამ ლექსით, შენით

....

და ამაოა ახლა მტკიცება,
რომ ქალს სიმშვიდე, სინაზე შვენის.

გული ტკივილით ისევ სავსეა,
სადღაც შორს ისმის ჭიკჭიკი მერცხლის,
სადღაც ცხრა კარის მიღმა აწყვია
ჩემი კუთვნილი ოქრო და ვერცხლი

და, თუ სულერთი შენთვის არა ვარ,
ნუ დამიწუნებ მორუხო ფერებს,
რაც დღეს არა ჩანს, ახლა არა ჩანს
ის დაინახე ... და დამიჯერე!

შემთხვევა

შენ რომ გგონია, ქვეყნის ჭუჭყი არ შეგეხება,
შენ რომ გგონია, შენთვის მხოლოდ
ვერცხლი წკრიალებს,
უდროო დროს და უადგილოდ მოვა შემთხვევა
და ბედის ბორბალს სულ უკუღმა დაატრიალებს.

როცა ვკითხულობ, რატომ უნდა გავყვეთ დინებას,
როცა ვწუწუნებ, ბედთან ბრძოლამ როგორ
დამღალა,
მე მპასუხობენ, რომ თვით ღმერთმა ასე ინება,
რომ ასეც ხდება, მაგრამ ზოგჯერ ხდება
სხვაგვარად:

შენ რომ გგონია, სიხარული აღარ გექნება,
შენ რომ გგონია, უღრუბლო ცაც აღარ კრიალებს,
მოვა შემთხვევა, უსათუოდ მოვა შემთხვევა
და შენს ცხოვრებას ისევ წაღმა შეატრიალებს.

დაბადების დღეზე

ოცამდე ქალი და არც ერთი მამაკაცი.
მე მეთექვსმეტე თუ მეჩვიდმეტე მივედი.
გათხოვილები. გაუთხოვრები.
ლამაზები. ჭკვიანები.
უკრავენ. მღერიან. ლექსებს კითხულობენ.
გადმობრუნებული ყავის ფინჯნები,_
ზუსტად იმდენი,
რამდენი ქალიცაა სუფრასთან.

....

ტირილი მინდა: "რა უბედურები არიან..."
ყველას ზღაპრული პრინცი ენატრება,
ცხოვრებას ზღაპრად რომ უქცევს.
მერე რა, რომ ზოგიერთ მათგანს
შინ ქმარი ელოდება.
ქმრები – უსაქმოდ, უიმედოდ დარჩენილები,
საქმიანი სახით დაბორიალებენ
და მომაკვდინებელი სიჩუმით მუხტავენ
გაყინულ ოთახებს.
როგორც მოდიდან გადასული
ავეჯის გამო, ცოლები მათ გამო
უხერხულად გრძნობენ თავს,
მაგრამ უკეთესის შეძენის
პერსპექტივაც რომ არა ჩანს...
ამის დასავიწყებლად, წამით დასავიწყებლად
შეკრებილა აქ ათიოდე ქალი.
მეორე ათეული კი ეძებს, ეძებს, ეძებს
საკუთარ ადგილს, საკუთარ სახლს,
საკუთარ ოჯახს...
ეძებს კარტში და ყავის ფინჯნებში:
"ვუყვარვარ? არ ვუყვარვარ?"
"იქნება? არ იქნება?"
ფიქრში: "ღმერთო, რა უბედურები არიან..."
ალბათ, სადღაც ბედნიერებიც არსებობენ,
მაგრამ ახლა ამის არ მჯერა.

* * *

"დავდიოდი _ ცა ქუდად და
მიწა ნაბდად მეხურა,
შეგეფეთე გზააბნეულ,
გულგახეთქილ ბეღურას.

შეგიხიზნე სიხარულად,
სულის თანაზიარად,
ვაი, რომ ამ სიყვარულმა
მოსვლა დააგვიანა.

აწი დაღმართს დავუყვები _
გზას საფლავის ლოდისკენ,
ვის და რაზე მოუყვები,
მე რომ ვეღარ მოგისმენ?

მიატოვე შენი მხარე,
ტოლები და სწორები,

....

ვის მიაპყრობ ნუკრის თვალებს,
მე რომ არ გეყოლები?

მკლავს წარსულის გახსენება,
მახრჩობს შენზე ფიქრები,
ნეტავი რა გეშველება,
მე რომ აღარ ვიქნები?

ვინ იცხოვრა _ მე რა მეთქმის _
უეკლოდ და უხინჯოდ...”
რა ვქნა, თუკი ასე მესმის
მონოლოგი უსიტყვო.

* * *

უკანასკნელად აჭიატდა
გრძნობა დამარხული.
უკანასკნელად აკიაფდა
ცეცხლი მინავლული,
მინდორი თეთრი გვირილებით
იყო დაქარგული,
მზეებად ენთო შენს თვალებში
ბოლო გაზაფხული.
მიხაროდა და შიშისაგან
ვიყავ დაზაფრული:
რას გაუძლებდა ამ ყველაფერს
გული გაბზარული...
მაინც თავისას არ იშლიდა
ბოლო გაზაფხული.

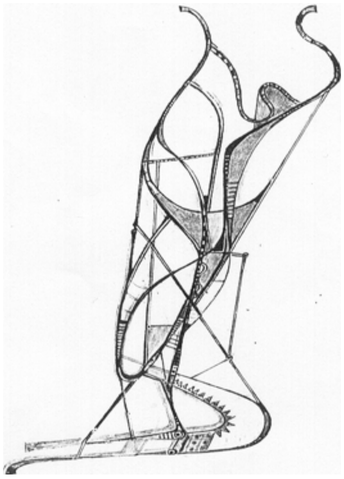

....

თ ა რ გ მ ა ნ ე ბ ი

იაკობ პოლონსკი

* * *

ღამის ჩრდილები ჩემს კარებთან
დგანან დარაჯად,
მისი თვალების წყვდიადი კი
ჩემს თვალებს უმზერს,
თმებიც ბალიშზე ბეჭდის რგოლად
თითქოს დალაგდა,
ნაზ ჩურჩულს ვისმენ და მალამოდ
მედება გულზე.

ნუ წახვალ, ღამევ, შენთან ყოფნა
სიყვარულს შვენის,
ბნელით შემოსე ჯადოსნური
მისი სამყარო,
დროვ, შეაჩერე შენც საათი
ბებერი ხელით,
ამ საოცარი ღამით ტკბობა
რომ დამაცალო.

მაგრამ თენდება და ჩრდილები
იხევენ უკან,
მიბნედილ თვალთა მზერა თითქოს
უკვე დამორცხვდა.
ის აცახცახდა, სახით მკერდზე
მომეკრა მწუხარს.
ო, რა იქნება, დააყოვნე,
მზეო, ამოსვლა!

……………………………………………….

* * *

ბავშვური სახით, შავი თმების გვირგვინით თავზე,
კდემამოსილმა, უნაზესმა, მორცხვმა, გამგონემ,
შენ მომაგონე შორეული სიზმრები სიყრმის,
ჩემი ბავშვური სიყვარულიც შენ მომაგონე.

შავი თვალების მცხუნვარებით შენ მომაგონე
აღმოსავლეთის ღამეების ჩრდილები მუქი,
მთვარიან ღამით აყვავებულ ბაღების ხიბლი,
პირველი ვნების ქარიშხალში გამკრთალი შუქი.

ასე უბრალომ, თალხ სამოსში გამოწყობილმა,
შენ მომაგონე მე მრავალი ძვირფასი ლანდი,
ცრემლიც, საფლავიც, ხეტიალიც მარტოობაში
და ღამეული ოცნებების მთენთავი ზანგი.

რაც კი ცხოვრებამ ჩემთვის უხვად გამოიმეტა
და რაც უკვალოდ დაიფანტა დღეთა წყებაში,
რაც კვდებოდა და რასაც ისე ძლიერ უყვარდა,_
შენ მომაგონე. _ დამეხმარე დავიწყებაში.

* * *

შეყვარებულმაც, დატანჯულმაც უკვე აკვნიდან
მე ცხოვრებაში არაერთი დავღვარე ცრემლი,
მაგრამ რატომღაც ყველა ცრემლი გაქრა, გაფრინდა
იქით, საითაც ეგულვოდა ყოფის მზე ცხელი.

რომ არაფერი დამავიწყდეს, რაც მაშფოთებდა,
თან გავყვებოდი ამ წუთშივე იმ ცრემლებს მწარეს,
გავფრინდებოდი, რომ ვიცოდე, საით გავფრინდე,
სად არის იგი _ მზე ყოფისა, ცის რომელ მხარეს?

....

ბოშა ქალის სიმღერა

წყვდიადს ჰკვეთენ ნაპერწკლები.
როგორ უნდა დაგტოვო?
ღამით არვინ შემოგვხვდება,
ხიდთან გამოვეთხოვოთ.

გავა ღამე, აიყრება
მომთაბარე ბანაკი,
და ხმაურით გაიელვებს
სტეპის გზებზე ჩარდახი.

გამინასკვე მკერდზე ჭრელი
შალი ფოჩებიანი,
გამახსენოს იქნებ ჩვენი
შეხვედრები გვიანი.

ბედისას ვინ რას გაიგებს?_
არც ჩვენ გვესმის რაიმე
და ხვალ, ჩემო შევარდენო,
ამ ნასკვს გახსნის სხვა ვინმე.

მომიგონე, თუ სხვა ქალი,
ჩემებრ შეყვარებული,
ხვალ გიმღერებს სხვა სიმღერას,
შენს მკერდს შეფარებული.

წყვდიადს ჰკვეთენ ნაპერწკლები.
როგორ უნდა დაგტოვო?
ღამით არვინ შემოგვხვდება,
ხიდთან გამოვეთხოვოთ.

....

გზა

წინ ყრუ სტეპი და შორი გზა არის,
ქარში დატალღულ მინდვრებსღა ვხედავ,
მოწყენილია ბურუსში გულიც
და უმიზეზო მიმონებს სევდა.

თვალწინ უცვლელი სურათი მოჩანს:
სტეპი და სტეპი. ველს მოსდევს ველი.
სულ მეჩვენება, ზოზინებს ეტლი.
ნეტავ მეეტლე რატომ არ მღერის?

პასუხად მესმის, შავი დღისათვის
გვაქვსო სიმღერა შემონახული.
"და რა გახარებს?" "ახლოა ხატა.
ნაცნობ გარემოს გრძნობს უკვე გული".

ვხედავ: შევდივართ უკვე სოფელში.
დგას დახურული ყვითელი ჩალით
ნაცნობი ქოხი. ნეტავ რას შვრება,
ნეტავ ცოცხალი თუა ***ის ქალი?***

სითბოს და ალერსს საკუთარ ჭერქვეშ
ჰპოვებს მეეტლე და ვახშამს გვიანს.
მე დავიღალე. სიმშვიდეს ვნატრობ,
მაგრამ არსად ჩანს... ჰა, ცხენებს ცვლიან.

ცოცხლად, ცხენებო! ბნელია ღამე
და ვემზადები ისევ გზისათვის.
ვშფოთავ, არა მაქვს რადგან სიმღერა,
შემონახული შავი დღისათვის.

....

მშვიდობით

მშვიდობით, კარგო! ჰო, მშვიდობით სამარადისოდ!
არ შემიძლია გადმოცემა ამ ჩემი ტანჯვის
კაცთა ენაზე, ჩვეულებრივ, მწირი სიტყვებით
და მონასავით გაჩუმებაც უკვე არ ძალმიძს.

პირმოთნეობას არ ვიყავით რაკი ჩვეული,
არც კი ვიცოდით, თავგანწირვა რას ნიშნავს სრული
და არაფრისა ქვეყანაზე ბრმად არ გვჯეროდა,
რომ მოგვესმინა, რას ამბობდა მტკივანი გული.

განშორების წამს _ წმინდა ალით მოგიზგიზენი _
ჩვენ ღირსეულად გადავიტანთ, როგორც გამოცდას,
არ მოვიქცევით, რა თქმა უნდა, ქარაფშუტულად
და სამუდამო ერთგულების ფიცს არ წარმოვთქვამთ.

მერე დაგვრჩება ნაღვლიანი ოცნება ერთი:
ვინ იცის, იქნებ _ ჯერ წინაა რაკი ცხოვრება _
ისევ ერთმანეთს გადაგვყაროს სადმე იღბალმა
და გავიხსენოთ ეს მწუხარე გამოთხოვება.

ჩვენ გავიღიმებთ, თავს დავუკრავთ ერთმანეთს. ისევ
ვიტყვით: "მშვიდობით!", რაც არ უნდა გულმა
იტიროს
და დავშორდებით, რომ ვერც ერთმა ამიერიდან
ბედნიერება სიზმარშიაც ველარ ვიხილოთ.

....

ათანასე ფეტი

ბალი

როცა ეხება ხემი სიმებს და
ანთებული აქვთ წყვილებს თვალები,
მშვიდად დავიწყობ ხელებს მუხლებზე,
სადმე კუთხეში მივიმალები.

და, როგორც ცისკრის ნათება შორი,
გარდასულ დღეთა ძახილი უხმო,
ისე მატყვევებს ხმაური ბალის
და სანთლის შუქზე წარსულ დროს ვუხმობ.

ვუხმობ, ვეძახი, მაგრამ რად გინდა, _
უკვე ვერავის ვერ გავაგონებ
და შორიახლო წყვილის ტრიალი
ახალგაზრდობას ჩემსას მაგონებს.

რა მჭირს? რა ხდება? ფიქრით დაღლილი,
ახლა მსუნთქავი მხოლოდ წარსულით,
სხვისი გრძნობებით თრობას და ტკბობას
წინასწარ სწავლობს იქნება სული?

* * *

იმ უკაცური მხარის ტყეებში,
მხიარულ ხმებს რომ არავინ ისმენს,
ღარიბულ ქოხში, შენს თბილ კერასთან,
მე ზოგჯერ სიზმრებს მოვყავარ ისევ.

და შენ _ ყვავილი ხშირი მუხნარის,
მოსილი უბრალოების რიდით,
ჩემს შესახვედრად კვლავ გამოდიხარ
მაგ შენი ქოხის მორყეულ კიბით.

ხელზე ხელს მიჭერ საღამოს ბინდში,
ლოყებს სირცხვილის ედება ალი
და ფარფატებენ და ცახცახებენ
ცაცხვის ფოთლებში ხმები მიმქრქალი.

…………………………………………………

ანა ახმატოვა

* * *

ხომ ვნატრობდი, ღმერთს ვეცნე
თუნდ სიკვდილის ღირსად,
მაინც მახსოვს აქამდე
ტვერის მწირი მიწა.

პურის სუნი, ნაღველი,
წერო, ჭასთან მდგარი,
სივრცე გახუნებული
და სუსტი ხმა ქარის.

ცაზე ღრუბლის ნაფლეთი,
დაკიდული ცერად,
გარუჯული ქალების
გამკილავი მზერა.

ჟაკ პრევერი

შენთვის ჩემო სიყვარულო

ჩიტების ბაზარზე წავედი
და ჩიტები ვიყიდე
შენთვის
ჩემო სიყვარულო
ყვავილების ბაზარზე წავედი
და ყვავილები ვიყიდე
შენთვის
ჩემო სიყვარულო
რკინეულობის ბაზარზე წავედი
და ჯაჭვები
მძიმე ჯაჭვები ვიყიდე
შენთვის
ჩემო სიყვარულო
შემდეგ მონათა ბაზარზე წავედი
და გეძებდი
მაგრამ ვერ გიპოვე
ჩემო სიყვარულო

……………………………………………….

ალიკანტე

ფორთოხალი მაგიდაზე
შენი კაბა ხალიჩაზე
ჩემს საწოლში შენ
აწმყოს ტკბილი საჩუქარი
სითბო ჩემი ცხოვრებისა
და სიგრილე ღამის

ლამაზი სეზონი

მშიერი განწირული გაყინული
მარტოდმარტო უგროშოდ
თექვსმეტი წლის გოგონა
გაუნძრევლად დგას
თანხმობის მოედანი
თხუთმეტი აგვისტოს შუადღე

მცონარა

ის არას ამბობს თავით
მაგრამ ჰოს ამბობს გულით
ის ჰოს ეუბნება მას ვინც უყვარს
მაგრამ არას ეუბნება მასწავლებელს
ის ფეხზე დგას
მას კითხვებს უსვამენ
და ყველა პრობლემა წამოჭრილია
უცებ მას გიჟური ხარხარი აიტანს
და შლის ყველა
ციფრს და სიტყვას
თარიღს და სახელს
ფრაზას და ხაფანგს
და მასწავლებლის მუქარის მიუხედავად
ვუნდერკინდი ბავშვების ყიჟინში
ყველა ფერის ცარცით
უბედურების შავ დაფაზე
ბედნიერების სურათს ხატავს

………………………………………………………

ს ა რ ჩ ე ვ ი

ხედვის კუთხეები
*(ისევ გულგრილად, ისევ უნდილად...)
*(ჩემს ძველ სახლში ვართ...)
*(მარტია...)
დაღლილი გრძნობა
*(ზაფხული იყო. დაგყურებდა კრიალა ზეცა...)
უცნობი ქალბატონის ხსოვნას
*(შენი გამოჩენა ...)
*(შუქი ისევ გამორთეს...)
ერთგულება
*(ისე მიყვარდა, სულს ვიმეტებდი ...)
*(მტვერი ეყრებათ, ათოვთ და აწვიმთ...)
*(მოდიხარ.....)
სუფრაზე გაცნობილ გოგონას გამოთხოვება
*(ღამით გაანდობ საბანს და გობანს...)
*(აწმყო ყოველთვის უარესია...)
*(ხომ დგება ჟამი, _ პარადოქსი უწოდე თუნდაც..)
*(ყველას მსგავსი და ჩემთვის უცხო ...)
*(ო, უფლისწულო, ეს რამდენი წელი გასულა...)
*(გულამდე მაინც ვერ მოაღწიე...)
*(ვინ მიუხვდება? ...)
*(ამ ნაკადულით ვიკლავდი წყურვილს...)
*(მარტო დარაჯობ ამ ვრცელ სანახებს...)
*(როცა სიბერე ჩემთანაც მოვა ...)
*(ჩემი ლექსების ბოლო და თავი ...)
*(არა, არა ვარ შენი მიმგნები..)
*(ამ ქვეყანაზე რაღა არ ხდება..)
*(გულიდან გარეთ, ისევ გულამდე...)
ჩიტები ფანჯარასთან
სუფრასთან
ცხოვრება _ სპირალი
*(შენთან ყოფნისას ...)

....

*(რა ვუყოთ, ჩემთან თუ ვერ იხარე...)
*(სანამ ჩაქრება ბოლო სანთელი...)
სიყვარულის ბოლო ფაზა
*(მიყვარხარო, ისე ადვილად ამბობ...)
დაბადების დღე
საქართველო საუკუნეთა საზღვარზე
გაუგზავნელი წერილები

*(ნეტავ შემეძლოს...)
*(შენ სიყვარულად მონათლე ბანგი...)
ხედვის კუთხეები
*(რა დაგეკარგა მაინც მიწაზე...)
*(როცა რაიმე არ იცი...)
"გამოღმით მე ვარ..."
ცხოვრება
მონათხრობები
*(ვიცი, როგორღაც უნდა ვიცხოვრო...)
*(ზოგს ძოწისფერი უფრო უყვარდა...)
*(ფარი უფრო დამჭირდება ...)
*(ისე ყვაოდნენ ყაყაჩოები...)
*(როგორ შეიძლება ასე მოხდეს...)
*(სანთელი თითქოს იმიტომ ენთო...)
*(ვერც მოვასწარით კარვების გაშლა...)
*(ისე მოხშირდა თმაში ჭაღარა...)
*(ო, არ უწერია სიცოცხლე მარადისი...)
ჩანახატები
*(მიერეკება ვიღაცის ხელი...)
*(სულ მიუწვდომელს რომ ეტანები...)
*(ახლა ჩვენს შორის კილომეტრები...)
*(მეტკინა-თქო, რომ გეუბნებოდი...)
*(ცისფერ ეკრანზე მელოდრამაა...)
*(სადა ხართ, ჩემო რვეულებო...)
*(მე არასოდეს მყვარებიხარ......)
*(სულ ნერვიულობ...)
*(რა ხშირად იმშვენებს მარგალიტებს...)
*(ევედრებოდი, ამ კარ-მიდამოს...)
*(სადღაც ვიღაცამ ჩვენს

....

უკითხავად ...)
*(სულ იმას თხზავდნენ, რაც არ ყოფილა...)
*(წლების ინტერვალით...)
*(რა ცეცხლი უნდა გწვავდეს შიგნიდან...)
*(იქნება იცი.....)
გაზაფხულის გზა
*(შენ მუდამ მცვლიდი ..)
*(რა უდროო დროს გამოგეცხადე..)
*(ქარი არ ქროდა...)
*(როგორ მესიზმრები, იცი...)
*(ჩამავალი მზის სხივებზე თბება...)
რიგითი ქართველი _ სამშობლოს
ძველმოდური ქართველი _ ინგლისურენოვან თბილისს
სხვა ცხოვრებაში
*(ვინ დაუჯერებს ლექსებს და ლოცვებს...)
*("გაზაფხულია, რამე ინატრე...")
*(დილით რომ გავახელ თვალებს ...)

*(ასე რად ხდება _ არავინ გხვდება ...)
*(განა არ ვიცი, ვარდს ყოველთვის ...)
*(რამდენი წყალი ჩაივლის...)
წერილი ქალაქიდან
ტირიფი და მდინარე

დედოფლის მონოლოგი

დედოფლის მონოლოგი
*(გათენებას ჩიტები ჭიკჭიკით ხვდებიან...)
*(არ იგონებ ზოგჯერ დღეებს...)
*(თაროზე იდე წყნარად და მშვიდად...)
*(მიდის ცხოვრება _ ხან ზბოქარი...)
ქალს
*(მოიზლაზნება ტყიდან საღამო...)
*(არ გვანებივრებს ხშირად ცხოვრება...)
შემოდგომა
*(ოცდამეერთე საუკუნეა...)
სიყვარულის ფრაგმენტები
ოქტომბერი
საყვედური

....
ქართველები
პატარა გოგოს სიყვარული
ხელოსან პოეტს
ერთი ლექსის გამო
კახეთი
უკანასკნელი სიმღერა
*(ახლა მანდ, შენთან, ნეტავ იგრძნობა...)
*(ცხოვრებისეული გამოცდილება...)
*(რა უდროო დროს შემოგაღამდა...)
დუმალას
*(ცისკიდურს კენტი ვარსკვლავი შვენის...)
*(ხან მზე ბრწყინავდა ცაზე, ხან_მთვარე...)
*(ჩემი ცრემლის ხმის აღქმაზე რომ...)
გზა
*(რაკი არ ვგავარ უმრავლესობას...)
*(შენ აუარე გვერდი დასაწყისს...)
*(დღეს მაშინდელი წვიმებიც მათბობს...)
*(რა გაოცებს?_ ხეში წყალი ჩადგა უკვე...)
*(ტყუილად გაცდნენ შენი მაყრები...)
ზღაპარი
*(გამივლია გაუკვალავ გზაზე...)
რაჭა

სევდის მდინარე

*(უძილო ღამე ...)
*(სულ უსუსური მეჩვენებოდი...)

*(მომენატრები, სიგიჟემდე მომენატრები...)
ყვავილებს
დაეჭვების ჟამს
1992
რაჭიდან იმერეთისაკენ
*(ირგვლივ ახლა სიუხვეა...)
*(გზა დასავლეთის...)
თბილისი, 1998
*(უღვთოდ გაყიდულს, საოცრად გიჭირს...)
სიყვარული
ზამთარს
თბილისის ქუჩებში
*(სიკვდილო! ისე ნუ მაქცევ

....
მიწად...)
შემოდგომა რიონთან
*(მარტოობა თუ მობეზრდა...)
*(რად გირჩევნია დაზღვევა თავის ...)
*(სულ მეოცნებე მახსოვხარ..)
თარგმნისას
საქართველო
*(რა მემართება? მე სულ ვიცინი ...)
*(მზე გარეთ უხმობს ხალხს...)
*(ქვეყანა თითქოს მუზეუმია...)
*(და როგორც თვალის დახამხამება...)
*(წვერგაბურდული ყმაწვილი ლომობს...)
*(ტყეს ოქრო-ვერცხლი ეფრქვევა...)
*(თუ არ გინახავს ...)
*(როგორ აირია მონასტერი...)
ზამთრის შიში
*(მე თქვენ მახსოვხართ...)
*(მახსოვს, ერთხელ...)
*(თვითონ არ ვიცი, რა მიხარია ...)
*(ტატო! რამდენმა ჩვენგანმა იცის...)
*(თუ ბედმა ერთად...)
"მწერალთა კავშირი"
*(შენამდე ისე შორია...)
დაგვიანებული წარწერა წიგნზე
უკვდავი რითმები
*(გალაკტიონი _ ზეცაში...)
*(ნუ მოგატყუებს ღიმილი ...)
გალაკტიონი, მე და ნაადრევი თოვლი
მესტიაში
*(რამდენიმე ტელეფონი ...)
ჩემი პირველი წიგნი
გალაკტიონი
გოდერძი ჩოხელს
დედას

მურმან ლებანიძეს
*(ყველას რაღაცა უჭირდა ირგვლივ...)
*(ბესიკის სევდის ბაღიდან...)
*(რა კარგად იცნობ ადამიანებს...)
ნიკო ლორთქიფანიძეს
*(დღეს სიყვარულზე, აბა, რა გითხრა ...)
თემურ ჯიბლაძეს, 7 წლის შემდეგ
*(თუ თანახმა ვარ, გამაკრან

....

ჯვარზე...)
სხვადასხვა მხარეზე მებრძოლ მეგობრებს
*(არა წუთები, არა დღეები ...)
ცივია მარტი
*(მე რა შემიძლია გითხრა ...)
*(სულ ეკლის ჩხვლეტა უნდა ვიწვნიო ...)
*(ორი სიმართლე იბრძოდა ...)
თინათი დადიანიძეს
საღამო მესტიაში
პოეტებს, რომლებიც სიზერეზე წერენ
*(ჩემზე ლამაზი, ჩემზე "ჭკვიანი"...)
ქალი
*(ყველაფერს, რაც წინათ მაცოცხლებდა ...)
წვიმიან დღეს
ნატვრა
არჩევანი
*(ისევ ნაცნობ მოტივს მახსენებს ...)
ნაცნობი ჰანგი
*(საოცარია: ჩვენ გულსა გვტკენს...)
ღამე
სიცოცხლე
*(ვერ ვიპოვე ჯერ თავი და ბოლო...)
სიყვარული სუფრასთან
*(თუ ბედი რაღაც კარგს მპირდებოდა...)
*(რა ცოტას ამბობს უცხო თვალისთვის...)
*(ახლა ვედრება არის გვიანი ...)
ოცდამეექვსე
*(თავზესაყრელი ქვეყანაზე ...)
*(დიდი ხნის წინათ...)
*(სუბსარქისი ბობოქრობდა...)
* (აღარაფერი იწერება...)
რჩევები კედლის კალენდრიდან
*(მოინანია ყველა შეცდომა ...)
*(არავის უნდა უკვე ლექსი და სიყვარული..)
*(იყო დრო, ვგრძნობდი ზამთრის სუსხს ...)
*(რად უნდა ზამთარს ლურჯი იები...)
*(მერამდენედ მეორდება ...)
*(გული რკინის მარწუხებში იწურება...)
*(ერთ წიგნს ...)

....

პასუხი ოდესღაც გაგონილ ფრაზებზე
*(იქნებ ადრეა შეხვედრა შენთან...)
რატომ...
*(ო, სიყვარულო, შემომეშველე ...)
*(ისევ ამოვა მინდვრებზე ია...)
ვარიაციები თემაზე '"ქალი და მამაკაცი"
*(წვიმს. მეტროში სხვებთან ერთად ...)
*(ვიცი, შემხვდები თითქოს შემთხვევით ...)
შემთხვევა
დაბადების დღეზე
*("დავდიოდი _ ცა ქუდად და ...)
*(უკანასკნელად აჭიატდა...)

თარგმანები

იაკობ პოლონსკი
*(ღამის ჩრდილები ჩემს კარებთან...)
*(ბავშვური სახით ...)
*(შეყვარებულმაც, დატანჯულმაც...)
ბოშა ქალის სიმღერა
გზა
მშვიდობით
ათანასე ფეტი
ბალი
*(იმ უკაცური მხარის ტყეებში...)
ანა ახმატოვა
*(ხომ ვნატრობდი, ღმერთს ვეცნე...)
ჟაკ პრევერი
შენთვის ჩემო სიყვარულო
ალიკანტე
ლამაზი სეზონი
მცონარა